

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI  
VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI SAĞLIK YETENEĞİ  
YÖNETMELİĞİ**

**Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 31/10/2016 No : 2016/9431**  
**Yayımlandığı Resmî Gazetesinin Tarihi : 11/11/2016 No : 29885**  
**Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 Cildi : 58**

**BİRİNCİ BÖLÜM**  
**Amaç, Kapsam ve Ekler**

**Amaç**

**MADDE 1-** (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu olan personel, öğrenciler ve bunların adaylarının Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığındaki görevlere uyarlık bakımından sağlık yeteneklerini tespit etmek ve barışta ve savaşta yapılacak sağlık işlemlerini düzenlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2-** (1) Bu Yönetmelik; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu olan personeli, öğrencileri ve bunların adaylarını kapsar.

**Yönetmeliğe bağlı ekler**

**MADDE 3-** (1) Bu Yönetmeliğe bağlı ekler şunlardır:

- a) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) 17 ve Üzeri Yaş İçin Boy ve Ağırlık Sınırları Tablosu (EK-A).
- b) Hastalıklar Listesi ve Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinin Kullanımına İlişkin Açıklamalar (EK-B).
- c) Hastalıklar Listesi (EK-C).
- ç) Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgeleri (EK-Ç).
- d) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Personel Adaylarının Hastalıklara Göre Değerlendirme Çizelgesi (EK-D).

**İKİNCİ BÖLÜM**  
**Yükümlülerin Sağlık Muayeneleri**

**Sağlık muayenesi**

**MADDE 4-** (1) 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu gereğince yükümlülerin sağlık muayeneleri, askerlik şubelerinin bulunduğu yerlerde, öncelikle varsa kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından, yoksa en yakın resmi sağlık kuruluşunda tek tabip tarafından yapılır. Yükümlülerin tam bir fizik muayeneleri yapılarak, Askerlik Yoklama Belgesinin ilgili bölümleri muayene yapan tabip tarafından doldurulur. Muayene sonucunda;

- a) Sağlamlar ile tespit edilen hastalıkları nedeniyle Hastalıklar Listesinin (A) diliminden kod verilenler hakkında “Askerliğe Elverişlidir” kararı verilir.

b) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Hakkında karar verilemeyenler ile beyan ettiği hastalığı ya da fiziki muayene bulguları nedeniyle ileri tetkik yapılarak değerlendirilmesi gereken yükümlüler Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili en yakın sağlık kuruluşunun ilgili birimine doğrudan sevk edilir.

(2) Muayene sırasında yükümlünün sağlık durumuna ilişkin ibraz ettiği belge sureti muayene belgesine eklenir. Ayrıca, yükümlülere yoklamada uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formunda yer alan "Aile Hekimi/Tek Tabip Değerlendirmesi" bölümündeki sorgu ve değerlendirmelere ilişkin bilgiler muayeneyi yapan tabip tarafından doldurulur.

(3) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Yükümlüler hakkında "Ertesi Yıla Bırakma", "Sevk Geciktirmesi" veya "Askerliğe Elverişli Değildir" kararlı sağlık raporlarını tanzim etmeye yetkili makam, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarının sağlık kuruludur. Ancak, yatakları ile gözle görülür rahatsızlığı bulunanlar hakkında "Ertesi Yıla Bırakma", "Sevk Geciktirmesi" veya "Askerliğe Elverişli Değildir" kararlı sağlık raporları, askerlik şubesi başkanı veya vekili ile mülki amirliklerce görevlendirilen resmi iki sivil (varsa biri ilgilinin kayıtlı olduğu aile hekimi) tabipten teşkil edilecek geçici sağlık kurulunca verilebilir. Geçici sağlık kurulunca hakkında karar verilemeyen yükümlüler askerlik şubelerince Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili en yakın sağlık kuruluşuna sevk edilir.

(4) Yükümlü tarafından beyan edilmeyen ya da fiziki muayene sırasında belirti ve bulgusuna rastlanmayan çeşitli hastalıkların ortaya konması veya taranması için laboratuvar veya görüntüleme tetkiki gibi ileri tetkikler yapılması gerekmez. Yükümlülerin bu şekilde gerçekleştirilen sağlık muayenelerinde askerliğe elverişli bulunmaları, kendilerinin muayene tarihinde tam sağlıklı olduklarını göstermez ve silâh altına alındıktan sonra saptanan hastalıklarının askerlik sırasında ortaya çıktığının karinesini oluşturmaz.

(5) Askerlik görevinin bitiminde erbaş ve erler hakkında birliğin bulunduğu yerdeki birlik tabibi veya en yakın sağlık kuruluşundaki tek tabip tarafından, terhis öncesi uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formu düzenlenir ve bu form diğer formlarla birlikte askerlik şubesinde yükümlünün şahsi dosyası imha edilinceye kadar muhafaza edilir.

(6) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) 1111 sayılı Kanun kapsamında, aile hekimi, tek tabip veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarında yapılan muayene ve düzenlenen raporlar için herhangi bir ücret ve katkı payı alınmaz.

#### **Gruplandırma**

**MADDE 5-** (1) Askerlik çağına giren yükümlüler, yoklamaları sonucunda; askerliğe elverişli olanlar ve askerliğe elverişli olmayanlar olmak üzere iki gruba ayrılır.

a) Askerliğe elverişli olanlar: Sağlık yetenekleri bakımından hiçbir hastalığı bulunmayanlar ile hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) dilimlerine girenlerdir.

b) Askerliğe elverişli olmayanlar: Hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerine girenlerdir.

**Yoklama dışında yapılan sağlık muayeneleri****MADDE 6- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Yoklamada hastalıkları tespit edilememiş olup sevki sırasında rahatsızlığını beyan edenler ile yoklama kaçağı ve bakaya yükümlülerinin muayeneleri, askerlik şubesinin bulunduğu yerde öncelikle varsa kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından, yoksa en yakın resmi sağlık kuruluşunda tek tabip tarafından yapılır. Askerlik şubelerince, sağlık kuruluşlarına sevkten önce yoklamada uygulanacak muayene belgesinin doldurulması sağlanır. Aile hekimleri veya tek tabip tarafından hakkında karar verilemeyenler ile beyan ettiği hastalığı ya da fiziki muayene bulguları nedeniyle ileri tetkik yapılarak değerlendirilmesi gereken yükümlüler Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili en yakın sağlık kuruluşunun ilgili birimine doğrudan sevk edilir.

(2) Askerlik işlemleri için hastanelere sevk edilenlerin işlemleri en kısa sürede sonuçlandırılır. Bunlar genel randevu sistemine dahil edilmezler. Yoklama kaçağı ve bakayaların muayeneleri sevk edildikleri hastaneler tarafından aynı gün içerisinde sonuçlandırılır ve sağlık kuruluna çıkarılması gerekenlerin işlemlerinin ilk heyet gününde bitirilmesi esastır.

**Yurtdışında yaşayan yükümlülerin sağlık muayeneleri****MADDE 7- (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Yurtdışında yaşayan askerlikle yükümlü vatandaşlardan herhangi bir hastalığı olmayanların sağlık muayeneleri, yükümlünün bulunduğu yabancı ülke sağlık mevzuatına uygun şekilde resmi sağlık kuruluşlarında yaptırılır ve düzenlenecek yoklama formları doğrudan vatandaşın kayıtlı olduğu askerlik şubesine konsolosluklarca gönderilir. Yurtdışında yoklaması yapılanlar için yükümlülere yoklamada uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formu düzenlenmez. Ancak, bu yükümlülerden dördüncü fıkranın (d) bendi kapsamına girenler ile haklarında Millî Savunma Bakanlığınca verilen kararlara karşı yapılan itirazlar sonucunda yurtiçindeki Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarına sevki gerekenler için sevkten önce sevki yapan askerlik şubesince yükümlülere yoklamada uygulanacak sağlık durumu hakkında bilgi formu düzenlenir.

(2) Askerlik hizmetini yapmakta olanlar ile firar, izin veya hava değişimi aşımında bulunanların sağlık muayeneleri yapılmaz.

(3) Askerlik yükümlülüğünü fiilen silâh altına alınmayı gerektirmeyen askerlik hizmet çeşitlerinden biri ile yerine getirecek olanların yoklamaları yaptırılmaz.

(4) Askerlik hizmetini yerine getirmeye engel sağlık sorunu olduğunu beyan edenlerin sağlık muayeneleri, buldukları yabancı ülke sağlık mevzuatına uygun şekilde resmi sağlık kuruluşlarında yaptırılır, alacakları muayene ve tetkik sonuçları veya sağlık raporları Türkçe tercümeleri ile birlikte konsolosluklarca Millî Savunma Bakanlığınca gönderilir. Bu raporlar incelenir ve aşağıdaki kararlardan biri ile onaylanarak yükümlünün kayıtlı olduğu askerlik şubesinin bağlı olduğu asker alma bölge başkanlığına gönderilir.

- a) Askerliğe Elverişlidir.
- b) Askerliğe Elverişli Değildir.
- c) Ertesi Yıla Bırakma.
- ç) Sevk Geciktirmesi.
- d) Yurtiçinde Rapor Tanzim Etmeye Yetkili Hastanede Muayenesi Uygundur.

(5) Yükümlülerin sağlık durumlarına ilişkin itirazları Millî Savunma Bakanlığınca yurtiçindeki hastanelerde sonuçlandırılır.

**Muayene sonucunda yapılacak işlemler**

**MADDE 8-** (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Askerliğe elverişli olmadığı tespit edilen yükümlüler askere alınmazlar. Yoklama veya sevki esnasında askerlik şubesi geçici sağlık kurulları veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarınca haklarında “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı raporlar Millî Savunma Bakanlığı onayına gönderilir ve onaylanmasını müteakip kesinleşir. Raporların kaç adet düzenleneceği ve raporlar hakkında yapılacak işlemler yönerge ile düzenlenir.

(2) Hastalıklarının tedavi ve nekahet hallerinde olması nedeniyle geçici olarak askerliğe elverişli olmayan yoklamaya tabi yükümlüler hakkında “Ertesi Yıla Bırakma”, sevke tabi olanlar hakkında “Sevk Geciktirmesi” kararı verilir ve düzenlenen rapor ilgili askerlik şubesine gönderilir.

**Askerliğe elverişli olmayan erbaş ve erler hakkında yapılacak işlem**

**MADDE 9-** (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Askerlik hizmetine alındıktan sonra hakkında “Askerliğe Elverişli Değildir” kararı verilen erbaş ve erler rapor tarihi itibarıyla terhis edilirler ve bunlar raporları onaylanıp kesinlik kazanıncaya kadar sıhhi izinli sayılır. Terhis işlemleri, raporlar ilgili makamlarca onaylandıktan sonra rapor tarihi esas alınarak askerlik şubesince yapılır. Haklarında “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı raporlar Millî Savunma Bakanlığı onayına gönderilir ve onaylanmasını müteakip kesinleşir. Raporların kaç adet düzenleneceği ve raporlar hakkında yapılacak işlemler yönerge ile düzenlenir.

**Geçici hastalıkları tespit edilen yükümlü, erbaş ve erlere yapılacak işlemler**

**MADDE 10-** (1) Geçici hastalıkları tespit edilen yükümlüler hakkında ertesi yıla bırakma veya sevk geciktirmesi, erbaş ve erler hakkında ise hava değişimi veya istirahat işlemlerinden biri yapılır. Bu işlemleri gerektiren hastalıklar, Hastalıklar Listesinin (C) dilimlerinde gösterilmiştir.

**Ertesi yıla bırakma işlemi**

**MADDE 11-** (1) Geçici hastalığı tespit edilenler hakkında ertesi yıla bırakma işlemi yapılır. “Ertesi Yıla Bırakma” kararında ilgili uzman tabip ve sağlık kurulunca hastalığın tıbbi seyri gözönüne alınır. Belirli bir süre takip edilmesi halinde, hastalığın gidişatında düzelme ya da ilerleme nedeniyle Hastalıklar Listesinde yer alan ilgili maddenin (A), (B) veya (D) dilimleri uyarınca hastalığın değerlendirilmesinde değişiklik ihtimali öngörülüyorsa bu kişiler hakkında ertesi yıla bırakma işlemi uygulanır. Ertesi yıla bırakma işleminin gerekçesi rapor içeriğinde açıkça belirtilir.

**Sevk geciktirmesi**

**MADDE 12-** (1) Askerliğe elverişli oldukları tespit edilenlerden, sevkleri esnasında rahatsızlanan veya rahatsız olduğunu beyan eden yükümlüler hakkında, askerlik şubelerince sevk edilecekleri sağlık kurumlarından alacakları rapora göre geçici sağlık kurulları veya hastaneler tarafından sevk geciktirmesi işlemi yapılır. “Sevk Geciktirmesi” kararında ilgili uzman tabip ve sağlık kurulunca hastalığın tıbbi seyri gözönüne alınır. Belirli bir süre takip edilmesi halinde, hastalığın gidişatında düzelme ya da ilerleme nedeniyle Hastalıklar Listesinde yer alan ilgili maddenin (A), (B) veya (D) dilimleri uyarınca hastalığın değerlendirilmesinde değişiklik ihtimali öngörülüyorsa sevk geciktirmesi işlemi uygulanır. Sevk geciktirmesi işleminin gerekçesi rapor içeriğinde açıkça belirtilir.

**Hava değişimi ve istirahat**

**MADDE 13-** (1) Askerlik şubelerince birliklerine sevklerinden sonra geçici bir hastalığı tespit edilen erbaş ve erler hakkında hava değişimi veya istirahat işlemi yapılır.

**Sağlık raporlarına itirazlar****MADDE 14- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Yoklamada, sevki esnasında ya da silâh altında yapılan muayeneleri neticesinde haklarında aile hekimi veya tek tabip tarafından verilen sağlık raporlarına itiraz halinde; yükümlü sağlık kurulu raporu aldırılmak üzere Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarına sevk edilir. Muayenesi neticesinde hakkında verilen sağlık kurulu kararına itirazı halinde ise kontrol muayenesi için itiraz edilen raporu tanzim eden sağlık kuruluşunun bulunduğu yerdeki il sağlık müdürlüğüne belirlenecek en yakın başka bir sağlık kuruluna sevk edilir. İlk sağlık kurulu raporundaki karar ile kontrol muayenesi kararı arasında uyumsuzluk bulunmazsa karar kesinlik kazanır. Uyumsuzluk halinde yükümlü ilk raporu tanzim eden sağlık kuruluşunun bulunduğu yerdeki il sağlık müdürlüğüne belirlenecek en yakın başka bir sağlık kuruluna sevk edilir ve bu muayene sonucuna göre hakkında işlem tesis edilir.

(2) “Askerliğe Elverişlidir”, “Askerliğe Elverişli Değildir”, “Ertesi Yıla Bırakma” ve “Sevk Geciktirmesi” kararlı raporlara itirazlar askerlik şubesine, “İstirahat” veya “Hava Değişimi” kararlı raporlara itirazlar ise ilgili sağlık kuruluşlarına sevki yapan askerlik şubesi ise askerlik şubesine, birlik komutanlığı veya kurum amirliği ise birlik komutanlığı veya kurum amirliğine yapılır.

**Derhal kesin işlem yapılacak haller**

**MADDE 15-** (1) Yükümlü erbaş ve erlerde zaman içerisinde ve tedaviyle, Hastalıklar Listesinde yer alan ilgili maddenin (A), (B) veya (D) dilimleri uyarınca değerlendirilmesinde değişiklik ihtimali öngörölmeleyen sabitleşmiş hastalık bulunması halinde ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi veya hava değişimi işlemi yapılmaz. Bunlar hakkında ilk raporları doğrultusunda kesin işlem yapılır.

**Hastalıkların birleşmesi**

**MADDE 16-** (1) Yükümlü, erbaş ve erlerde tespit edilen ikiden fazla hastalık veya sekeleri ayrı ayrı olarak Hastalıklar Listesinin (A) dilimleri kapsamında “Askerliğe Elverişlidir” kararı gerektirdiği halde, bu hastalıkların birarada bulunması kişinin askerlik görevi yapmasına engel olacak nitelikte ise bu kişi hakkında sağlık kurullarınca “Askerliğe Elverişli Değildir” kararı verilir.

**Sınır vakalarda karar yetkisi****MADDE 17- (Mülga: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)****Yükümlü, erbaş ve erler hakkında yapılacak diğer işlemler**

**MADDE 18-** (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Geçici hastalıkları olan yükümlü, erbaş ve erler hakkında, hastalıkları geçinceye kadar veya sekel haline gelinceye kadar sevk geciktirmesi, ertesi yıla bırakma veya hava değişimi işlemi yapılır. Ertesi yıla bırakma, sevk geciktirmesi ve hava değişimi süreleri ilk işlem tarihinden itibaren aynı tanı ve kararlı hastalıklar bakımından üç yılı geçemez. Sabitleşmiş hastalıklarda üç yıllık süre beklenmeden Hastalıklar Listesine göre kesin işlem yapılır.

**Yükümlü, erbaş ve erlerin sağlık yeteneğine göre sınıflandırılmaları veya branşlarının belirlenmesi**

**MADDE 19-** (1) Kara Kuvvetleri Komutanlığında ve Jandarma Genel Komutanlığında yükümlü, erbaş ve erlerin sınıflandırılmaları veya branşlarının belirlenmesi ve özel ihtisasa seçilmeleri aşağıda belirtilen sağlık yeteneklerine göre yapılır.

a) İstihkâm ve Ulaştırma: Diskromatopsi bulunmamalıdır.

b) Muhabere: İşitmeleri ve görmeleri tam sağlam olmalıdır.

c) Tankçı: Boyları 160 ila 185 cm arasında olmalı, diskromatopsi bulunmamalıdır. Tasahihli görmeleri her iki gözde ayrı ayrı tam olmak kaydıyla, 1,5 diyoptriyi aşmayan miyopi, hipermetropi ve astigmatizması bulunabilir.

ç) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen sınıfların veya branşların haricindeki diğer sınıflarda veya branşlarda görevlendirilecek erbaş ve erlerin sağlık yetenekleri için özel şartlar aranmaz.

d) Paraşütçü, komando ve şoför özel ihtisasına seçileceklerin aşağıda belirtilen sağlık yeteneklerini taşımaları gerekir.

1) Paraşütçü: Tam sağlam olmalı veya hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) diliminde bulunmalıdır.

2) Komando: Komandolar, iç hastalıkları, ortopedi, genel cerrahi, göz, kulak burun boğaz, psikiyatri ile lüzum görülen diğer branşlardan sağlık kurulundan geçirilmek kaydıyla seçilir. Komando muayenelerinde akciğer grafisi, tam kan sayımı, sedimantasyon, açlık kan şekeri, üre, kreatinin, AST, ALT, bilirubinler, tam idrar tahlili, HBsAg, EKG ile lüzum görülen diğer laboratuvar tetkikleri ve radyolojik tetkikler yapılır. Komando olacak erbaş ve erler tam sağlam olmalı veya hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) diliminde bulunmalı ve boyları 160 cm'den uzun olmalıdır. Ancak bunlardan; göz hastalıkları (A) dilimine giren ve -3 diyoptriyi aşan hipermetropi, miyopi ve eksenler arasındaki farkı 1 diyoptriyi aşan muhtelif cins astigmatizması olanlar, astum hastalığı olanlar ve rahatsızlıkları Hastalıklar Listesinin 16 nci, 17 nci ve 18 nci maddelerinin (A) dilimine girenler komando olamaz.

3) Şoför: Sürücü adayları ve sürücülerde aranacak sağlık şartları ile muayenelerine ilişkin mevzuatta belirtilen kriterlere ilave olarak nörolojik ve psikiyatrik açıdan tam sağlam olmalıdır.

(2) Deniz Kuvvetleri Komutanlığında ve Sahil Güvenlik Komutanlığında, yükümlü, erbaş ve erlerin sınıflandırılmaları veya branşlarının belirlenmesi ve özel ihtisasa seçilmeleri aşağıda belirtilen sağlık yeteneklerine göre yapılır.

a) Serdümen, Vardabandra, Porsun ve Elektrikçi: Diskromatopsi bulunmamalıdır.

b) Radarcı, Telsizci ve Denizaltı Savunma Aletçisi: İşitmeleri tam sağlam olmalıdır.

c) Deniz Piyadesi: Kıyı birliklerinde görev yapacaklar 160 cm'den uzun olmalı, amfibi birliklerde görev yapacaklar ise 165 cm'den uzun olmalı ve komando niteliği taşımalıdır.

ç) Şoför: Sürücü adayları ve sürücülerde aranacak sağlık şartları ile muayenelerine ilişkin mevzuatta belirtilen kriterlere ilave olarak nörolojik ve psikiyatrik açıdan tam sağlam olmalıdır.

d) Topçu, Torpidocu, Mayıncı, Hizmet, Motorcu, Yara Savunmacı, İkmalci, Sıhhiye, Mekanikçi, İstihkâmcı ve Kademeci: Sağlık yetenekleri için özel şartlar aranmaz.

e) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Denizaltı özel ihtisasına seçilecek erbaş ve erlerde bu Yönetmeliğin 54 üncü maddesinde belirtilen sağlık yetenekleri, dalgıç (birinci sınıf dalgıç, ikinci sınıf dalgıç) ve kurbağa adam özel ihtisaslarına (SAT, SAS, mayın harbi dalgıç ve diğer kurbağa adam ihtisasları) seçilecek erbaş ve erlerde ise 57 nci maddesinde belirtilen sağlık yetenekleri aranır.

f) (**Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Can kurtarma kursuna tefrik edilecek erbaş ve erlerde bu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde kurtarma yüzücüleri için belirtilen sağlık yetenekleri aranır.

(3) Hava Kuvvetleri Komutanlığında, yükümlü, erbaş ve erlerin sınıflandırılmaları aşağıda belirtilen sağlık yeteneklerine göre yapılır.

a) Radar, Uçak Bakım, Silah Mühimmat: Diskromatopsi bulunmamalıdır.

b) MEBS, Hava Savunma: İşitmeleri tam sağlam olmalı, diskromatopsi bulunmamalıdır.

c) Piyade: Hizmet sınıfına ayrılacaklar haricinde boyları 165 cm'den uzun olmalıdır.

ç) Ulaştırma: Sürücü olarak ayrılacaklar, sürücü adayları ve sürücülerde aranacak sağlık şartları ile muayenelerine ilişkin mevzuatta belirtilen kriterlere ilave olarak nörolojik ve psikiyatrik açıdan tam sağlam olmalıdır.

d) (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen sınıfların veya branşların haricindeki diğer sınıflarda veya branşlarda görevlendirilecek erbaş ve erlerin sağlık yetenekleri için özel şartlar aranmaz.

(4) Erbaş ve er sınıflarının veya branşlarının diğer nitelikleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca tespit edilir. Sağlık yeteneğini kaybedenler diğer uygun sınıflara veya branşlara geçirilir.

#### **Sınıf veya branş değiştirmesi gereken erbaş ve erler hakkında yapılacak işlem**

**MADDE 20-** (1) Sağlık kurulu raporu nedeniyle sınıf veya branş değiştirmesi gereken erbaş ve erler Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından sağlık yeteneklerine uygun başka bir sınıfa veya branşa geçirilir.

#### **Yurtdışına gönderilecek erbaş ve erler hakkında yapılacak işlem**

**MADDE 21-** (1) Altı ay ve daha fazla süre ile yurtdışına gönderilecek erbaş ve erlerde, sınıfı veya branşı görevini yapacak sağlık niteliği aranır.

#### **Yedek subay sağlık işlemleri**

**MADDE 22-** (1) Yedek subay aday adayları, yedek subay adayları ve yedek subaylar sağlık yetenekleri bakımından aşağıdaki şekilde gruplandırılır.

a) Askerliğe elverişli olanlar: Hastalıklar Listesinin (A) dilimlerine girenler hakkında "Askerliğe Elverişlidir" kararı verilir.

b) Askerliğe elverişli olmayanlar: Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerinde gösterilen hastalıkları bulunanlar hakkında "Askerliğe Elverişli Değildir" kararı verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilenlerin sağlık işlemleriyle ilgili diğer hususlarda yükümlülerin tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak yedek subaylardan Hastalıklar Listesinin (C) dilimine girenler hakkında "Hava Değişimi" kararı yerine "İstirahat" kararı verilir.

(3) Yedek subay adaylarının hastalıkları nedeniyle alacakları hava değişimi, istirahat ve hastanede yatarak geçirdikleri sürelerin toplamı, sınıf okullarında geçirilen sürenin 1/3'ünden fazla olması halinde bunlar hakkında terhis işlemi yapılır. Bir sonraki dönemde hastalıklarının devam etmediği sağlık kurulu raporuyla saptananlar yeni dönemin tamamına katılırlar. Devam edilmeyen süre dönemin sonuna rastlar ve aralıksız olursa bir sonraki dönemde yalnız devam edilmeyen süre tamamlanır. Terhisi gerekenler, hastalıkları kronik değilse istekleri halinde tedavileri sonuna kadar hastanelerinde kalabilir.

(4) Yedek subay adaylarının komando muayenelerinde erbaş ve erlerin komando seçim kriterleri esas alınır.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Uzman Erbaş, Sözleşmeli Erbaş ve Erler ile Adaylarının Sağlık Yetenekleri

#### Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er alım muayeneleri

**MADDE 23-** (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er adaylarının sağlık muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarında yapılır.

(2) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er adaylarında kronikleşebilecek ya da zamanla artabilecek nitelikte bir hastalık ve diskromatopsi bulunmaması, görmeleri her iki gözde ayrı ayrı tashihli veya tashihsiz tam olmalı ve bunlar ruh sağlığı ve hastalıkları açısından tam sağlam olmalıdır.

(3) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) İkinci fıkradaki şartları taşıması koşuluyla; tanzım edilen raporlarda sağlam olanlar ile tespit edilen hastalığı Personel Adaylarının Hastalıklara Göre Değerlendirme Çizelgesinin "Uzman Erbaş ve Sözleşmeli Erbaş/Er Adayları Değerlendirme Sütunu"ndaki karşılığı (+) işareti olanlar ile düzeltmeyle her iki gözde görmeler ayrı ayrı tam olmak şartıyla 3 diyoptriye (3 dahil) kadar miyopi ve hipermetropi ile 90 derecelik iki eksen arasındaki kırılma kusuru farkı 1 diyoptriye geçmeyen astigmatizması olan adaylar hakkında "Uzman Erbaş veya Sözleşmeli Erbaş/Er Olur, Komando Olur, Paraşütle Atlar" kararı verilir. Söz konusu Çizelgenin "Uzman Erbaş ve Sözleşmeli Erbaş/Er Adayları Değerlendirme Sütunu"ndaki karşılığı (A) diliminde (-) işareti olanlar ile Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerinde olanlar hakkında "Uzman Erbaş veya Sözleşmeli Erbaş/Er Olamaz" kararı verilir.

#### (4) (Mülga: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)

(5) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er alımlarında boy ve ağırlık sınırları ile ilgili değerlendirmeler ek-A'da yer alan tabloya göre yapılır. Alımı yapacak komutanlıklar, ek-A'da yer alan tabloda belirtilen alt sınırların daha aşağısında veya üst sınırların daha yukarısında olmamak kaydıyla, adaylarda arayacakları boy ve ağırlık alt ve üst sınırlarını kendileri tespit edebilir (Sözleşmeli erbaş ve er adaylarında ağırlık üst sınırı ek-A'da yer alan tablodaki üst sınırdan 10 kg fazla olabilir.). Tespit edilen bu sınırlar broşürlerde yayımlanır. <sup>(1)</sup>

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 10 uncu maddesi ile bu fıkarda yer alan "ek-A'da yer alan tablolara" ibaresi "ek-A'da yer alan tabloya", "ek-A'da yer alan tablolarda" ibaresi "ek-A'da yer alan tabloda" ve "ek-A'da yer alan tablolardaki" ibaresi "ek-A'da yer alan tablodaki" şeklinde değiştirilmiştir.



(6) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er adaylarına aşağıdaki laboratuvar tetkikleri ve radyolojik tetkikler yapılır.

- a) Akciğer grafisi, direkt üriner sistem grafisi.
- b) HBsAg, Anti-HCV, Anti-HIV.
- c) Tam kan sayımı ve sedimentasyon.
- ç) Tam idrar muayenesi.
- d) Kanda üre ve kreatinin, AST, ALT, ALP, bilirubinler, TSH, LDH, total kolesterol, trigliserit.
- e) Açlık kan şekeri.
- f) Ultrasonografi.
- g) EKG, ekokardiografi.
- ğ) Lüzum görülen diğer laboratuvar tetkikleri.

(7) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Dış kaynaktan Özel Kuvvetler Komutanlığı tim kadrolarına görev yapmak üzere temin edilen adaylar tam sağlam olmalı ve bunlarda diskromatopsi bulunmamalıdır.

**Komando, paraşüt, özel harekât, özel kuvvetler ve arama kurtarma, dalgıç (birinci sınıf dalgıç, SAT, SAS, mayın harbi dalgıcı) ve kurbağa adam özel ihtisasları ve kurtarma yüzücülüğü ile ilgili sağlık yetenekleri**

**MADDE 24- (1) (Değişik cümle: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Görevde bulunan uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlerden komando, paraşüt, özel harekât ve arama kurtarma özel ihtisasları ile kurtarma yüzücülüğüne seçilecekler veya bu görevlere devam edecekler tam sağlam olmalı veya hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) diliminde bulunmalıdır. Ancak bunlardan;

- a) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Göz hastalıkları: Hastalıklar Listesinin (A) dilimine giren ve 3 diyoptriyi aşan hipermetropi, miyopi ve eksenler arasındaki farkı 1 diyoptriyi aşan muhtelif cins astigmatizması olanlar ve diskromatopsisi bulunanlar,
- b) Astım hastalığı olanlar,
- c) Psikiyatrik hastalığı olanlar,
- ç) Hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) dilimine girenlerden, bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı sınıflandırma çizelgesinin piyade sınıfına, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (1) Numaralı Branş Belirleme Çizelgesinin Jandarma ve Sahil Güvenlik branşlarına ait "TGM.-YZB." rütbe sütununda karşılığı (-) veya (x) işareti bulunanlar,

komando, paraşüt, özel harekât, arama kurtarma özel ihtisaslarına ve kurtarma yüzücülüğüne seçilemezler. <sup>(1)</sup>

(2) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Özel Kuvvetler Komutanlığı tim kadrolarına seçilecek görevde bulunan uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler tam sağlam olmalı ve bunlarda diskromatopsi bulunmamalıdır. Bu görevlere devam edecekler ise bu maddenin birinci fıkrasına göre değerlendirilir.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 11 inci maddesi ile bu fıkra da yer alan "komando, paraşüt, özel harekât, özel kuvvetler ve arama kurtarma özel ihtisaslarına seçilemezler" ibaresi "komando, paraşüt, özel harekât, arama kurtarma özel ihtisaslarına ve kurtarma yüzücülüğüne seçilemezler" şeklinde değiştirilmiştir.

(3) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Denizaltı özel ihtisasına seçilecek uzman erbaşlarda bu Yönetmeliğin 54 üncü, denizaltı özel ihtisaslı uzman erbaşlarda ise 55 inci maddesinde belirtilen sağlık yetenekleri aranır. <sup>(1)</sup>

(4) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslarına seçilecek uzman erbaşlarda bu Yönetmeliğin 57 nci, dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı uzman erbaşlarda ise 58 inci maddesinde belirtilen sağlık yetenekleri aranır. <sup>(1)</sup>

(5) Kurtarma yüzücüsü uzman erbaşlar üç yılda bir periyodik muayeneye tabi tutulur. <sup>(1)</sup>

#### **Sözleşme yenileme muayeneleri**

**MADDE 25-** (1) Sözleşme yenileme muayeneleri sırasında Hastalıklar Listesinin (A) dilimlerinde belirtilen rahatsızlıklara sahip olduğu tespit edilen uzman erbaşlar sınıfı veya branşı görevlerine devam eder. Sözleşmeli erbaş ve erler için, amirin gerekli gördükleri ile rahatsızlığını beyan edenler hariç, sözleşme yenileme muayenesine gerek yoktur. Muayene edilenlerden Hastalıklar Listesinin (A) dilimlerinde belirtilen rahatsızlıklara sahip olanlar sınıfı veya branşı görevlerine devam eder.

#### **Görev yapamaz raporları**

**MADDE 26-** (1) Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerinde belirtilen rahatsızlıklara sahip olan uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler hakkında ilgisine göre “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” kararı verilir. Ancak kanser, tüberküloz, kronik böbrek yetmezliği, ruh sağlığı ve hastalıkları ile sinir hastalıkları gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartıyla tedavi, istirahat veya hava değişimine tabi tutulabilir ve bunların ilişkileri kesilmez. 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında bulunanlar hariç olmak üzere, hastalığı devam edenler ve kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar hakkında 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) Barışta veya savaşta görev sırasında ya da görev dışında görevlerinden dolayı saldırıya veya kazaya uğrayan ya da hastalığa yakalanan uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler, haklarında kesin işlem kararlı rapor düzenleninceye kadar sıhhi izinli sayılır.

(3) (**Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) 3713 sayılı Kanun kapsamında malul olanlardan haklarında “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” raporu düzenlenen uzman erbaşların raporları, bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir. Sosyal Güvenlik Kurumu söz konusu uzman erbaşların malullük durumunu tespit eder.

(4) (**Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Uzman erbaşlardan yeniden göreve dönmek isteyenler bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına ilişkileri kesilmeden başvurur. İlgili komutanlıklarca göreve dönmesi uygun olacağı değerlendirilenler yetkili sağlık kuruluşuna sevk edilir.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 11 inci maddesi ile birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş, mevcut ikinci ve üçüncü fıkralar üçüncü ve dördüncü fıkralar olarak değiştirilmiş ve mevcut dördüncü fıkra beşinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

(5) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Sevk yazısında kişilerin görevlendirilecekleri yerlerde çalışmaya uygun olup olmadığının tayin edilmesi istenir. Kurul tarafından bu kişiler hakkında “Belirtilen Görevleri Yapar” veya “Belirtilen Görevleri Yapamaz” kararı verilir. Kurul kararında bu personelin kontrol muayenelerinin hangi aralıklarla yapılacağı da belirtilir. “Belirtilen Görevleri Yapar” kararı alanlar, raporları Sosyal Güvenlik Kurumunca onaylandıktan sonra ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı onayını müteakip ilgili komutanlık tarafından uygun göreve atanır ve bu durum Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir.

(6) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Uzman erbaşlar, göreve devam edip etmeyeceğinin belirlenmesi için daha kısa bir süre belirtilmemişse üç yılda bir yetkili sağlık kuruluşuna kontrol muayenesi amacıyla sevk edilir. Bu durumdaki uzman erbaşlar hakkında yapılacak yaş haddine kadar olan müteakip sözleşme sürelerinin belirlenmesinde yetkili sağlık kuruluşunun vereceği rapor süresi esas alınır.

(7) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” kararına neden olan hastalığı nedeniyle, Kurulca yapılan muayenesi sonucunda tekrar göreve başlayan uzman erbaşlardan, Kurul tarafından belirtilen çalışma süresinin dörtte birinden daha fazla süre istirahat alanlar, tekrar kontrol muayenesine gönderilmez ve bunların kurumlarıyla ilişkisi kesilir.

#### **Yurtdışı görev muayeneleri**

**MADDE 27-** (1) Altı ay ve daha fazla süre ile yurtdışına gönderilecek uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlerde, sınıfı veya branşı görevini yapacak sağlık niteliği aranır.

#### **Astsubaylığa geçiş**

**MADDE 28-** (1) Astsubay olmak için başvuranlar hakkında müracaat ettiği sınıfın veya branşın astsubay çavuş ve astsubay üstçavuş rütbelerindeki sağlık yetenekleri aranır. Bu kararlar sağlık kurulu tarafından verilir.

#### **Atamaya esas sağlık raporları ile atandıktan sonra rahatsızlanan personel hakkında yapılacak sağlık işlemleri**

**MADDE 29-** (1) Atamaya esas sağlık raporları ile atandıktan sonra rahatsızlanan personel hakkında yapılacak sağlık işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenen esaslara göre düzenlenir.

### **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Uzman Jandarmaların Sağlık Yetenekleri**

##### **Uzman jandarmaların sağlık yetenekleri**

**MADDE 30-** (1) Uzman jandarma çavuş ile uzman jandarma üçüncü kademeli çavuş rütbelerindeki uzman jandarmalarda, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (1) Numaralı Branş Belirleme Çizelgesinde bulunan Jandarma branşının astsubay çavuş ve astsubay üstçavuş; uzman jandarma dördüncü kademeli çavuş ve daha üst rütbedeki uzman jandarmalarda ise astsubay kıdemli üstçavuş ve astsubay kıdemli başçavuş rütbelerindeki astsubayların sağlık nitelikleri uygulanır. Ancak bunlardan söz konusu rütbelerde branşı görevini yapamayacak

derecede hastalığı olup da Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (2) Numaralı Branş Belirleme Çizelgesinde Personel, Maliye, İkmal ve Bakım branşlarında görev yapabilecek durumda bulunan uzman jandarmalar hakkında branş değişikliği işlemi yapılmayıp branşlarının geri hizmetlerinde veya karargâh ve kurumlarda görev yapma kararı verilir. Belirtilen branşlarda da görev yapamayacak derecede hastalığı bulunanlar hakkında “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” kararı verilir. **(Değişik son cümle: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Maluliyet işlemleri için raporlar Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir.

(2) Uzman jandarmalar üç yılda bir periyodik sağlık kurulu muayenesine tabi tutulur.

(3) Barışta veya savaşta görev sırasında ya da görev dışında görevlerinden dolayı saldırıya veya kazaya uğrayan ya da hastalığa yakalanan uzman jandarmalar, haklarında kesin işlem kararlı rapor düzenleninceye kadar sıhhi izinli sayılır.

(4) Uzman jandarmaların sıhhi izin süreleri hakkında, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununa aykırı olmamak kaydıyla bu Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin ilgili hükümleri uygulanır.

**Vazifenin sebep ve tesiriyle haklarında “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” kararı verilen uzman jandarmalara ilişkin işlemler**

**MADDE 31-** (1) Vazifenin sebep ve tesiriyle haklarında “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” kararı verilen uzman jandarmaların raporları, Jandarma Genel Komutanlığı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir. Sosyal Güvenlik Kurumu söz konusu uzman jandarmaların malullük durumunu tespit eder.

(2) Uzman jandarmalardan yeniden göreve dönmek isteyenler Jandarma Genel Komutanlığına başvurur. Jandarma Genel Komutanlığı tarafından göreve dönmesinin uygun olacağı değerlendirilenlerin dosyaları yetkili sağlık kuruluşuna sevk edilir. Sevk yazısında bu kişilerin görevlendirilecekleri yerlerde çalışmaya uygun olup olmadığının tayin edilmesi istenir. Yetkili sağlık kuruluşundan bu kişiler hakkında “Belirtilen Görevleri Yapar” veya “Belirtilen Görevleri Yapamaz” şeklinde karar verilmesi ve kontrol muayenelerinin hangi aralıklarla yapılacağı belirtilmesi istenir. “Belirtilen Görevleri Yapar” kararı alanlar, raporları Sosyal Güvenlik Kurumunca onaylandıktan sonra İçişleri Bakanlığı onayını müteakip Jandarma Genel Komutanlığı tarafından uygun göreve atanır ve bu durum Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir.

(3) Uzman jandarmalar, göreve devam edip etmeyeceğinin belirlenmesi için daha kısa bir süre belirtilmemişse üç yılda bir yetkili sağlık kuruluşuna kontrol muayenesi maksadıyla sevk edilir. Tekrar göreve başlayan uzman jandarmalardan, yetkili sağlık kuruluşu tarafından belirtilen çalışma süresinin 1/4’ünden daha fazla süre istirahat alanlar, tekrar kontrol muayenesine gönderilmez ve bunların Jandarma Genel Komutanlığı ile ilişkisi kesilir.

**Uzman jandarmaların astsubaylığa geçiş muayeneleri**

**MADDE 32-** (1) Astsubay olmak için başvuran uzman jandarmalarda, jandarma astsubay çavuş ve jandarma astsubay üstçavuş rütbelerindeki sağlık yetenekleri aranır. Buna göre “Branşı Görevini Yapar” sağlık yeteneğine sahip olanlar hakkında “Astsubay Olur” kararlı, “Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar” veya “Branşı Görevini Yapamaz” sağlık yeteneğine sahip olanlar hakkında “Astsubay Olamaz” kararlı sağlık kurulu raporu verilir. **(Ek cümle: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** 3713 sayılı Kanun kapsamında malul olup göreve devam eden uzman jandarmaların durumu göreve devam eden vazife malulü astsubayların sağlık yeteneklerine göre değerlendirilir.

**Komando, paraşütçü veya özel harekât ve arama kurtarma özel ihtisaslarına seçileceklerin sağlık yetenekleri**

**MADDE 33-** (1) Komando, paraşütçü veya özel harekât ve arama kurtarma özel ihtisaslarına seçilecek uzman jandarmaların ilk ve müteakip muayenelerinde bu Yönetmeliğin 44 üncü maddesinde belirtilen emsalleri jandarma astsubaylara ilişkin sağlık yetenekleri aranır.

**BEŞİNCİ BÖLÜM**  
**Öğrencilerin Sağlık Yetenekleri**

**Sağlık kurulu muayenesinin yapılacağı yerler**

**MADDE 34- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Öğrenci ve adaylarının sağlık muayeneleri, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarında yapılır.

(2) Öğrenci ve adaylarının uçucu sağlık kurulu muayeneleri uçucu, denizaltıcı ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneler tarafından yapılır. Bu muayenelerde bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinde belirtilen tetkikler yapılır ve bunlar hakkında 64 üncü maddede yer alan hükümlere göre karar verilir.

**Öğrenci adaylarının sağlık yetenekleri**

**MADDE 35-** (1) Öğrenci adayları, tam sağlam olmalı ve bunlarda diskromatopsi bulunmamalıdır. Kız öğrencilerde genital muayene, anamnez ve inspeksiyonla yapılır (Hymen muayenesi yapılmaz.).

(2) Öğrenci adaylarının boy ve ağırlık sınırları ile vücut kitle indeks değerleri ek-A'da yer alan tabloda gösterilmiştir. Öğrenci alımı yapacak komutanlıklar, bu tablolarda belirtilen boy ve ağırlık sınırlarını broşürlerinde yayımlar. Kız öğrenci adayları için tabip lüzum gördüğünde pelvik ultrasonografi ve laboratuvar muayenesi yapabilir. Hafif cilt lezyonları (depigmente nevüs, Becker nevüs, lokalize hipertrikoz, akne vulgaris, hiperhidroz), solunum sıkıntısı yapmayan nasal septum deviasyonları, hafif diş sıra bozuklukları ve hafif kulak şekil bozuklukları sağlam kabul edilir. <sup>(1)</sup>

**Yapılacak tetkikler**

**MADDE 36-** (1) Her öğrenci adayına aşağıdaki tetkikler yapılır.

- a) Akciğer grafisi, direkt üriner sistem grafisi.
- b) HBsAg, Anti-HCV, Anti-HIV.
- c) Tam kan sayımı ve sedimentasyon.
- ç) Tam idrar muayenesi.
- d) Kanda üre ve kreatinin, AST, ALT, ALP, LDH, GGT, bilirubinler, TSH, total kolesterol, trigliserit.
- e) Açlık kan şekeri.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 16 ncı maddesi ile bu fıkrafta yer alan "ek-A'da yer alan tablolarda" ibaresi "ek-A'da yer alan tabloda" şeklinde değiştirilmiştir.

f) Ultrasonografi (tüm batın).

g) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) EKG, transtorasik ekokardiografi (lüzum görüldüğü durumlarda).

ğ) Lüzum görülen diğer laboratuvar tetkikleri.

(2) Düzeltme ile her iki gözde görmeler ayrı ayrı tam olmak şartıyla 1 diyoptriye (1 dahil) kadar miyopi ve hipermetropi ile 90 derecelik iki eksen arasındaki kırılma kusuru farkı 1 diyoptriye geçmeyen astigmatizmalar öğrenciliğe engel değildir. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına diğer fakültelerde eğitim gören öğrenci adaylarında düzeltme ile her iki gözde görmeler ayrı ayrı tam olmak şartıyla 3 diyoptriye (3 dahil) kadar miyopi ve hipermetropi ile 90 derecelik iki eksen arasındaki kırılma kusuru farkı 3 diyoptriye geçmeyen astigmatizmalar öğrenci adaylığına engel değildir.

#### **Öğrenciler hakkında yapılacak sağlık işlemleri**

**MADDE 37-** (1) Öğrencilere sınıflandırılmaları veya branşlarının belirlenmesi sırasında veya okullarının son sınıflarında (eğitim süresi dört yılın üzerinde olan okullarda dördüncü sınıfta) son sağlık durumlarının tespiti maksadıyla sağlık muayenesi yaptırılır. Bu muayenelerde bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinde belirtilen tetkikler yapılır.

(2) Hava Harp Okulu öğrencileri hakkında başlangıç uçuş eğitimi öncesi ve süresince Hava Kuvvetleri Komutanlığı (1) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesindeki kategori-1 hava aracı uçucularının sağlık yetenekleri ile ilgili hükümler uygulanır.

#### **Öğrencilerin sıhhi izin süresi ve diğer sağlık işlemleri**

**MADDE 38-** (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Öğrencilere aynı ya da farklı hastalıklardan verilen sıhhi izin süresi, okulun normal öğrenim süresinin her üç yılı için toplamda bir yılı geçemez. Bu süre tüberküloz için iki yıldır. Öğrenci, sıhhi izin süresini doldurduğu ayın son haftasında hakkında kesin işlem yapılmak üzere sağlık muayenesine gönderilir ve hastalığı öğrenciliğe devamına engel ise hakkında kesin işlem yapılır. Psikiyatrik ve nörolojik muayenesi neticesinde silahlı görev yapamayacakları ya da tedavisi mümkün olmayan hastalıkları nedeniyle beden eğitimi ile askeri veya mesleki eğitim derslerine devamlı şekilde katılmayacakları (miyopatiler, diyabet, kanser, atrofik böbrek ve benzeri) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarınca tespit edilen öğrenciler hakkında “Öğrenciliğe Devam Edemez” kararlı sağlık kurulu raporu verilir. Bu öğrenciler sağlık izin süresi beklenilmeden okuldan çıkarılır.

(2) Herhangi bir sebeple yapılan muayene sonucunda öğrencinin sağlık yeteneği, Hastalıklar Listesinin (A) ve (B) dilimlerine uyuyorsa ve bunların (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinde bulunan “TGM./YZB.-ASB.ÇVŞ./ÜÇVŞ.” sütununda (+) işaretli uygun sınıflar veya branşlar varsa öğrenci okuldan çıkarılmaz, bu sınıflardan veya branşlardan birinde yetiştirilmek üzere öğrenimine devam eder. Öğrencinin sağlık yeteneği (A) veya (B) dilimine uyduğu halde (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinde uygun sınıflar veya branşlar yoksa veya üç ve daha fazla (B) dilimine uyan hastalık tespit edilirse veya sağlık yeteneği (D) dilimine uyuyorsa, sıhhi izin süresini doldurmasını beklemeksizin öğrenci hakkında “Öğrenciliğe Devam Edemez” kararı verilir.

**Diskromatopsi**

**MADDE 39-** (1) Diskromatopsi tespit edilen öğrenciler aşağıdaki sınıf, branş veya özel ihtisaslara ayrılamaz.

a) Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığında; Piyade, Süvari, Tank, Topçu, Hava Savunma, Kara Havacılık, Pilot, İstihkâm, Muhabere, Jandarma, Ulaştırma ve Harita.

b) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında; Güverte, Makine, Deniz, Deniz Piyade, Deniz İstihkâm, Denizaltıcı, İstihbarat ve Sahil Güvenlik.

c) Hava Kuvvetleri Komutanlığında; Pilot, Seyrüsefer, Silah Sistem, Kontrol İhbar, Hava Trafik, İstihbarat, Uçak Bakım, Mühimmat ve Mühimmat Tahrip, Piyade, İstihkâm, Muhabere, Hava Savunma ve Ulaştırma.

**Milli Savunma Üniversitesi ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinden çıkarılan öğrenciler**

**MADDE 40-** (1) Milli Savunma Üniversitesi ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinden sağlık yetenekleri nedeniyle çıkarılan öğrenciler tekrar bu kurumlara alınmaz.

**Öğrencilerin komando muayeneleri**

**MADDE 41-** (1) Komando olacak öğrenciler ilk ve müteakip muayenelerinde tam sağlam olmalı veya hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) diliminde bulunmalıdır. Ancak bunlardan;

a) Göz hastalıkları; Hastalıklar Listesinin (A) dilimine giren ve -3 diyoptriye aşan hipermetropi, miyopi ve eksenler arasındaki farkı 1 diyoptriye aşan muhtelif cins astigmatizması olanlar,

b) Astım hastalığı olanlar,

c) Hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) dilimine girenlerden, Kuvvet Komutanlıkları (1) Numaralı Sınıflandırma Çizelgelerinin piyade sınıfına ve Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (1) Numaralı Branş Belirleme Çizelgesinin Jandarma ve Sahil Güvenlik branşlarına ait "TGM.-YZB." rütbe sütununda karşılığı (-) veya (x) işareti bulunanlar, komando olamaz.

**ALTINCI BÖLÜM****Subay ve Astsubayların Sağlık Yetenekleri****Rapor kararlarına göre yapılacak işlemler**

**MADDE 42-** (1) Sağlık durumları nedeniyle sınıfı veya branşı görevini yapamayacağı tespit edilen general ve amiraller (uçucular hariç) hakkında sınıf veya branş değiştirme işlemi uygulanmaz. Bunlar fiili kıta komutanlığı görevine atanmaz; idari, yönetim ve diğer geri hizmetlerle ilgili kadro görev yerlerine atanır.

(2) Sağlık durumları nedeniyle sınıfı veya branşı görevini yapamayacağı tespit edilen kıdemli yüzbaşı ve daha üst rütbedeki subaylar ile kıdemli üstçavuş ve daha üst rütbedeki astsubaylardan kendi istekleriyle müracaat edip bu istekleri, bağlı olduğu Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından uygun görülenler hakkında sınıf veya branş değiştirme işlemi uygulanmaz. Bunlar fiili kıta görevine atanmaz, idari, yönetim ve diğer geri hizmetlerle ilgili kadro görev yerlerine atanır. Bu fıkra gereğince sınıfları veya branşları değiştirilmeyen subay ve astsubayların 5434 sayılı Kanun ve 5510 sayılı Kanun uyarınca malullük hakları saklıdır.

(3) İstirahat sonucunda klinik olarak iyileştiği veya tam remisyonda olduğu saptanan kanser ya da kötü huylu tümör tanısı almış olan general, amiral, subay ve astsubaylar (uçucular dahil) hakkında, ilgili uzman tabibin gerekli gördüğü aralıklarla kontrol muayenesi yapılmak kaydıyla veya en fazla üç yıl izlendikten sonra yetkili sağlık teşkilleriince kendi sınıflarında veya branşlarında veya uygun görülecek diğer sınıflarda veya branşlarda görev yapma kararı verilir. Uçucular aşağıdaki kriterleri karşılaması koşuluyla kategori-1 haricindeki hava araçlarında uçuculuk görevlerine devam ettirilir.

- a) Erken dönemde teşhis edilmiş olması.
- b) Medikal ve cerrahi olarak başarılı bir şekilde tedavi edilmiş olması.
- c) Tedaviden sonra tamamen iyileşmiş veya tam remisyonda olması.
- ç) Metastaz yapmamış olması.
- d) Herhangi bir hastalık semptom ve belirtisi göstermemesi.
- e) Laboratuvar ve radyolojik tetkiklerinin tamamen normal olması.
- f) Ani yetersizlik riski taşımaması.
- g) Özellikle yüksek duyularla ilgili performans yetersizliği riski taşımaması.
- ğ) Tekrarlama veya ilerleme riski olması durumunda semptomların kolayca tanınabilir olması.
- h) Şahsın ve diğerlerinin güvenliği için risk taşımaması.
- ı) Tıbbi durumunun takibinin özel invaziv yöntemler ve sık görevden ayrılmaları gerektirmemesi.
- i) Tıbbi durumunun uzun süreli uçuş görevleri ile uyumlu olması.

(4) Bağlı olduğu komutanlık, sınıf ve branş farkına bakılmaksızın patlayıcı madde imha, mühimmat gibi kritik ve hassas görevlerde görev yapan muvazzaf veya sözleşmeli subay ve astsubaylar ruh sağlığı ve hastalıkları açısından tam sağlam olmalı ve bunların herhangi bir psikiyatrik rahatsızlığa bağlı tanısı ve tedavi kaydı bulunmamalıdır.

#### **Sihhi izin süreleri**

**MADDE 43-** (1) Kanser, tüberküloz, kronik böbrek yetmezliği ile ruh sağlığı ve hastalıkları ile sinir hastalıkları gibi uzun süreli tedaviyi gerektiren hastalığı olanlar, sağlık kurulları raporlarında gösterilecek lüzum üzerine aynı rütbede toplam olarak ve fiilen üç yılı geçmemek şartıyla tedavi, istirahat ve hava değişimine tabi tutulabilir.

(2) Birinci fıkrada kalan hastalıklar için sihhi izin süresi aynı rütbede toplam olarak ve fiilen iki yıla kadardır.

(3) Sağlık durumundan dolayı “Yurdun Alçak veya Alçak Mutedil Bölgelerinde Faal Görev Yapar”, “Muayyen Bölgelere Gidemez”, “Denizin Kıyı Teşkillerinde Çalışır” şeklinde iklim değiştirme raporları alanlar ile kıta veya diğer görevlerde çalışması sağlık kurulu raporu ile kayıt ve şarta bağlı olanların bu durumlardaki sihhi izin süreleri dört yıla kadardır.

(4) Uçucuların sağlık durumları sebebiyle geçici olarak yer hizmetine verilmeleri ve denizaltı, dalgıç, kurbağa adam ve sualtı komando birliklerinde görev yapan ve denizdeki patlayıcı maddeleri zararsız hale getiren subay ve astsubaylardan haklarında “Hizmetlerini Yapamaz” kararı verilenlerin diğer görevlere verilmeleri sihhi izin süresinden sayılmaz.



(5) Sıhhi izinli subay ve astsubaylar, haklarında kesin işlem yapılmak üzere sıhhi izin sürelerini dolduracakları ayın ilk haftasında tekrar muayeneye gönderilir. Hastalıkları devam eden ve hiçbir sınıfta veya branşta görev yapamayacak durumda olanlar hakkında 5510 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(6) “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” kararı verilen subay ve astsubaylara haklarında kesin işlem yapılınca kadar birlik ve kurumlarınca görev verilmaz. Personel bu süre içinde sıhhi izinli sayılır.

(7) Hastalıklardan dolayı tedavi için hastanede yatarak geçen günler ile ayaktan tanı ve kontrol için geçen günler sıhhi izin süresinden sayılmaz.

(8) Barışta veya savaşta, görev sırasında ya da görev dışında görevlerinden dolayı saldırıya veya kazaya uğrayan ya da hastalığa yakalanan subay ve astsubaylar, haklarında kesin işlem kararlı rapor düzenleninceye kadar sıhhi izinli sayılır.

**Komando, paraşüt, özel kuvvetler veya özel harekât ve arama kurtarma özel ihtisaslı subay ve astsubaylar ile kurtarma yüzücülerinin sağlık yetenekleri**

**MADDE 44-** (1) **(Değişik cümle: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Komando, paraşütçü, özel harekât ve arama kurtarma özel ihtisasları ile kurtarma yüzücülüğüne seçilecek veya bu görevlere devam edecek subay ve astsubaylar tam sağlam olmalı veya hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) diliminde bulunmalıdır. Ancak bunlardan;

a) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Göz hastalıkları: Hastalıklar Listesinin (A) dilimine giren ve 3 diyoptriyi aşan hipermetropi, miyopi ve eksenler arasındaki farkı 1 diyoptriyi aşan muhtelif cins astigmatizması olanlar ve diskromatopsisi bulunanlar,

b) Astım hastalığı olanlar,

c) Psikiyatrik hastalığı olanlar,

ç) Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (1) Numaralı Sınıflandırma ve Branş Belirleme Çizelgelerinde hastalıkları, Hastalıklar Listesinin (A) dilimine girmesine rağmen ilgili kuvvetin piyade sınıfının Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında Jandarma veya Sahil Güvenlik branşının kendi rütbe sütununda karşılığında (-) veya (x) işareti bulunanlar, bu görevlere seçilemez ve görevlerine devam edemez.

(2) **(Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Özel Kuvvetler Komutanlığı tim kadrolarına seçilecek subay ve astsubaylar tam sağlam olmalı ve bunlarda diskromatopsi bulunmamalıdır. Bu görevlere devam edecekler ise birinci fıkraya göre değerlendirilir.

(3) Yıllık zorunlu tazeleme atlayışlarına katılacak paraşütçü subay ve astsubaylar yönerge ile belirlenen esaslara göre her yıl birliklerinde birlik tabibi tarafından muayene ve kontrol edilir. <sup>(1)</sup>

(4) Subay ve astsubaylara üç yılda bir yapılan periyodik muayenelerde, paraşütçü personelin paraşütle atlayıp atlayamayacağına da karar verilir ve bu karar periyodik muayene raporuna yazılır. <sup>(1)</sup>

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 19 uncu maddesi ile birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş, mevcut ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralar üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar olarak teselsül ettirilmiştir.

(5) Paraşütçü subay ve astsubaylardan paraşüt atlayışına iki yıl ve daha uzun süre ara vermiş olanlara, sağlık sebebiyle sınıf veya branş değişikliği raporu verilenlere, hastalık, ameliyat veya kaza geçirenlere ya da birlik tabibinin gerekli gördüğü personele paraşütle atlayışlarından önce yeniden yetkili sağlık kuruluşundan “Paraşütle Atlar” kararlı sağlık kurulu raporu aldırılır. <sup>(1)</sup>

(6) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Kurtarma yüzücüsü subay ve astsubaylar üç yılda bir periyodik muayeneye tabi tutulur.

#### **Yeniden sınıflandırılma ve branş belirleme**

**MADDE 45-** (1) Hastalıkları nedeniyle sınıfı veya branşı görevini yapamayacağı anlaşılan subay ve astsubaylar sınıflandırma veya branş belirleme çizelgelerine göre diğer sınıflarda veya branşlarda görev yapabilecekleri anlaşıldığı takdirde, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ilgili hükümleri gereğince yeniden sınıflandırılır veya ilgili mevzuat gereğince branşları yeniden belirlenir.

(2) Sınıflandırma veya branş belirleme çizelgelerinde gösterilmeyen ya da yeni teşkil edilen sınıflarda veya branşlarda görev alacak subay ve astsubaylar, yapılacak göreve en yakın sınıfın veya branşın sağlık niteliğine uygun olarak yeniden sınıflandırılır veya bunların branşları yeniden belirlenir.

#### **Sihhi nedenlerle Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından ayırma**

**MADDE 46-** (1) Subay ve astsubaylardan hastalıklarının tedavi, istirahat, hava değişimi ve yer değiştirmesi ile iyileşmeyeceği anlaşılanlar hakkında, sihhi izin sürelerini bitirmeleri beklenmeden kesin işlem yapılır.

#### **Vazifenin sebep ve tesiriyle haklarında “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” kararı verilenlere ilişkin işlemler**

**MADDE 47-** (1) Vazifenin sebep ve tesiriyle haklarında “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” raporu düzenlenen subay ve astsubayların raporları, bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir. Sosyal Güvenlik Kurumu söz konusu subay ve astsubayların malullük durumunu tespit eder.

(2) Subay ve astsubaylardan yeniden göreve dönmek isteyenler bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına başvurur. İlgili Kuvvet Komutanlıklarınca göreve dönmelerinin uygun olacağı değerlendirilenlerin dosyaları yetkili sağlık kuruluşuna sevk edilmek üzere Millî Savunma Bakanlığı Sağlık Dairesi Başkanlığına gönderilir. Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca göreve dönmelerinin uygun olacağı değerlendirilenlerin dosyaları ise bu Komutanlıkların ilgili birimleri tarafından yetkili sağlık kuruluşuna sevk edilir. Sevk yazısında bu kişilerin görevlendirilecekleri yerlerde çalışmaya uygun olup olmadığının tayin edilmesi istenir. Yetkili sağlık kuruluşundan bu kişiler hakkında “Belirtilen Görevleri Yapar” veya “Belirtilen Görevleri Yapamaz” şeklinde karar verilmesi ve kontrol muayenelerinin hangi aralıklarla yapılacağı belirtilmesi istenir. “Belirtilen Görevleri Yapar” kararı alanlar, raporları Sosyal Güvenlik Kurumunca onaylandıktan sonra ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı onayını müteakip ilgili komutanlık tarafından uygun göreve atanır ve bu durum Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 19 uncu maddesi ile birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş, mevcut ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralar üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar olarak teselsül ettirilmiştir.

(3) İkinci fıkra uyarınca göreve dönen personelden askeri hakimlik sınavına başvuranlar sınıflandırma veya branş belirleme çizelgeleri dikkate alınmaksızın haklarında “Askeri Hakim Sınıfına İlişkin Görevlerde Çalışır/Çalışamaz” şeklinde rapor düzenlenmesi için yetkili sağlık kuruluşuna sevk edilir.

(4) Göreve dönen personel göreve devam edip etmeyeceğinin belirlenmesi için daha kısa bir süre belirtilmemişse üç yılda bir yetkili sağlık kuruluşuna kontrol muayenesi maksadıyla sevk edilir. Yapılan muayenesi sonucunda tekrar göreve başlayan subay ve astsubaylardan, belirtilen çalışma süresinin dörtte birinden daha fazla süre istirahat alanlar, tekrar kontrol muayenesine gönderilmez ve Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilişkisi kesilir.

#### **Sağlık kurulu muayeneleri**

**MADDE 48-** (1) Subay ve astsubaylar aşağıdaki durumlarda muayene için yetkili sağlık kuruluşuna gönderilir.

- a) Subay ve astsubaylar tarafından son sağlık durumlarının saptanmasının yazılı olarak istenmesi.
- b) Amiri veya kıta ya da kurum tabibinin gerekli görmesi.
- c) Komando ve dağ kursu gibi ağır şartlı kurslara ayrılması.
- ç) Görev, eğitim veya kurs sebebiyle altı aydan fazla süreyle yurtdışına gönderilmesi.
- d) Astsubayların subay olmak için başvurması (Bu adaylarda istihdam edileceği subay sınıfının veya branşının teğmen-yüzbaşı rütbelerinin sağlık niteliklerini taşıma şartı aranır.).
- e) Periyodik muayene zamanının gelmesi.

(2) Tedavi için yurtdışına gönderilecekler hakkında Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

(3) (**Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) 3713 sayılı Kanun kapsamında vazife malulü olup görevine devam etmesi uygun görülen astsubayların subaylık statüsüne geçmek için birinci fıkranın (d) bendine göre başvuruda bulunması durumunda sağlık yetenekleri açısından vazife malulü olan subayların sağlık yeteneklerine göre değerlendirme yapılır.

#### **Vazife malulleri**

**MADDE 49-** (1) Vazifenin sebep ve tesiriyle yaralanan veya hastalanan subay ve astsubayların sağlık durumu hakkında, yetkili sağlık kuruluşları tarafından karar verilir. Karar verilirken subay ve astsubaların heyete çıkarıldığı tarihteki sınıf veya branş ve rütbesi esas alınır. Haklarında “Sınıfı veya Branşı Görevini Yapamaz”, “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz”, “Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz” veya “Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz” kararlı sağlık raporu düzenlenenlerin vazife malullüğü kararı Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilir.

#### **Yurtdışına gönderileceklerin sağlık işlemleri**

**MADDE 50-** (1) Altı aydan daha uzun süreyle kurs, eğitim, geçici veya sürekli görev sebebiyle yurtdışına gönderilecek subay ve astsubaylar gönderilmeden önce sağlık kurulu muayenesine tabi tutulur. Düzenlenen raporda hastalıklarının sınıflandırma veya branş belirleme çizelgelerinin kendi sınıflarındaki veya branşlarındaki karşılıkları (+) ve (x) işaretli olanlar yurtdışına gönderilir, (-) işaretli olanlar ile kurs veya eğitim süresinden daha kısa süre içinde tıbbi kontrolden geçirilmesi gerekenler bu görevlere gönderilmez.

(2) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Bu Yönetmeliğin 47 nci maddesi gereğince göreve devam edenlerden geçici veya sürekli görev, eğitim, kurs ve staj nedeniyle yurtdışına gönderilmek üzere seçilenler yetkili sağlık kuruluşlarına sevk edilir. Yetkili sağlık kuruluşu tarafından, sevk yazısında özellikleri açıkça belirtilen görevleri yapıp yapamayacağı konusunda rapor verilir. Personel vazife malullüğüne neden olan hastalığı veya rahatsızlığı dışındaki sağlık yeteneklerine göre değerlendirmeye tabi tutulur.

**Atamaya esas sağlık raporları ve atandıktan sonra rahatsızlananların sağlık işlemleri**

**MADDE 51-** (1) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinden birisinin tedaviyi gerektiren bir hastalığı tespit edilen subay ve astsubaylar atamaya esas sağlık raporu almak için Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarına müracaat edebilir. Acil durumlar hariç olmak üzere seferberliğe hazırlık döneminde ve seferberlik sırasındaki atamaya esas sağlık raporu müracaatları kabul edilmez.

(2) Bir atama dönemi içerisinde aynı tanı ile ancak bir kez atamaya esas sağlık raporu verilebilir. Ancak, çeşitli nedenlerle atama dönemi içerisinde aynı yetkili sağlık kuruluşu veya başka yetkili sağlık kuruluşu tarafından ikinci rapor düzenlenmiş ve iki rapor arasında tanı ve karar bakımından farklılık mevcut ise ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(3) Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğine göre yan dal branşı olarak kabul edilmeyen branşlar için atamaya esas sağlık raporu düzenlenemez.

(4) Atamaya esas sağlık raporunun karar hanesinde “Hayati Öneme Haizdir” ibaresi, ilgili personelin atamasının derhal yapılması gereken durumlarda kullanılır. Ayrıca bu ibarenin rutin olarak kullanıldığı devamlı ilaç raporları, özel eğitim raporları ve benzeri raporlar ile atamaya esas sağlık raporları aynı raporda birlikte düzenlenemez.

(5) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Atamaya esas sağlık raporlarının karar hanesinde “..... Sürede Takip ve Kontrolü Gereklidir” veya “İlgili Uzman ve/veya Sağlık Merkezinin Bulunduğu Yerde İkameti Uygundur” ifadesine yer verilir.

(6) Atamaya esas sağlık raporlarının karar hanelerinde hastalığın gerektirdiği mevzuata uygun iklim ya da çalışma şartları, branş, özel eğitim merkezi ya da laboratuvar imkânları belirtilir, garnizon ya da hizmet bölgesi veya hastane adı belirtilmez.

(7) Atamaya esas sağlık raporu düzenlenmesinde, raporu düzenleyen uzman tabip ancak kendi uzmanlık dalı ile ilgili branşları karar hanesinde belirtebilir. Diğer branşlardan uzman tabiplerin ya da laboratuvar branşlarının bulunması öngörülüyor ise mutlaka ilgili branştan sağlık kurulu muayene fişi yazılmak suretiyle görüş alınır. Ana dalların uzman tabipleri, bu ana dala ait yan dalların uzman tabiplerinin görüşü olmadan subay ve astsubayların herhangi bir yan dal uzman tabibinin bulunduğu garnizonlara ya da hizmet bölgelerine atanmasının uygun olduğunu karar hanesine yazamaz.

(8) Hastalığın niteliğine göre subay ve astsubayların hangi uzman tabiplerin bulunduğu garnizonlarda ya da hizmet bölgelerinde görev yapacağı ya da ikamet edeceği belirlenirken, aynı rahatsızlık için bulunması öngörülen uzman tabiplerin aynı olmasına dikkat edilir. Durumu özel-lik arz eden hastaların konu ile ilgili ayrıntılı değerlendirmesi rapor içeriğinde belirtilir.

**YEDİNCİ BÖLÜM****Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına Ait Özel Hükümler****Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapanlar hakkında yapılacak işlemler**

**MADDE 52-** (1) Denizde görev yapmaya engel hastalığı tespit edilen veya hastalığının deniz şartlarından olumsuz etkileneceği değerlendirilen subay ve astsubaylar, sağlık kurulu kararıyla deniz görevlerinden geçici olarak alınır. Düzenlenen raporlarda denizde görev yapmasına engel olan bilimsel gerekçeler belirtilir. Bu personel hakkında, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı birliklerinin kıyı teşkillerinde geçici olarak en çok iki yıl (ruh sağlığı ve hastalıkları için en çok bir yıl) süreyle “Denizin Kıyı Teşkillerinde Görev Yapması Uygun” kararlı sağlık kurulu raporu düzenlenir. Bunlar süre sonunda yeniden sağlık kurulu muayenesine gönderilir ve alacakları raporlara göre haklarında kesin işlem yapılır.

**Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan astsubayların sağlık yetenekleri**

**MADDE 53-** (1) Deniz Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan astsubayların sağlık yetenekleri, bu Komutanlıkta görev yapan subayların sağlık yeteneklerinin aynıdır. Sınıflara göre yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir.

a) Topçu, Gündümlü Mermi, Torpidocu, Mayın, Seyir, Porsun, Sonar, Harekat, Bilgi Teknolojileri ve Silah astsubaylarının sağlık muayenelerinde Güverte subaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

b) Çarkçı, Kazancı, Motorcu, Elektrikçi, Yara Savunma ve Elektronik astsubaylarının sağlık muayenelerinde Makine subaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

c) Deniz Piyade, Deniz İstihkâm ile İstihbarat astsubaylarının sağlık muayenelerinde Deniz Piyade, Deniz İstihkâm ve İstihbarat subaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

ç) Uçak Bakım astsubayları hakkında Hava Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan Uçak Bakım astsubaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

(2) Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan astsubayların sağlık yetenekleri, bu Komutanlıkta görev yapan subayların sağlık yeteneklerinin aynıdır. Branşlara göre yapılacak işlemler aşağıda belirtilmiştir.

a) Güverte ve Makine astsubaylarının sağlık muayenelerinde Sahil Güvenlik subaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

b) İkmal, İdari ve Bilgi Teknolojileri-Bilişim astsubaylarının sağlık muayenelerinde İkmal subaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

c) Uçak Bakım astsubayları hakkında Hava Kuvvetleri Komutanlığında görev yapan Uçak Bakım astsubaylarının tabi olduğu hükümlere göre işlem yapılır.

**Denizaltı özel ihtisas adayı subay ve astsubayların sağlık yetenekleri**

**MADDE 54-** (1) Denizaltı özel ihtisas adayı subay ve astsubaylarda diskromatopsi bulunmamalı ve en fazla 0,5 diyoptriye kadar miyopi, hipermetropi ve astigmatizma bulunmalıdır. Keratorefraktif cerrahi (PRK, LASEK, LASİK ya da iLASİK) yöntemiyle ameliyat olanlarda altı aylık takipten sonra görme kaybı ve komplikasyon gelişmemiş olmalıdır. Adayların, yanındakileri rahatsız edecek derecede ağız ve solunum kokusu ile bromhidroz ve hiperhidrozu bulunmamalı ve ağırlıkları Hastalıklar Listesinin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesinde belirlenen alt sınırın %10'undan az ve üst sınırın %10'undan fazla olmamalıdır. Diğer sistemler tam sağlam olmalıdır. Adayların kardiyolojik değerlendirmeleri EKG ve transtorasik ekokardiyografi ile yapılmalıdır.

(2) Sağlık kurulu muayenelerinde, denizaltı özel ihtisasına uygun sağlık yeteneklerine sahip olduğu tespit edilen denizaltı özel ihtisas adaylarının son muayeneleri basınç odasında yapılacak test ile tamamlanır. Bütün adaylar, basınç odalarında 60 fsw (17.8 m) eşiti basınç altında bırakılır. Basınç odası testleri sualtı hekimliği ve hiperbarik tıp uzmanı veya dalış tabibi intibak kursu görmüş bir tabibin gözetimi altında yapılır. Test esnasında adayların basınç eşitleme yeteneği ve kapalı alandaki psikolojik tepkileri değerlendirilir. Basınç odası testini geçemeyen adaylar denizaltı özel ihtisaslı subay veya astsubay olarak seçilmez.

**Denizaltı özel ihtisaslı subay ve astsubayların periyodik sağlık kurulu muayeneleri**

**MADDE 55-** (1) Denizaltı özel ihtisaslı subay ve astsubayların periyodik sağlık kurulu muayeneleri iki yılda bir yapılır. Bu muayeneler sonucunda aşağıda belirtilen sağlık nitelikleri dışında, rahatsızlıkları Hastalıklar Listesinin (A) dilimine giren subay ve astsubaylar görevlerine devam eder.

a) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Ruh sağlığı: Ruh sağlığı ve hastalıkları yönünden tam sağlam olmalıdır. Hastalıklar Listesinin 17 nci maddesinin (A) dilimi kapsamında herhangi bir hastalığı bulunanlar denizaltıcılığa devam edemezler. Hastalıklar Listesinin 16 ncı maddesinin (A) dilimi kapsamında idame tedavisi alanlar ise üç ayda bir kontrole gelmek üzere bir yıla kadar denizaltıcılıktan alıkonulabilir. Bu süre içerisinde idame tedavisi tamamlananlar görevlerine döner. Aksi halde bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine göre karar verilir.

b) Göz hastalıkları: Diskromatopsi bulunmamalıdır. Gözlükle düzeltilmeden önce her iki gözde görmeler 5/10 ve üzerinde bulunmalıdır. Görme dereceleri her iki gözde 5/10'nun altında olanların gözlükle düzeltme ile görmeleri tam olmalıdır. Keratorefraktif cerrahi geçirip altı aylık takipten sonra görme kaybı veya komplikasyon gelişmemiş olanlar görevlerine devam eder. OCT ve görme alanı testleriyle doğrulanmak şartıyla primer açık açılı glokom veya kronikleşme eğilimi gösteren diğer glokom türleri bulunmamalıdır.

c) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Kulak burun boğaz: Subay ve astsubaylara ön sinüslerin radyografik muayenesi yapılır. Personelde nefes almaya engel olan ve tıbbi veya cerrahi tedavi ile giderilemeyen üst solunum yolu hastalığı bulunmamalıdır. Kronik dış, orta ve iç kulak hastalıkları ve kronikleşmiş kulak zarı perforasyonu bulunmamalıdır. Hastalıklar Listesinin 21 inci maddesinin (A) diliminin (2), (3) ve (4) numaralı fıkraları kapsamında herhangi bir hastalığı bulunanlar denizaltıcılığa devam edemez. Her iki kulağın işitme kuvveti birbirine yakın olmalıdır. Denizaltı özel ihtisaslı subay ve astsubaylar beş yılda bir, daha önceki muayenelerinde işitme kaybı bulunan subay ve astsubaylar ise her periyodik muayenede odimetrik incelemeye tabi tutulur. Denizaltı gemilerinde görevli Sonar astsubaylarında bir kulağın sağlam olması durumunda (0-25 dB arası) diğer kulağın işitme kaybı 40 dB'i aşmamalıdır.

ç) Vücut kokusu: Yanındakileri rahatsız edecek derecede ağız ve solunum kokusu ile bromhidroz ve hiperhidrozu bulunmamalıdır.

d) Diş sağlığı: Subay ve astsubayların diş muayenesi yapılır. Beslenmeyi bozacak derecede diş noksanlığı ile sürekli ağız kokusu yapan ve tedavi ile giderilemeyen diş eti hastalığı bulunmamalıdır. Köprülerle yenilenmiş dişler denizaltı özel ihtisasına devam etmeye engel değildir.

e) Solunum sistemi: Subay ve astsubaylara akciğer radyografisi yapılır. Subay ve astsubaylarda aktif veya geçirilmiş tüberküloz bulunmamalıdır. Tüberküloz dışında tam olarak iyileşen hastalıklarda vital kapasite ve diğer spirometrik parametreler normal sınırlarda olmalıdır.

f) Dolaşım sistemi: Subay ve astsubaylara elektrokardiyografi yapılır. Sistolik arteriyel kan basıncı 150 mmHg, diyastolik kan basıncı 90 mmHg'nin üzerinde bulunmamalıdır. Aritmi, kalp kapak hastalıkları ve damar hastalıkları bulunmamalıdır. Hastalıklar Listesinin 42 nci maddesinin (A) diliminin (2) numaralı fıkrası kapsamında tanı alanlar bir yıla kadar denizaltıcılıktan alıkonulabilir. Bu süre içerisinde tedavisi tamamlananlar görevlerine döner. Aksi halde bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine göre karar verilir.

g) Sindirim sistemi: Tıbbi ve cerrahi tedavi ile düzeltilmemiş safra kesesi taşları bulunmamalıdır. Laparotomi ve laparoskopik yöntemle yapılan, ameliyatı takiben komplikasyon gelişmeyen ve sindirim sistemi fonksiyonlarında bozukluk oluşturmayan kolesistektomi ameliyatlıları sağlam kabul edilir.

ğ) Aktif veya yapılan tedaviye rağmen nüks eden veneryal hastalığı ile sık nüks eden akut belirtili cilt hastalığı bulunmamalıdır.

h) Boy ve ağırlık: Hastalıklar Listesinin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesinde belirlenen alt sınırın %10'undan az ve üst sınırın %20'sinden fazla olamaz.

ı) Hematoloji: Hastalıklar Listesinin 35 inci maddesinin (A) dilimine giren ve bir yıllık tedaviye rağmen düzelmeyen kan hastalığı bulunmamalıdır.

#### **Denizaltı özel ihtisaslı personel ile ilgili diğer hükümler**

**MADDE 56-** (1) Denizaltı özel ihtisaslı subay ve astsubaylar periyodik muayenelerin dışında birlik dalış tabip subayları tarafından her yıl sağlık durum değerlendirmesine tabi tutulur. Bu muayenelerde denizaltı özel ihtisasına engel hastalığı olduğu düşünülen veya tespit edilenler, haklarında kesin karar verilmek üzere uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerin sağlık kurullarına sevk edilir.

(2) Denizaltı gemileri ile kısa süreli dalışa iştirak edecek (müşahit olarak, tecrübe ve sair maksatlar için) denizaltı özel ihtisası olmayanların; kulak burun boğaz, solunum ve dolaşım sistemi ile ruh sağlığı ve hastalıkları açısından dalışa engel bir rahatsızlığı bulunmamalıdır. Bunlar Denizaltı Filosu kuruluşundaki denizaltı serbest çıkış kulesi tabibi, dalış tabip subayı veya sualtı hekimliği ve hiperbarik tıp uzmanınca, bu tabiplerin yokluğunda ise bölgedeki resmi sağlık kuruluşlarında görevli bir tabip tarafından muayene edilir ve kısa süreli dalmaya engel hali olmadığı tespit edilenler dalışa katılır.

**Dalgıç (birinci sınıf dalgıç, ikinci sınıf dalgıç) ve kurbağa adam özel ihtisas (sualtı taarruz, sualtı savunma, mayın harbi dalgıcı ve diğer kurbağa adam ihtisasları) adayı ile dalış tabibi ve basınç odası operatörü adaylarının sağlık yetenekleri** <sup>(1)</sup>

**MADDE 57-** (1) Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisas eğitimi için seçilecek subay ve astsubaylarda diskromatopsi ve 0,5 diyoptriye aşan miyopi, hipermetropi ve astigmatizma bulunmamalıdır. Dalış tabibi ve basınç odası operatörü kurslarına kabul edilecek sağlık personeli adaylarında ise 2 diyoptriye kadar miyopi ve hipermetropi ile 1 diyoptriye kadar astigmatizma adaylığa engel değildir. Ayrıca keratorefraktif cerrahi (PRK, LASEK, LASİK ya da iLASİK) yöntemiyle ameliyat olanlarda yeterli süre takipten sonra görme kaybı ve komplikasyon gelişmemiş olmalıdır. Adayların ağırlıkları Hastalıklar Listesinin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesinde belirlenen alt sınırın %10'undan az ve üst sınırın %10'undan fazla olmamalıdır. Diğer sistemler tam sağlam olmalıdır. Adayların kardiyolojik değerlendirmeleri EKG ve transtorasik ekokardiyografi ile yapılmalıdır.

(2) Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisas adayları en fazla otuz, dalış tabibi ve basınç odası operatörü adayları ise en fazla otuzbeş yaşında olmalıdır.

(3) Yapılacak sağlık kurulu muayenelerinde, dalgıç ve kurbağa adamlığa uygun sağlık yeteneklerine sahip olduğu tespit edilen adayların son muayeneleri basınç odasında yapılacak test ile tamamlanır. Bütün adaylar, basınç odalarında 60 fsw (17.8 m) eşiti basınç altında bırakılır. Basınç odası testleri sualtı hekimliği ve hiperbarik tıp uzmanı veya dalış tabibi intibak kursu görmüş bir tabibin gözetimi altında yapılır. Test esnasında adayların basınç eşitleme yeteneği ve kapalı alandaki psikolojik tepkileri değerlendirilir. Basınç odası testini geçemeyen adaylar dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisas adayı ile dalış tabibi ve basınç odası operatörü adayı olarak seçilmez.

**Dalgıç (birinci sınıf dalgıç, sualtı taarruz, sualtı savunma, mayın harbi dalgıcı) ve kurbağa adam özel ihtisaslı personelin periyodik muayeneleri**

**MADDE 58-** (1) Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı subay ve astsubayların periyodik sağlık kurulu muayeneleri iki yılda bir yapılır. Muayeneler sonucunda aşağıda belirtilen özel şartlar ve sağlık nitelikleri dışındaki rahatsızlıkları, Hastalıklar Listesinin (A) dilimine giren subay ve astsubaylar görevine devam eder.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 24 üncü maddesi ile "Dalgıç (birinci sınıf dalgıç, sualtı taarruz, sualtı savunma, mayın harbi dalgıcı) ve kurbağa adam özel ihtisas adayı ile dalış tabibi ve basınç odası operatörü adaylarının sağlık yetenekleri" şeklinde olan bu madde başlığı, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.



a) Kulak burun boğaz: Kulak zarının kronikleşmiş perforasyonları, orta kulağın kronik hastalıkları, malign otitis eksterna, kulak zarı atrofisi, orta kulak adesiv proçesi, geçirilmiş stapedektomi ameliyatı, meniere hastalığı, iç kulak ameliyatları, ossiküloplasti, larenjektomi, larengosel, gırtlakta paralizi, tümör ve stenoz bulunmamalıdır. Üst solunum yollarında tıbbi ve cerrahi tedavi ile düzeltilemeyen nefes almaya engel şekil bozuklukları ile burun bölgesinde veya sinüslerinde basınç eşitleme yeteneğine engel olan ve tıbbi veya cerrahi tedavi ile düzeltilemeyen deformasyonu ya da hastalığı bulunmamalıdır. Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı subay ve astsubaylar beş yılda bir, işitme kaybı bulunanlar ise her periyodik muayenede odimetrik incelemeye tabi tutulur. Buna göre Hastalıklar Listesinin 19 uncu maddesinin (A) dilimine girenlerin dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisasları devam eder. Hastalıklar Listesinin 21 inci maddesinin (A) diliminin (2), (3) ve (4) numaralı fıkraları kapsamında herhangi bir hastalığı bulunanlar dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslarına devam edemez.

b) Göz: Keratorefraktif cerrahi (PRK, LASEK, LASIK ya da iLASIK) yöntemiyle ameliyat olanlarda üç aylık takipten sonra görme kaybı ve komplikasyon gelişmemiş olmalıdır.

c) Psikiyatri: Hastalıklar Listesinin 16 ncı, 17 nci, 18 inci maddelerinin (A) dilimi kapsamında idame tedavisi alanlar üç ayda bir kontrol edilmek üzere iki yıla kadar dalıştan alıkonulabilir. Bu süre içerisinde idame tedavisi ile hastalığı düzelenler dalış görevine döner.

ç) İç hastalıkları: Hastalıklar Listesinin 35 inci ve 37 nci maddelerinin (A) dilimi kapsamında tedavi görenler iki yıla kadar dalıştan alıkonulabilir. Bu süre içerisinde idame tedavisi tamamlananlar dalış görevine döner. Aksi durumda bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine göre karar verilir. Sistolik arteriyel kan basıncı 150 mmHg, diyastolik kan basıncı 90 mmHg'nin üzerinde bulunmamalıdır. Aritmi, kalp kapak hastalıkları ve kalp damar hastalıkları bulunmamalıdır. Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı subay ve astsubaylara her beş yılda bir transtorasik ekokardiografi yapılır. Hastalıklar Listesinin 42 nci maddesinin (B) ve (D) dilimlerine giren hastalıkların bulunması dalışa engeldir. Aynı maddenin (A) diliminin (2) numaralı fıkrası kapsamında tanı alanlar bir yıla kadar dalıştan alıkonulabilir. Bu süre içerisinde tedavisi tamamlananlar görevlerine döner. Aksi halde bu Yönetmeliğin diğer hükümlerine göre karar verilir.

d) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Gastroenteroloji: Hastalıklar Listesinin 45 inci maddesinin (A) diliminin (12) numaralı fıkrası kapsamında tanı alanlar dalıştan alıkonulur. Ancak başka bir hastalıkla ilişkisi gösterilememiş dalakta ve karaciğerdeki komplikasyonsuz 4 cm'den küçük hemanjiomlar, nonspesifik kalsifikasyonlar, karaciğer fonksiyonlarının normal olduğu hepatomegaliler ve kot kenarını geçmeyen splenomegalilerin, mezenter kistlerinin sualtı hekimliği ve hiperbarik tıp uzmanının onayı ile dalışa devamı uygun görülür. Bu madde içerisinde değerlendirilen diğer hastalıklardan tedavileri sonrası durumu düzelenler dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslarına devam edebilir.

e) Göğüs hastalıkları: Subay ve astsubaylara akciğer radyografisi yapılır. Bunlarda bronşial astım, aktif bir akciğer hastalığı veya geçirilmiş tüberküloz bulunmamalıdır. Tüberküloz dışında tam iyileşen hastalıklarda vital kapasite ve diğer spirometrik parametreler normal sınırlarda olmalıdır. Hastalıklar Listesinin 46 ncı maddesinin (A) diliminin (3) numaralı fıkrası, 47 nci ve 48 inci maddelerinin (A) diliminin (1) numaralı fıkrası ile 49 uncu maddesinin (A) diliminin (2) ve (3) numaralı fıkraları kapsamında tanı alanlar dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslarına devam edemez.

f) Vücut kitle indeksi 29.9 kg/m<sup>2</sup> den fazla olamaz. Bu durumdaki subay ve astsubaylar için karar bir yıllık istirahatlı rejimden sonra verilir.

(2) (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Dalış tabibi ve basınç odası operatörleri hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

**Dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı personel ile ilgili diğer hükümler**

**MADDE 59-** (1) Aktif olarak dalgıç ve kurbağa adamlık yapmakta olan subay ve astsubaylar, periyodik sağlık kurulu muayeneleri dışında birlik dalış tabip subayları tarafından her yıl sağlık durum değerlendirmesine tabi tutulur. Bunlar gerekli görülmesi halinde uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelere sevk edilir.

(2) Dalgıç ve kurbağa adam kurslarından mezun olan subay ve astsubayların ilk periyodik muayeneleri birliklerine atandıkları yıl içinde yapılır. Periyodik muayenelerde dalgıç ve kurbağa adamlık sağlık niteliklerini kaybettiği tespit edilenler Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığının diğer görev yerlerine atandırılır.

(3) Dalgıç ve kurbağa adamlarda, dalışa bağlı olarak gelişebilen disbarik osteonekroz hastalığı taraması, sualtı hekimliği ve hiperbarik tıp uzmanının lüzum görmesi halinde yapılır.

(4) İki yılda bir yapılacak olan periyodik muayeneler dışında dalışa engel bir hastalığı olduğu düşünülen veya tespit edilenler, dalış görevleri ile ilgili sağlık yeteneklerinin değerlendirilmesi için uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelere sevk edilir.

(5) Tıbbi veya cerrahi tedavi sonrası tam iyileşme sağlayarak dalışa engel bir durumu olmadığı tespit edilenler sağlık kurulunun olumlu raporu sonrasında dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisasına devam eder.

**Kırk yaş ve üstü denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı personelin periyodik muayeneleri** <sup>(1)</sup>

**MADDE 60- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Kırk yaş ve üstü denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı subay ve astsubaylar dolaşım, solunum, sindirim, göz, kulak burun boğaz ve nörolojik hastalıklar ile ruh sağlığı ve hastalıkları açısından muayene edilir. Yaşa bağlı gelişen fizyolojik değişiklikler göz önüne alınarak mutlaka denizaltıdan serbest çıkış veya dalış kontrendikasyonu yaratmayan durumlarda personelin göreve devamı uygun görülebilir.

**Denizaltı, dalgıç (birinci sınıf dalgıç, SAT, SAS, mayın harbi dalgıcı) ve kurbağa adam özel ihtisaslı personel ile dalış tabibi ve basınç odası operatörü personelin periyodik muayeneleri, aday muayeneleri ve itiraz muayenelerinin yapılacağı yerler**

**MADDE 61-** (1) Denizaltı, dalgıç (birinci sınıf dalgıç, SAT, SAS, mayın harbi dalgıcı) ve kurbağa adam özel ihtisaslı personel ile dalış tabibi ve basınç odası operatörü personelin periyodik muayeneleri, aday muayeneleri ve itiraz muayeneleri uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerde sağlık kurulu marifetiyle yapılır. Bu kurullarda sualtı hekimliği ve hiperbarik tıp uzmanı bir üye bulundurulur, bu üyenin bulunmadığı durumlarda yerine, dalış tabibi intibak kursu görmüş uzman tabip bir üye bulundurulur.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 26 ncı maddesi ile "Kırk yaş ve üstü dalgıç ve kurbağa adam özel ihtisaslı personelin periyodik muayeneleri" şeklinde olan bu madde başlığı, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

**SEKİZİNCİ BÖLÜM****Hava Kuvvetleri Komutanlığına Ait Özel Hükümler ile Uçuculara Ait Hükümler****Uçuş hizmetlerinde görevlendirileceklerin sağlık muayeneleri**

**MADDE 62-** (1) İlk defa uçuşa başlayacak personelin ve pilot, silah sistem subayı, seyrüsefer subayı, taktik koordine subayı ve uçuş ekibi gibi 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu kapsamındaki yetişmiş uçucuların sağlık yeteneklerini belirlemek için yapılacak muayeneler uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerde, fizyolojik eğitimleri ise Uçucu Sağlığı Araştırma ve Eğitim Merkezinde yapılır. Muayeneler ve fizyolojik eğitimde, yönerge ile belirlenen özel yöntemler uygulanır.

**Hava aracı kategorileri**

**MADDE 63-** (1) Uçucu; pilot, silah sistem subayı, seyrüsefer subayı, taktik koordine subayı, uçuş ekibi ve bunların adaylarıdır.

(2) Uçucuların sağlık yetenekleri, uçtukları hava aracı kategorisi dikkate alınarak Hava Kuvvetleri Komutanlığı (1) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesine göre değerlendirilir. Hava aracı kategorilerinde yer alacak hava aracı tip ve modelleri, hava aracının performansına göre Uçucu Sağlığı Araştırma ve Eğitim Merkezi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hava ve Uzay Hekimliği Anabilim Dalı Başkanlığının değerlendirmesi doğrultusunda Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenir. Bu kategoriler aşağıdaki kısıtlar esas alınarak belirlenir.

a) Kategori-1 hava aracı: Akselerasyon (G) kuvvetleri ve manevra kapasitesi itibarıyla yüksek performansa sahip hava araçlarıdır (Örnek: F-16, T-38M, KT-1T ve benzeri).

b) Kategori-2 hava aracı: Akselerasyon (G) kuvvetleri kapasitesi yüksek olmayan ancak yüksek ve alçak irtifada manevra kapasitesine sahip orta performanslı hava araçlarıdır (Örnek: S-70 Sikorsky, Blackhawk, AS-532 Cougar, SF-260 D, T-129 ATAK ve benzeri).

c) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Kategori-3 Hava Aracı: Akselerasyon (G) kuvvetleri kapasitesi düşük olup, yüksek ve alçak irtifada manevra kapasitesi sınırlı olan düşük performanslı hava araçlarıdır (Örnek: C-130, CN-235, ATR-72, TB-20, S-70 A17 Sikorsky, S-70 A28 Sikorsky, S-70B Seahawk, AB-212, KC-135R, E-7T, Mi-17, AB-205, B-350 ve benzeri).

ç) Kategori-4 uçuş: Bir hava aracı kategorisi olmayıp, yalnızca kategori-3 hava araçlarında nitelikleri Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenen tecrübeli bir pilot eşliğinde yapılan uçuştur. Kategori-3 hava aracı sağlık yeteneklerini karşılamayan ancak kategori-4 uçuşa elverişli olan uçucular, nitelikleri Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenen tecrübeli bir pilot bulunmaksızın hava aracında uçurulmaz.

**Uçucu adaylarının sağlık yetenekleri**

**MADDE 64-** (1) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Hava Harp Okulu eğitimi sonrasında pilot adaylığına ayrılacaklar ile Hava Kuvvetleri Komutanlığı uçuş okulunda eğitime başlayacak Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı uçucu adayları hakkında başlangıç uçuş eğitimi ve temel uçuş eğitimi birinci safha öncesi bu Yönetmeliğin 67 nci maddesinde kategori-1 hava aracı uçucuları için belirtilen sağlık yeteneği aranır.

(2) **(Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Pilot lisansı (CPL) olan adayın sağlık yeteneklerinin kategori-1 hava aracı uçucularının sağlık yeteneklerini karşılamadığı durumlarda kategori-2 veya kategori-3 hava aracı pilotuna ilişkin sağlık yetenekleri hükümleri uygulanır ve aday uçuşa elverişli kabul edilir.

(3) Temel uçuş eğitimi ikinci safha ve tekâmül uçuş eğitimi süresince uçuculara, uçulan uçak tipinin, sınıflandırma çizelgesinde karşılığı olan hava aracı kategorisindeki sağlık yetenekleri ile ilgili hükümler uygulanır. Ancak sağlık yeteneklerinin azaldığı durumlarda uçucunun mevcut sağlık durumuna göre (uçtuğu hava aracı kategorisi değiştirilmek üzere) kategori-2 hava aracı veya kategori-3 hava aracı pilotuna ilişkin sağlık yetenekleri hükümleri uygulanır. <sup>(1)</sup>

(4) Kara Kuvvetleri Komutanlığı uçuşu adayları ile Kara Kuvvetleri Komutanlığında eğitim alacak Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı uçuşu adayları hakkında Hava Kuvvetleri Komutanlığı (1) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesindeki kategori-2 ve kategori-3 hava aracı uçucularının sağlık yetenekleri ile ilgili hükümler uygulanır. <sup>(1)</sup>

(5) Uçuşu adayları uçuculuk sağlık yeteneğini kaybettiğinde, haklarında hava sağlık ve muayene merkezleri tarafından “Uçuşu Yetiştirilmeye Elverişli Değildir” kararı verilir ve (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgelerine göre işlem yapılır. <sup>(1)</sup>

(6) İlk defa uçuşa başlayacak uçuş ekibi adaylarının muayenelerinde, Hava Kuvvetleri Komutanlığı (1) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesindeki seyrüsefer sınıfı personelinin sağlık yetenekleri uygulanır. <sup>(1)</sup>

#### **Yetişmiş uçucular hakkında uygulanacak sağlık işlemleri**

**MADDE 65-** (1) Yetişmiş uçucuların periyodik kontrol muayeneleri ve fizyolojik eğitimleri aşağıdaki esaslara göre yürütülür.

a) Uçuşun sebep olacağı muhtemel bozukluklar ile uçuş emniyetini bozacak her türlü hastalığı tespit ederek uçucunun güvenle uçuşmasını sağlamak amacıyla periyodik kontrol muayenesi yapılır. Periyodik kontrol muayeneleri ve bunlara ilişkin esaslar şunlardır:

1) Uçucuların yıllık periyodik kontrol muayeneleri uçuşu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneler ile Hava Harp Okulunda bulunan hava sağlık ve muayene merkezinde yapılır.

2) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Uçuşu personelin dört yıllık periyodik kontrol muayeneleri Sağlık Bakanlığınca belirlenen uçuşu raporları vermeye yetkili hastanelerde, fizyolojik eğitimleri ise Uçuşu Sağlığı Araştırma ve Eğitim Merkezinde yönerge ile belirlenen esaslara göre yapılır. Fizyolojik eğitimlerini tamamlamış olanlara fizyolojik eğitim kartı verilir.

3) Yıllık ve dört yıllık periyodik kontrol muayenesini ve dört yıllık fizyolojik eğitimini tamamlamayan uçuculara uçuşu verilmez.

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 28 inci maddesi ile bu maddeye birinci fıkradan sonra gelmek üzere ikinci fıkra eklenmiş; mevcut ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralar olarak teselsül ettirilmiştir.

4) Uçucular hakkında uçuşa elverişlilik, uçuşa elverişsizlik, sınıf veya branş değişikliği veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapamayacağına ilişkin kararlar sadece uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerce verilir. İstirahat kararları diğer sağlık kurumlarında da verilebilir. Ancak bunlar istirahat sonunda haklarında karar verilmek üzere uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerden birine sevk edilir.

5) Harekât gibi zorunlu nedenlerle periyodik muayene ve/veya uçuş fizyolojisi eğitimi geçerlilik süresi dolan uçucunun uçurulması kararı ilgili komutanlığın sorumluluğundadır.

b) Hava aracı kategorisinin değiştirilmesi ve “Uçuşa Elverişsizdir” kararları aşağıdaki esaslara göre verilir.

1) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Herhangi bir nedenle bulunduğu kategorinin sağlık yeteneğini karşılayamadığı tespit edilen uçucunun “Uçuşa (Pilotaja) Elverişsizdir” veya “Hava Aracı Kategorisi Değişikliği Uygun” kararları ilgili uzmanlık branşından üç uzman tabibin çoğunluk kararı ile alınır. Hakkında iki kez “Uçuşa (Pilotaja) Elverişsizdir” veya “Hava Aracı Kategorisi Değişikliği Uygun” kararları verilenlere ilişkin nihai karar uçucunun veya bağlı bulunduğu kuvvetin talebi üzerine Sağlık Bakanlığınca oluşturulan kurul tarafından verilir. Kurulun oluşumu ile çalışma usul ve esasları yönerge ile düzenlenir.

2) Hastalığının sınıflandırma çizelgesinin bütün kategorilerinde karşılığı (-) işareti bulunan uçucu personel hakkında “Pilotaja Elverişli Değildir, Sınıfı veya Branşı Görevini Yapamaz, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinin eki (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerine Göre Yeniden Sınıflandırılması veya Branşının Belirlenmesi Uygun” kararı verilir.

3) Hastalığının sınıflandırma veya branş belirleme çizelgesinde karşılığı (x) işareti bulunan uçucu personel hakkında “Uçuşa Elverişli Değildir, Fiilen Uçuşu Gerektirmeyen Sınıfının veya Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar” kararı verilir.

c) Hastalık ve kaza durumlarında uygulanacak esaslar şunlardır:

1) Birlik uçuş tabibi, uçucunun tıbbi bir nedenle uçuşunu sakıncalı gördüğü hallerde, yirmi güne kadar uçuş men veya on güne kadar istirahat kararı verebilir. Bu süre sonunda birlik uçuş tabibi uçucuyu muayene ederek uçuş kararı verebilir. Aynı hastalıktan dolayı yirmi günden fazla tedavi gören veya istirahat alan uçucular tedavi ve istirahatları bitiminde, uçuş yönünden değerlendirilmek üzere amirleri tarafından en yakın uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneye gönderilir.

2) Uçucular kaza kırımlardan ya da uçuş esnasında ortaya çıkabilecek bazı tıbbi problemlerden sonra birlik uçuş tabibi tarafından muayene ve kontrol edilir. Uçuş tabibi, küçük kaza kırım geçirenleri gerekli gördüğünde; yaralanma veya uçaktan atlamayla sonuçlanan büyük kaza kırım geçirenleri ise zorunlu olarak Sağlık Bakanlığınca belirlenen uçucu raporları vermeye yetkili hastaneler ile Uçucu Sağlığı Araştırma ve Eğitim Merkezine gönderir. Yalnızca hava aracının zarar gördüğü büyük kaza kırımlar bu kapsamda değerlendirilmez. <sup>(1)</sup>

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 29 uncu maddesi ile bu alt bentte yer alan “Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi 2 Eylül Hizmet Binası” ibaresi “Sağlık Bakanlığınca belirlenen uçucu raporları vermeye yetkili hastaneler” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) Uçuş tabibi uçucuda uçuş emniyeti ve yeteneğini tehlikeye düşürecek ruhsal veya bedensel bir sağlık problemi fark ettiğinde durumu birlik komutanına arz ederek uçucuyu muayeneye çağırır. Gerekli görülen hallerde uçucuyu en yakın hava sağlık ve muayene merkezine gönderir.

d) Kadın uçucularla ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir.

1) Kadın uçucular hamilelik döneminde uçamaz ve fizyolojik eğitime alınmaz. Ancak kadın hastalıkları ve doğum uzmanı uygun gördüğü takdirde kategori-3 hava aracı uçucularına gebeliklerinin 13 ila 24 üncü haftaları arasında uçuş müsaadesi verilir. Kategori-1 hava aracı pilotu kadın uçuculardan doğum sonrası göreve başlayıp uçmak isteyenler doğum yaptığı tarihten altı ay sonra uçuş için periyodik muayeneye gönderilir. Kategori-1 hava aracı haricindeki pilotlar için bu süre üç aydır. Kadın uçucular bu süre zarfında uçurulmaz, haklarında periyodik muayene sonucuna göre işlem yapılır. Emzirme döneminde de 926 sayılı Kanununun 128 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere yukarıdaki hükümler uygulanır.

2) Kadın uçucular menstrüasyon süresince uçamaz. Bu süre öncesi ve sonrası günlerde uçuş, uçuş tabibinin iznine bağlıdır. Kadın uçucular uçuş tabibinin bilgisi dahilinde oral kontraseptifler kullanabilir. Oral kontraseptiflere ilk başlarken veya preparat değiştirilirken bir hafta süre ile uçamazlar. Kategori-1 hava aracı pilotu kadın uçucular rahim içi araç kullanamaz.

e) Birlik komutanı birliğinde bir uçucunun uçuş niteliğinde aksaklık görürse, hakkında mesleki yetersizlik kararı vermeden önce bu yetersizliğe sebep olabilecek bir sağlık sorunu bulunup bulunmadığını anlamak üzere uçucuyu birlik uçuş tabibi muayenesine gönderir. Gerekli görmesi halinde uçucuyu en yakın uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneye gönderir.

f) Yetmiş uçucular uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneye veya Uçucu Sağlık Araştırma ve Eğitim Merkezine sevk edilirken komutanlıklarınca gerekli görülür veya ilgili merkez tarafından talep edilirse düzenlenen kıta anket formu düzenlenerek gönderilir. Kıta anket formunun içeriği yönerge ile belirlenir.

#### **Raporların onay makamları ve itirazlar**

**MADDE 66-** (1) Uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerin düzenlediği istirahat, geçici uçuştan men veya uçuşa elverişlilik raporları hastanelerin baştabipliğince onaylanır.

(2) Uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerce verilen raporlara tebliğ tarihinden itibaren ilgili tarafından otuz gün içerisinde itiraz edilirse veya bu raporlar karar onay makamlarınca yeterli bulunmazsa ya da herhangi bir ihbar yapılırsa uçucu, birinci kontrol muayenesi için diğer bir uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneye gönderilir. İlk sağlık kurulu raporundaki karar ile kontrol muayenesi kararı arasında uyumsuzluk bulunmazsa karar kesinlik kazanır. Kararlar arasında uyumsuzluk bulunursa uçucu, ikinci kontrol muayenesi için üçüncü bir uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneye gönderilir. Bu merkezin kararı önceki iki karardan hangisine uyuyorsa ona göre işlem yapılır.

### Uçucu personelin sağlık yetenekleri

**MADDE 67-** (1) Yetişmiş uçucular hakkında, uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerde uçuş yönünden karar verilirken, Hastalıklar Listesinde ve sınıflandırma veya branş belirleme çizelgelerinde bu maddeye atıfta bulunan hastalıklar ile Hastalıklar Listesinde tanımlanmayan durumlar bu madde hükümlerine göre değerlendirilir. Uçuş fizyolojisini etkilemeyecek, uçuş emniyetini ihlal etmeyecek ve uçuş ortamında zamanla artmayacak aşağıdaki hastalıklar uçuşa engel teşkil etmez. Uçuş fizyolojisini etkileyeceği veya uçuş emniyetini ihlal edeceği değerlendirilen hastalıkların bulunması halinde ise kıdemli yüzbaşı ve daha üst rütbedeki subaylar ile kıdemli üstçavuş ve daha üst rütbedeki astsubaylar hakkında “Uçuşa Elverişli Değildir, Fiilen Uçuşu Gerektirmeyen Sınıfının veya Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar”, daha ast rütbedeki subay ve astsubaylar hakkında ise “Sınıfı Görevini Yapamaz, Kuvvet Komutanlıkları (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesinde (+) İşaretli Sınıflarda Yeniden Sınıflandırılması Uygundur” veya “Branşı Görevini Yapamaz, Jandarmanın Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (1) ve (2) Numaralı Branş Belirleme Çizelgesinde (+) İşaretli Branşlarda Yeniden Branşının Belirlenmesi Uygundur” kararları verilir. Daha düşük performanslı hava araçlarında risk oluşturmayacak hastalıkların bulunması halinde raporun karar hanesinde uçuşa elverişli olduğu hava aracı kategorisi belirtilir.

#### a) Baş ve boyun:

1) Saçlı deri, yüz ve boyunda ameliyat, yaralanma, yanık ya da ülserasyona bağlı doku kayıpları ve kısmi paraliziler (konuşma, görme ve boyun hareketlerini engellemeyen).

2) Temporo-mandibuler eklemin kronik artriti veya tekrarlayan çıkıkları.

3) Aktivitesi tamamen durmuş, sınırlı, kalsifiye, tüberküloza bağlı adenopatiler.

4) Selim adenopati ve selim tümörler.

5) Boyun kaslarının geçici spastik veya nonspastik kontraksiyonları.

#### b) Kulak burun boğaz:

1) Nefes almayı ve konuşmayı güçleştirmeyen septum deviasyonu, hafif atrofik ve kronik rinitler.

2) Ameliyatla iyileşmiş septum deviasyonları ve nasal polipler.

3) Hafif derecede veya ameliyatla iyileşmiş ve nüks etmemiş kronik sinüzitler, sinüs havalanmasını bozmayan ve semptom vermeyen 1 cm'den küçük selim tümörler (osteom, papillom).

4) Asemptomatik (kanama, kabuklanma yapmayan) küçük septum perforasyonları.

5) Kronik otitis eksterna.

6) Dış kulak yolunda ufak egzostozlar.

7) İşitme fonksiyonunu bozmayan, asemptomatik kapalı otit skatrisiyel.

8) İşitme fonksiyonu normale dönen kulak ameliyatları (otoskleroz ve iç kulak cerrahisi hariç).

#### c) Göz:

1) Her iki gözün görme derecesi camlarla düzeltildikten sonra ayrı ayrı 20/20 (10/10)'den aşağı olmayanlar.

2) Görme fonksiyonunu bozmayan, iritasyon yapmayan, ilerleme göstermeyen, tıbbi ve cerrahi tedavi ile iyileşmiş kirpik ve kapak hastalıkları olmayanlar.

3) Görme keskinliğini bozmayan, ilerleme göstermeyen kornea, konjonktiva hastalıkları ve sekelleri olmayanlar.

4) Tıbbi ve cerrahi tedavi ile iyileşmiş gözyaşı sistemi hastalıkları olmayanlar.

5) Binoküler görmeyi ve derinlik hissini bozmayan, 10 prizma dereceyi geçmeyen esoforyalar, 6 prizma dereceyi geçmeyen ekzoforyalar, 1,5 prizma dereceyi geçmeyen hiperforyalar, mikrotopiya da dahil olmak üzere heterotropiyası olmayanlar, ekstraoküler kas cerrahi geçirenlerde rezidüel heteroforya, heterotropi (mikrotopiya dahil) ve motor duyu problemi olmayanlar.

6) 20/20 (10/10) görmeyi bozmayan, çeşitli nedenlerle oluşmuş kornea kesafetleri, parasantral lens kesafetleri, santral lens kesafetleri, vitreus kesafetleri ve dejenerasyonları, göz tabakalarının çeşitli şekil bozuklukları ve sekelleri (Kategori-1 hava aracı uçucularında santral lens kesafetleri uçuşa elverişli kabul edilmez.) olmayanlar. Tashihsiz görmeleri en az 0,7 ve tashihli görmeleri tam olmak şartıyla üç aylık kontrolden sonra komplikasyonsuz katarakt ameliyatları kategori-2 ve kategori-3 hava araçlarında uçuşa uygun olarak kabul edilir.

7) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Kategori-1 uçucuları için her iki gözün görmele-ri düzeltilmeden sonra ayrı ayrı 20/20 (10/10) olmak şartıyla +3 diyoptri (dahil) hipermetropi, -2 diyoptri (dahil) miyopi ve diyoptrisi en fazla olan eksendeki refraksiyon bozukluğu +2 diyoptri veya -2 diyoptriye geçmeyen çeşitli astigmatizmalar [Kategori-2 ve kategori-3 hava aracı pilotları ile seyrüsefer sınıfı için -3 diyoptri (dahil) miyopi ve +3 diyoptri veya -3 diyoptriye geçmeyen çeşitli astigmatizmalar; kategori-4 uçuş için ise -4 diyoptriye geçmeyen miyopi ve +/-4 çeşitli astigmatizmalar elverişli kabul edilir.].

8) **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Kategori-2, kategori-3 ve kategori-4 hava aracı uçucuları için tashihli görmesi 10/10 (20/20)'den aşağı olmayan +/-4 diyoptriye geçmeyen miyopi, hipermetropi ya da yüksek eksenle +/-4 çeşitli astigmatik kusuru olan ve başka bir göz hastalığı olmayan uçucu personelden kendi talebi ve uçuşu, denizaltıcı ve dalgıç sınıfı raporları ver-meye yetkili hastane kararıyla, bu hastane tarafından uygun görülecek yöntemle (PRK, LASEK veya LASİK) ameliyat olup, yeterli süre (en az üç ay) takipten sonra görme kaybı ve komplikasyon gelişmemiş olanlar.

9) Her iki gözde yakın görme 20/200 (1/10)'den aşağı olmayıp düzeltme ile 20/20 (10/10) olanlar.

10) Yumuşak kontakt lens kullanımı (Bifokal, multifokal veya varifokal yumuşak kon-takt lens olmaması, kontakt lens üzerine gözlük kullanılmaması, yumuşak kontakt lens ile uzak ve yakın görmelerin her iki gözde ayrı ayrı 20/20 (10/10) olması gerekir.).

11) Uçucu personelde diskromatopsi bulunmaz. Diskromatopsi muayenesinde standart renk görme testinin (Ischiara) her bir sayfasına 3 ila 5 saniye bakarak en az 14 kart görmek şartıyla 2 veya daha az yanlış yapanlar sağlam kabul edilir.

12) Santral ve parasantral hariç olmak üzere tam olarak iyileşmiş, nüks etmeyen, görme alanında toplam 1/10'dan fazla kayıp yapmayan, uzak görme 20/20 (10/10) olmak şartıyla iris, korpus siliare, retina, koroidea ve görme siniri hastalıkları, metamorfopsi oluşturmeyen drusen ve benzeri paramakuler ve makuler lezyonlar (retina dekolmanı ve flörosan anjiyografi ile görme dere-cesinde azalma riski taşıyan makula lezyonları hariç). Periferik retina dejenerasyonları (Retinal delik ve yırtık hariç) kategori-1 hava aracı hariç uçuşa elverişli olarak kabul edilir.



13) Giriş esnasında veya cerrahi girişim ile çıkarıldığında görmeyi bozmayan veya ilerlemeyen, komplikasyon yapmamış, göz ön segmentinin yabancı cisim ameliyatları (retina ve koroidayı zedeleyen arka segment yabancı cisimleri hariç).

14) Komplikasyon yapmayan ve görmeyi bozmayan tam şifa bulmuş selim ekstraokuler tümörler (lipom, kist dermoid ve benzeri).

15) Göz içi basıncı birbirini takip eden en az iki ölçüm sonucunda 22 mmHg aplanasyondan aşağıda olan glokoma ait görme alanı ve optik sinir değişiklikleri gelişmeyen her iki göz arasında 6 mmHg aplanasyondan daha az farkı olanlar (Göz içi basıncı 22 mmHg ila 30 mmHg aplanasyon arasında olup üç aylık periyodlarla yapılan kontrollerde görme sinirinde veya görme alanında göz içi basıncına bağlı değişiklikler tespit edilmeyenlere oküler hipertansiyon olarak tanı konulur.).

ç) Akciğer ve göğüs kafesi:

1) Klinik ve laboratuvar muayeneleri sonucu aktivitesinin tamamen durduğu saptanan tüberküloza bağlı sınırlı fibröz artıklar.

2) Akciğer ve mediasteninin sınırlı, tek ya da birkaç tüberküloz dışı fibröz ya da kalsifiye artıkları ile perfüzyon defekti veya konjenital koagülasyon anomalisi olmayan iyileşmiş pulmoner tromboemboliler.

3) Akciğer fonksiyonlarını bozmayan ve kot aralıklarının daralmasına yol açmayan plevranın inaktif şeridi kalınlaşmaları, fissürler ve sinüs kapalılıkları, radyolojik diyafragma dantellenmeleri.

4) Belirli bir sebebe bağlı olmayan akciğerlerin radyolojik bronkovasküler arborizasyonları, konjenital anomalileri ve küçük yabancı cisimleri (küçük lokalize hava kistleri, küçük kist hidatikleri ve laboratuvar muayeneleri ile tanı konulmuş lokalize bronşektazi ve amfizem hariç).

5) Toraksta fonksiyonel hiçbir bozukluk yapmamış yaralanma, yanık sekelleri ya da cerrahi girişimler.

6) Kosta, klavikula ve skapulanın, hareket ve toraks fonksiyonlarını bozmayan iyileşmiş kırık sekelleri.

7) Taşınabilir inhaler bronkodilatör ile kontrol altına alınabilen hafif intermittan astım olguları sadece kategori-4 uçuşu için elverişlidir.

8) Apne epizotları sırasında kan oksijen saturasyonu %80 ve üzerinde olan, apne-hipopne indeksi 20'den düşük olan uyku apnesi (insansız hava aracı pilotu hariç) sadece kategori-4 uçuş için elverişlidir.

9) Tedavi edilmiş spontan pnomotorakslar kategori-2 ve kategori-3 hava aracında uçuşa elverişlidir.

d) Kardiyovasküler sistem:

1) Sistolik arteriyel kan basıncı 140 mmHg-150 mmHg arası (140 mmHg ve 150 mmHg dahil), diastolik arteriyel kan basıncı 90 mmHg-95 mmHg arası (90 mmHg ve 95 mmHg dahil) olanlar ile labil hipertansiyonu bulunanlar (kategori-1 hava aracı pilotu ve silah sistem subayı hariç).

2) Uygun süre uçuştan alıkoymadan sonra klinik, laboratuvar, röntgen ve EKG ile tamamen iyileşmiş ve kalpte sekel bırakmamış akut eklem romatizması.

3) Venöz dolaşım yetersizliği yapmamış olan hafif yüzeysel varisler.

- 4) Geçirilmiş veya iyileşmiş nörosirkülatuar asteni.
  - 5) Sebebi bulunamayan ve organik kalp hastalığına bağlı olmayan fizyolojik üfürümler.
  - 6) Organik nedene bağlı olmayan eksik ve tam sağ dal blokları.
  - 7) Eko ve anjiyografi çalışmaları sonucunda kalp hastalığı tespit edilmeyen seyrek gelen ventriküler prematüre atımlar (VPA), ektopik atımlar.
  - 8) Asendan aortanın tübüler seviyedeki damar vücut yüzey alanı  $\leq 1,9$  ise  $\leq 41$  mm, vücut yüzey alanı  $>1,9$  ise  $\leq 43$  mm olanlara uçuş görevi verilir.
  - 9) Organik kapak hastalığı olmayan, komplikasyon oluşmamış hafif düzeydeki kalp kapak yetersizlikleri tüm hava aracı kategorilerinde uçuşa elverişlidir.
  - 10) Koroner arter hastalıklarından (iskemiye neden olmayan ateroskleroz, miyokardiyal bridge ve benzeri) EKG, eforlu EKG, ekokardiyografi, sintigrafi, koroner anjiyografi ve benzeri tetkiklerle bulgu ve komplikasyon oluşturmamışlar kategori-2 ve kategori-3 hava aracında uçuşa elverişlidir.
  - 11) Girişimsel olarak (cerrahi, stent ve benzeri) başarıyla tedavi edilmiş koroner arter hastalıklarından EKG, eforlu EKG, ekokardiyografi, sintigrafi, koroner anjiyografi ve benzeri tetkiklerle bulgu ve komplikasyon oluşturmamışlar kategori-2 ve kategori-3 hava aracında uçuşa elverişlidir.
- e) Karın ve gastrointestinal sistem:
- 1) Ameliyatla düzeltilmiş karın duvarı zayıflıkları.
  - 2) Tedavi ile iyileşmiş özofajitler, özofagus spazmaları ve özofagusun diğer hastalıkları.
  - 3) Gastropitozis, gastrit, duodenit, mide ve duodenumun tıbbi tedavi ile iyileşmiş peptik ülser sekelleri (radyolojik veya endoskopik pilor ve bulbus deformasyonları), mide ve duodenumun semptomsuz divertikülleri.
  - 4) Komplikasyon yapmamış, radyolojik veya endoskopik olarak pasaj normal, ilaç ve diyeti gerektirmeyen her türlü mide ve duodenum ameliyatları (kötü huylu tümör hariç).
  - 5) Semptomsuz visseropitoz, midenin ince ve kalın barsağın konjenital malformasyonları (megakolon hariç), divertikülleri, ince ve kalın barsağın rezeksiyonsuz veya uçuş görevine engel teşkil etmeyen (klinik ve laboratuvar bulgularının normal olduğu) segmenter rezeksiyonlu ameliyatları, tek veya birkaç adet polipleri, hafif iritabl kolon sendromu (kötü huylu tümör hariç).
  - 6) Karaciğerin konjenital lob anomalileri.
  - 7) Tıbbi tedavi veya ameliyatla tamamen şifa bulmuş ve sekel bırakmamış safra kesesi ve safra yollarının hastalıkları (tümör hariç).
  - 8) Laparotomiler, karının ateşli silah ve travmalarla komplikasyon yapmamış yaralanmaları ve bunların komplikasyonsuz ameliyatları.
  - 9) Total bilirübin düzeyi %1 mg ila %3 mg olan, diğer karaciğer fonksiyon testlerinin tamamen normal bulunduğu hafif hiperbilirübinemiler, fonksiyon testlerinde bozukluğa neden olmamış veya normalin üst sınırının iki katından az olan enzim yükseklikleri ile seyreden yağlı karaciğer, etiyojisi bulunmayan normalin üst sınırının iki katından az olan karaciğer transaminaz yükseklikleri.
  - 10) Radyolojik veya gastroskopik olarak pasaj ve mukozal yapının normal bulunduğu, ilaç ve özel diyeti gerektirmeyen ve ameliyattan sonra en az altı ay süre ile hiçbir komplikasyon ve nüks belirtisi olmayan rezeksiyonsuz veya rezeksiyonlu peptik ülser ameliyatları.

11) Travmaya bağlı splenektomiler.

12) Anüs ve rektumun hafif şekil bozuklukları, inaktif küçük hemoroidler, sinüs pilonidalis, fissürleri, fistülleri veya bunların komplikasyon göstermemiş ameliyatları.

f) Nöroloji:

1) Aşağıdaki komplikasyonlardan biri veya birkaçı ile birlikte kafa travması geçirenler, her altı ayda bir kontrol edilmek üzere en az iki yıl uçuştan alıkonur. Bu süre sonunda klinik, nörolojik, EEG ve psikometrik muayenelerde normal olanlara uçuş verilir.

(a) Kafatasında kırık (lineer) olsun ya da olmasın, iki saatten uzun yirmidört saatten kısa süreli şuur kayıplarına yol açan, kafatasının kırksız ya da lineer kırıklı travmaları (Baziler kırıklar, lineer kırık kabul edilir.).

(b) Kırksekiz saatten uzun süren posttravmatik amneziler (tam ya da kısmi), deliryum, dezoryantasyon ya da zeka ve muhakeme bozuklukları (tamamen iyileşmiş).

(c) Yaralanma sonrasında ortaya çıkan hafif psikiyatrik ve kognitif belirtilerle seyreden ve bir ay içerisinde sekelsiz iyileşebilen posttravmatik sendrom (tamamen iyileşmiş).

2) Aşağıdaki komplikasyonlardan biri veya birkaçı ile birlikte olan kafa travması geçirenler en az üç ay uçuştan alıkonur. Bu süre sonunda klinik, nörolojik, EEG ve psikometrik muayenelerde normal olanlara uçuş verilir.

(a) Şuur kaybı yapmayan veya onbeş dakikadan az şuur kaybına yol açan lineer kafatası kırıkları.

(b) Kafatasında lineer kırıkları veya kırksız onbeş dakikadan uzun iki saatten kısa süreli şuur kayıpları, posttravmatik amnezi veya kırksekiz saati geçmeyen konfüzyonla sonuçlanan kafa travması olanlar en az bir ay uçuştan alıkonur. Bu süre sonunda radyolojik, EEG ve ortostatik tolerans testi dahil nörolojik muayenede normal bulunan kafa travmaları.

3) Herhangi bir sebebe bağlı epilepsiler hariç, kaza, akut enfeksiyon veya hastalıklar, ağır kan kaybı gibi sebeplerle meydana gelen bayılma (senkop) geçirip, uygun bir süre istirahati sonunda klinik, nörolojik, EEG ve laboratuvar bulguları normal bulunanlar.

4) Klinik ve laboratuvar bulguları normal olup da EEG’de belirgin bulgular (fokal veya jeneralize diken, keskin dalga, kompleksler, fokal veya jeneralize yavaş aktivite) gösterenlerin dışında kalan nonspesifik EEG değişiklikleri.

g) Ruh sağlığı ve hastalıkları:

1) Hastalıklar Listesinin 16 ncı maddesinin (A) diliminin (2) veya (3) numaralı fıkraları kapsamında idame tedavisi alanlar üç ayda bir kontrole gelmek üzere iki yıla kadar uçuştan alıkonulabilir. Bu süre içerisinde idame tedavisi tamamlananlar uçuş emniyeti açısından uygun olacak hava aracı kategorisinde uçuşa elverişli kabul edilir. Aksi durumda bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre karar verilir.

2) Periyodik muayenelerde, rastgele yapılacak kontrollerde veya şüphe üzerine yapılacak tetkikler sonucunda psikoaktif madde kullandığı tespit edilen uçucular hakkında “Uçuşa Elverişli Değildir, Fiilen Uçuşu Gerektirmeyen Sınıfının veya Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar” kararı verilir.

ğ) Endokrin ve metabolik hastalıklar:

1) Diyabetes mellitusa bağlı olmayan idiopatik glikozüriler ve çeşitli mellitüriler.

2) Tıbbi tedavi ya da ameliyatla şifa bulmuş, salgı bozukluğu belirtisi vermeyen tiroid bezi hastalıkları.

3) Tıbbi veya cerrahi nedenli hipotiroidilerde hormon replasmanı ile hormon değerlerinin normale gelmesi sağlanan uçucular altı aylık takipten sonra her üç ayda bir iç hastalıkları veya endokrinoloji uzmanınca hormon değerleri kontrol edilmek üzere kategori-2 ve kategori-3 hava aracında uçuşa elverişlidir.

4) Komplikasyon yapmamış kontrol altında tutulabilen primer hiperürisemiler.

h) Boy, ağırlık ve vücut yapısı: Uçucu personel ile uçucu olarak yetiştirileceklerin vücut kitle indeksleri  $19 \text{ kg/m}^2$  ila  $29 \text{ kg/m}^2$  ( $19 \text{ kg/m}^2$  ve  $29 \text{ kg/m}^2$  dahil) olmalıdır. Bu personelin boyu ise 165 cm ila 190 cm (165 cm ve 190 cm dahil) olmalıdır. Vücut kitle indeksi  $29 \text{ kg/m}^2$  ila  $33 \text{ kg/m}^2$  ( $29 \text{ kg/m}^2$  ve  $33 \text{ kg/m}^2$  dahil) olanlar kategori-4 uçuşu için elverişlidir. **(Ek cümle: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Öğrenci adayları hakkında ek-A' da yer alan tablo kullanılır.

ı) Diğer hastalıklar:

1) Hiçbir klinik belirtisi olmayan, kan ve beyin omurilik sıvısında serolojik testleri menfi, sinir sistemi komplikasyonu yapmamış ve yeterli antisiifilitik tedavi görmüş primer ya da sekunder sifiliz.

2) Tedavi ile tamamen iyileşmiş ve altı ay içinde malarya ilaçları kullanmadan nüks belirtisi göstermeyen, eritrositleri normal sayı ve yapıda bulunan, hemoglobin oranı %12 gr'ın altına düşmeyen ve kalın damla ile malarya paraziti saptanmayan malarya.

#### **Uçuş ekibi personelinin sağlık yetenekleri**

**MADDE 68-** (1) Uçuş ekibi; uçmakta olan bir hava vasıtasının içinde pilot ile beraber fiilen uçarak, hava vasıtasının uçurulmasına katılmaları gerekli olan pilot, silah sistem subayı, sey-rüsefer subayı ve taktik koordine subayı dışında kalan kişilerdir.

(2) Uçuş ekibi personeli ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı taktik koordine subayları hakkında Hava Kuvvetleri Komutanlığı (1) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesindeki sey-rüsefer sınıfı personelinin sağlık yetenekleri uygulanır.

#### **Görev ekibi personelinin sağlık yetenekleri**

**MADDE 69-** (1) Görev ekibi; uçmakta olan bir hava aracının içindeki pilot, silah sistem subayı ve uçuş ekibinin dışında, uçağa verilen görevin yapılması için uçakta bulunması gereken, hava araçlarının uçurulması ile ilgili direkt bir sorumluluğu bulunmayan, sadece görevleri nedeniyle uçan (uçuş tabibi, serbest paraşütçü, uçuş ekibi dışında uçan uçak bakım personeli ve benzeri), statüleri Genelkurmay Başkanlığı, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca onaylanan ve 2629 sayılı Kanun kapsamında tanımlanan kişilerdir. Görev ekibi ve 2629 sayılı Kanun kapsamında tanımlanan görev nedeniyle uçan diğer personel, kendi sınıflarına veya branşlarına uygun sağlık yeteneklerine sahip olmalı ve bunların uçuş görevlerine engel teşkil edecek, uçuş emniyetini tehlikeye düşürecek veya uçuştan dolayı zamanla artacak hastalıkları bulunmamalıdır.

(2) Görev ekibinin sadece ilk muayeneleri uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastanelerde yapılır ve bunlar ardından fizyolojik eğitime tabi tutulurlar. Ayrıca periyodik muayenelere ilaveten her yıl birliklerinde uçuş tabibi tarafından uçuş görevi yönünden muayene ve kontrol edilirler.

(3) Görev ekibi hastalık, ameliyat veya kazadan sonra birlik uçuş tabibinin gerekli gördüğü hallerde son sağlık durumlarının tespiti amacıyla en yakın uçucu ve dalgıç sınıfı raporları vermeye yetkili hastaneye gönderilir.

**Hidrazin kullanılan yerlerde ve korozyon kontrol ve benzeri faaliyetlerde çalışan personelin sağlık yetenekleri**

**MADDE 70- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Hidrazin, korozyon, akü şarj, yakıt sistemi ve uçak yıkama gibi görevleri yapan personel göreve ilk başladıklarında ve yılda bir kez ilgili yönergelerde belirtilen tetkiklerin yapılabildiği en yakın Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşunda muayeneye tabi tutulur. Bunların sağlık yetenekleri ilgili yönergede gösterilir.

**DOKUZUNCU BÖLÜM**

**Dış Kaynaktan Alınan Subay ve Astsubayların Sağlık Yetenekleri**

**Dış kaynaktan alınan subay ve astsubay adaylarının sağlık yetenekleri**

**MADDE 71- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Dış kaynaktan alınan subay ve astsubay adaylarının muayeneleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarında yapılır.

(2) Adaylarda diskromatopsi bulunmamalı, görmeleri her iki gözde ayrı ayrı tashihli veya tashihsiz tam olmalı ve bunlar ruh sağlığı ve hastalıkları açısından tam sağlam olmalıdır.

(3) İkinci fıkradaki şartları taşıması koşuluyla; tanzim edilen raporlarda sağlam olanlar ile tespit edilen hastalığı Personel Adaylarının Hastalıklara Göre Değerlendirme Çizelgesinin "(1) Numaralı Subay ve Astsubay Adayları Değerlendirme Sütunu"ndaki karşılığı (+) işareti olanlar ile düzeltmeyle her iki gözde görmeler ayrı ayrı tam olmak şartıyla 3 diyoptriye (3 dahil) kadar miyopi ve hipermetropi ile 90 derecelik iki eksen arasındaki kırılma kusuru farkı 1 diyoptriye geçmeyen astigmatizması olan adaylar hakkında "Muvazzaf/Sözleşmeli Subay veya Astsubay Olur" kararı verilir. Söz konusu Çizelgenin "(2) Numaralı Subay ve Astsubay Adayları Değerlendirme Sütunu"ndaki karşılığı (+) olanlar hakkında "Muvazzaf/Sözleşmeli Subay veya Astsubay Olur" kararı verilir. Subay ve astsubay adaylarından söz konusu Çizelgenin ilgili sütunundaki karşılığı (A) diliminde (-) işareti olanlar ile Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerinde olanlar hakkında "Muvazzaf/Sözleşmeli Subay veya Astsubay Olamaz" kararı verilir.

(4) Bu maddede belirtilen özellikleri haiz olmakla birlikte hamile olanların muayeneleri, hamilelik sonlandıktan sonra doksan gün içerisinde yapılmak üzere ertelenir.

(5) Dış kaynaktan sözleşmeli veya muvazzaf subay ve astsubay alımlarında boy ve ağırlık sınırları ile ilgili değerlendirmeler ek-A'da yer alan tabloya göre yapılır. Alımı yapacak komutanlıklar ek-A'da yer alan tabloda belirtilen alt sınırın daha aşağısında veya üst sınırın daha yukarısında olmamak kaydıyla, adaylarda arayacakları boy ve ağırlık alt ve üst sınırlarını tespit edebilir. Tespit edilen sınırlar broşürlerde yayımlanır.

(6) Dış kaynaktan Özel Kuvvetler Komutanlığı tim kadrolarına görev yapmak üzere temin edilecek adaylar tam sağlam olmalı ve bunlarda diskromatopsi bulunmamalıdır.

**Sözleşmeli subay ve astsubayların sağlık yetenekleri**

**MADDE 72-** (1) Sözleşmeli subay ve astsubayların sağlık yetenekleri, rütbe ve kıdemce emsalleri olan kendi sınıfının veya branşının muvazzaf subay ve astsubaylarına göre değerlendirilir. Buna göre sınıfı veya branşı görevini yapacak sağlık yeteneklerine sahip olanlar görevlerine devam eder. “Sınıfının veya Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar” veya “Sınıfı veya Branşı Görevini Yapamaz” kararlı sağlık kurulu raporu verilenlerin durumu bağlı bulunduğu Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından değerlendirilir.

**Sözleşmeli subay ve astsubayların muvazzaf subay ve astsubaylığa geçişteki sağlık yetenekleri**

**MADDE 73-** (1) Muvazzaf olmak üzere başvuran sözleşmeli subay ve astsubaylarda, ruh sağlığı ve hastalıkları açısından tam sağlam olmaları şartıyla geçmek istedikleri muvazzaf subay ve astsubay rütbelерinin sağlık yetenekleri aranır. Buna göre sınıfı veya branşı görevini yapacak sağlık yeteneklerine sahip olanlar hakkında “Muvazzaf Subay/Astsubay Olur” kararlı sağlık kurulu raporu verilir. “Sınıfının veya Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar” veya “Sınıfı veya Branşı Görevini Yapamaz” kararlı rapor verilenler hakkında “Muvazzaf Subay/Astsubay Olamaz” kararı verilir.

**ONUNCU BÖLÜM****Sihhi Nedenlerle Silah Taşınamayacak ve Kullanılamayacak Durumlar ile Yedekliğe Geçmiş Bulunanların Sağlık Yeteneğine İlişkin İşlemler****Sihhi nedenlerle silah taşınamayacak ve kullanılamayacak durumlar**

**MADDE 74-** (1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin şahsi silah ve görev silahı taşınmasına ruh sağlığı ve hastalıkları açısından engel olan haller aşağıda belirtilmiştir.

a) Yapılan muayene neticesinde Hastalıklar Listesinin ruh sağlığı ve hastalıklarına ilişkin 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddelerinin ilgili fıkralarına göre işlem gören personelin silah taşıma ve silahlı görev yapma durumu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

MADDE	DİLİM	FIKRA	SİLAH TAŞIMA VE SİLAHLI GÖREV YAPMA DURUMU
15	B	1	Silah Taşıyabilir/Silahlı Görev Yapabilir
16	A	1, 2, 3	
16	B	1	
17	A	1, 2, 3	
17	B	1	
18	A	1, 2, 3, 4	
15	C, D	-	Silah Taşıyamaz/Silahlı Görev Yapamaz
16	C, D	-	
17	B	2	
17	C, D	-	
18	B	1	
18	C, D	-	

b) (a) bendinde yer alan durumların dışında psikiyatri uzmanı tarafından gerekli görüldüğü hallerde geçici süre için personelin silah taşınması veya silahlı görev yapması sınırlandırılabilir. Bu gibi durumlarda tabibin, personeli uygun aralıklarla kontrol muayenesine tabi tutarak makul süre sonunda kesin işlem yapması gerekir.

c) Psikiyatrik bir tanı ile istirahat veya hava değişimi verilen personel, istirahat süresince silah taşıyamaz ve silahlı görev yapamaz. Hastalıklar Listesinin 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddelerinin (C) diliminden işlem gören personelin durumu da bu fıkra kapsamında değerlendirilir.

ç) Hastalıklar Listesinde belirlenen askerliğe elverişlilik halleri dışında bu Yönetmeliğin diğer maddeleri veya diğer mevzuat hükümleri gerekçe gösterilerek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığında görevlendirilen personelin psikiyatrik açıdan şahsi silah taşıma ve silahlı görev yapabilme yeterlilikleri (a) bendinde yer alan tablo esas alınarak belirlenir.

d) Psikiyatri uzmanına sevk edilen hastaların durumu, psikiyatri uzmanının muayenesi ile açıklığa kavuşturuluncaya kadar şahsi silahına el konulur ve bu personele silah verilmez. Birlik sağlık personelinin, psikolog veya psikolojik danışmanın ya da sıralı amirlerin olası risk tespitleri bu kapsamda değerlendirilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kriterlere göre hakkında “Silah Taşıyamaz/Silahlı Görev Yapamaz” kararı verilen personelin silahına el konulması, görev düzenlemesinin yapılması, yakın çevresi ve ailesinin bu konuda bilgilendirilmesi birlik komutanının sorumluluğundadır.

(3) Birlik komutanı, hakkında “Silah Taşıyamaz/Silahlı Görev Yapamaz” kararı verilen personelin görev ve nöbet hizmetlerini belirlerken silaha ulaşma risklerini de dikkate alır.

**Yedekliğe geçenlerin sağlık yeteneği bakımından göreceklere işlemler**  
**MADDE 75- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılarak yedekliğe geçmiş bulunanlardan sefer görev emri verilenler, sağlık durumlarının tespitini istediklerinde, Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşuna Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrıldıkları rütbelere belirtilerek sevk edilir. Haklarında verilen sağlık kurulu raporlarında, bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine göre Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrıldıkları sınıf veya branş ve rütbenin sağlık yeteneklerini taşıdıkları tespit edilenlere ("Sınıfı veya Branşı Görevini Yapar" kararı verilenler) sefer görev emri verilir. Sağlık kurulu tarafından haklarında "Sınıfı veya Branşı Görevini Yapamaz", "Sınıfının veya Branşının Uygun Kadro Görev Yerlerinde Görev Yapar", "Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz", "Jandarma Genel Komutanlığında Görev Yapamaz" veya "Sahil Güvenlik Komutanlığında Görev Yapamaz" kararı verilenlere sefer görev emri verilmez.

**ONBİRİNCİ BÖLÜM**  
**Sivil Personelin Sağlık İşlemleri**

**Sivil personelin sağlık işlemleri**

**MADDE 76- (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Açıkta veya naklen atanacak sivil personelde hepatit B, hepatit C, HIV, yaygın sekelle iyileşmiş veya aktif tüberküloz ile kronikleşebilecek ya da zamanla artabilecek nitelikte herhangi bir hastalık bulunmamalı, bunlar ruh sağlığı ve hastalıkları açısından tam sağlam olmalıdır. Bunların refraksiyon değerleri Hastalıklar Listesininin (A) diliminde belirtilen sınırlarını geçmemek şartıyla tashihli görmeleri tam olmalıdır.

(2) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Birinci fıkrada belirtilen şartları taşıyan sivil personelin sağlık yetenekleri Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşunca Hastalıklar Listesininin ilgili maddeleri çerçevesinde belirlenir. Sivil personelin rapor kararları; personel fikir ağırlıklı işlerde görev yapacaksa Kara Kuvvetleri Komutanlığı (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesinde Personel sınıfının "TGM./YZB." sütununa göre, beden ağırlıklı işlerde görev yapacaksa aynı Çizelgenin Bakım sınıfının Teknisyen branşının "ASB.ÇVŞ/ÜÇVŞ." sütununa göre değerlendirilir. Buna göre sağlam olanlar ile hastalığının karşılığı (A) ve (B) dilimlerinde (+) işareti olanlar göreve alınır, (B) diliminde (-) ve (x) işareti olanlar ile (D) dilimine girenler göreve alınmaz.

(3) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına alınacak engelli sivil personelde, engelli raporu verilmesine esas teşkil eden hastalıklar, ruh sağlığı ve hastalıkları hariç, rapor kararlarında dikkate alınmaz. Bunların dışındaki hastalıklar hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Sivil personel adaylarının hamile olmaları durumunda sağlık muayeneleri, hamilelik sonlandıktan sonra doksan gün içerisinde yapılmak üzere ertelenir.



**Sihhi izin süreleri ve sihhi nedenlerle ayırma**

**MADDE 77-** (1) (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Sivil personel, hastalıkları nedeniyle ilgili mevzuatta belirtilen süreler kadar sihhi izin kullanır. Sihhi izin süresi sonunda veya sabitleşmiş olan hastalıklarda sihhi izin süresi bitimini beklemeden muayeneye gönderilir. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşunca, bu personelin Devlet memurluğuna devam edip etmeyeceğine karar verilir. Rapor kararları, personel fikir ağırlıklı işlerde görev yapıyorsa Kara Kuvvetleri Komutanlığı (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesinde Personel sınıfının üstsubay sütununa göre, beden ağırlıklı işlerde görev yapıyorsa aynı Çizelgenin Bakım sınıfının teknisyen branşının "KD.ÜÇVŞ/KD.BÇVŞ." sütununa göre değerlendirilir. Buna göre hastalığı, Hastalıklar Listesinin (B) ve (D) dilimlerine girenlerden sınıflandırma çizelgelerindeki karşılığı (+) işaretli olanlar hakkında "Göreve Devam Eder", (-) ve (x) işaretli olanlar hakkında ise "Göreve Devam Edemez" kararı verilir.

(2) İstirahatı sonunda klinik olarak iyileştiği veya tam remisyon içinde olduğu saptanan kanser ya da kötü huylu tümör tanısı almış olan sivil personelden göreve devam etmek isteyenler hakkında, ilgili uzman tabibin gerekli gördüğü aralıklarla kontrol muayenesi yapılmak kaydıyla veya belirli bir süre izlendikten sonra sağlık kurullarınca kendi görevlerinde veya uygun görülecek diğer görevlerde "Göreve Devam Eder" kararı verilir.

(3) Bu Yönetmeliğin 76 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre engelli olarak göreve alınan personel hakkında sonradan başka bir hastalığa yakalanmaları halinde bu madde hükümleri uygulanır.

**Atamaya esas sağlık işlemleri**

**MADDE 78-** (1) Atamaya esas sağlık işlemleri bu Yönetmeliğin 51 inci maddesine göre yürütülür.

**Yurtdışına gönderilecek personele ilişkin işlemler****MADDE 79-** (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)

(1) Yurtdışına gönderilecek sivil personel hakkında fikir ağırlıklı işlerde görev yapacaksa Kara Kuvvetleri Komutanlığı (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesinde Personel sınıfının üstsubay sütununa göre, beden ağırlıklı işlerde görev yapacaksa aynı Çizelgenin Bakım sınıfının teknisyen branşının "KD.ÜÇVŞ/KD.BÇVŞ." sütununa göre işlem yapılır.

**İşçiler hakkında yapılacak sağlık işlemleri**

**MADDE 80-** (1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı işyerlerinde çalışan işçilerin sağlık işlemleri iş ve işçilere ilişkin mevzuat hükümlerine göre yürütülür.

## ONİKİNCİ BÖLÜM

### Çeşitli ve Son Hükümler

**Rapor kararlarına yapılacak itirazlar ile ihbar ve kontrol muayeneleri**

**MADDE 81-** (1) Rapor kararlarına yapılacak itirazlar ile ihbar ve kontrol muayenelerine ilişkin işlemler 10/9/1982 tarihli ve 8/5319 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

(2) (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarınca verilen raporlara tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde, bu kuruluşlarca temin sürecinde bulunan adaylara ilişkin verilen raporlara ise tebliğ tarihinden itibaren üç işgünü içinde itiraz edilebilir.

(3) (**Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Hastalıklar Listesinde karşılığı bulunmayan vakalara ilişkin olarak ek 3 üncü madde uyarınca Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen hastaneler bünyesinde oluşturulan komisyon tarafından verilen kararlar kesindir. Bu kararlar hakkında Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinin 29 uncu maddesi uygulanmaz.

#### **Raporların onayı**

##### **MADDE 82- (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Sağlık kurulu raporları, düzenleyen hastanelerin baştabiplikleri tarafından onaylanır. Baştabipliklerce onaylanan raporlar, ikinci ve üçüncü fıkralardaki haller hariç olmak üzere kesinlik kazanır.

(2) Hastane sağlık kurulları ile askerlik şubesi geçici sağlık kurulları tarafından, yoklama ve sevk dönemi ile silâh altındaki yükümlüler hakkında düzenlenen “Askerliğe Elverişli Değildir” kararlı raporlar, Millî Savunma Bakanlığının onayını müteakip kesinleşir.

(3) Personel hakkında verilen “...’da Görev Yapamaz”, “Sınıfı/Branşı Görevini Yapamaz” ile “Öğrenciliğe Devam Edemez” kararlı raporlar, Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından bu Yönetmeliğe uygunluk açısından incelenir. Bu inceleme sonuçlanmadan raporlar kesinlik kazanmaz.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen işlemler tamamlanmaya kadar, sıhhi izinli sayılma hali hariç herhangi bir işlem tesis edilmez.

(5) Bu madde kapsamında yer almayan raporlara ilişkin onay ve inceleme işlemleri yönerge ile düzenlenir.

#### **Raporların verileceği yerler**

**MADDE 83-** (1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli ve personel adaylarının sağlık yeteneklerinin Türk Silahlı Kuvvetlerine, Jandarma Genel Komutanlığına ve Sahil Güvenlik Komutanlığına uygunluğu, sadece yetki verilen sağlık kuruluşları tarafından belirlenir.

##### **(2) (Mülga: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

#### **Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin sağlık kurulu muayeneleri**

**MADDE 84-** (1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli, bu Yönetmeliğin ilgili Bölümlerindeki sağlık kurulu muayeneleri hariç aşağıdaki durumlarda sağlık kurulu muayenesine tabi tutulabilir.

- Son sağlık durumlarının saptanmasını yazılı olarak isteyenler.
- Amirin veya tabibin gerekli gördüğü hallerde.

#### **Engelli sağlık kurulu raporları**

**MADDE 85-** (1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin engelli sağlık kurulu raporları, ilgili mevzuat hükümleri uyarınca düzenlenir.

**Yürürlükten kaldırılan mevzuat**

**MADDE 86-** (1) 12/10/2015 tarihli ve 2015/8136 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

**Düzenleme yetkisi****EK MADDE 1- (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Sağlık kurulu raporlarının verilmesi, yapılacak işlemler, tetkik ve tahliller, muayene olunacak branşlar, rapor sayısı, onay ve inceleme makamları, kullanılacak form ve belge örnekleri ile diğer iş ve işlemler İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı tarafından müşterek olarak hazırlanan yönerge ile düzenlenir.

(2) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı sağlık kurulu raporu vermeye yetkili sağlık kuruluşlarını belirlemeye yurtiçinde Sağlık Bakanlığı, yurtdışında ise Millî Savunma Bakanlığı yetkilidir.

**Adayların fiziki değerlendirilmesi****EK MADDE 2- (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Türk Silahlı Kuvvetlerine alınacak personel ve öğrenci adayları Millî Savunma Bakanlığınca kurulan komisyonlar marifetiyle boy ve kilo yönünden ek-A'da yer alan tabloya göre ilk olarak fiziki değerlendirmeye tabi tutulabilir. Fiziki değerlendirmeyi geçemeyenler personel ve öğrenci adayı olamaz.

**Hastalıklar Listesinde karşılığı bulunmayan vakalara ilişkin nihai karar yetkisi****EK MADDE 3- (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)**

(1) Eğitim ve araştırma hastanelerinden sevk edilmek kaydıyla Hastalıklar Listesinde karşılığı bulunmayan vakalar ile bu Yönetmeliğin 47 nci maddesi kapsamında gereken nihai kararları vermek üzere, Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen A-I grubu eğitim ve araştırma hastaneleri bünyesinde komisyonlar oluşturulur. Bu komisyonların çalışma usul ve esasları yönerge ile düzenlenir. Sağlık Bakanlığınca talep edilmesi durumunda bu komisyonlara Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından danışman üye görevlendirilebilir.

**Sağlık kurulu işlemi devam eden raporlar**

**GEÇİCİ MADDE 1-** (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce sağlık kurulu işlemine başlanan ancak henüz işlemleri sonuçlanmamış olan raporlar hakkında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

**Yürürlük**

**MADDE 87-** (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 88-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

17 ve Üzeri Yaş İçin Boy ve Ağırlık Sınırları Tablosu

Satır Numarası	KADINLAR İÇİN			Satır Numarası	ERKEKLER İÇİN		
	Boy (cm)	Ağırlık Alt Sınırı (kg)	Ağırlık Üst Sınırı (kg)		Boy (cm)	Ağırlık Alt Sınırı (kg)	Ağırlık Üst Sınırı (kg)
1	149	42	57,7	1	162	49,8	68
2	150	42,7	58,5	2	163	50,4	69
3	151	43,3	59,2	3	164	51	72
4	152	43,8	60	4	165	52	72
5	153	44	60	5	166	52	72
6	154	45	61	6	167	53	73
7	155	45	62	7	168	54	73
8	156	46	63	8	169	54	74
9	157	46	63	9	170	55	75
10	158	47	65	10	171	56	76
11	159	48	65	11	172	56	77
12	160	48	66	12	173	57	78
13	161	49	67	13	174	58	79
14	162	49	68	14	175	58	80
15	163	50	69	15	176	59	81
16	164	51	69	16	177	60	81

17	165	51	70	17	178	60	82
18	166	52	70	18	179	61	83
19	167	53	71	19	180	62	84
20	168	53	73	20	181	62	85
21	169	54	74	21	182	63	86
22	170	54	75	22	183	64	87
23	171	55	75	23	184	64	88
24	172	56	76	24	185	65	89
25	173	56	77	25	186	66	90
26	174	57	78	26	187	66	91
27	175	58	79	27	188	67	92
28	176	58	80	28	189	68	93
29	177	59	81	29	190	69	94
30	178	60	82	30	191	70	95
31	179	60	83	31	192	70	96
32	180	61	84	32	193	71	97
33	181	62	85	33	194	72	98
34	182	62	86	34	195	72	99
35	183	63	87	35	196	73	100
36	184	64	88	36	197	74	101
37	185	64	88	37	198	75	102

## 6640-6644

38	186	65	89	38	199	75	103
39	187	66	90	39	200	76	104
40	188	67	91	40	201	77	105
41	189	67	92	41	202	78	106
42	190	68	93	42	203	78	107
43	191	69	94	43	204	79	108
44	192	70	95	44	205	80	109
45	193	70	96	45	206	81	110
46	194	71	97	46	207	81	111
47	195	72	98	47	208	82	112
48	196	72	99	48	209	83	114
49	197	73	100	49	210	84	115
50	198	74	101	50	-	-	-
51	199	75	102	51	-	-	-
52	200	76	104	52	-	-	-

## AÇIKLAMA:

1) 19 yaş ve üzeri kadınlar hakkında tablonun ilk dört satırı, 19 yaş ve üzeri erkekler hakkında tablonun ilk iki satırı uygulanmaz.

2) 19 yaşından küçük kadınlar hakkında tablonun kırkikinci (kırkiki dahil) satıra kadar olan bölümü, 19 yaşından küçük erkekler hakkında tablonun yirmidokuzuncu (yirmidokuz dahil) satıra kadar olan bölümü uygulanır.

3) Ağırlık alt ve üst sınırlarının hesaplanmasında vücut kitle indeksinin alt sınırı 19 (kg/m<sup>2</sup>), üst sınırı 26 (kg/m<sup>2</sup>) olarak esas alınmıştır.

4) Vücut Kitle İndeksi = Ağırlık/Boy (kg/m<sup>2</sup>) formülü üzerinden hesaplanmıştır.

6641-6645

## HASTALIKLAR LİSTESİ VE SINIFLANDIRMA VEYA BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGELERİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

**Hastalıklar Listesi:** Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli ve personel adaylarının sağlık yeteneklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Hastalıklar, ağırlık derecesine göre (A), (B) ve (D) dilimleriyle bu dilimlerdeki fıkralara ayrılarak sınıflandırılmıştır. Tedavi ve nekahet halleri ise (C) diliminde belirlenmiştir.

**Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgeleri:** Sınıflara veya branşlara ve görev niteliklerine göre (1) ve (2) numaralı olmak üzere iki gruptan oluşmaktadır. Bu çizelgelerde Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığındaki bütün sınıflar veya branşlar belirtilmiş ve Hastalıklar Listesindeki (A), (B) ve (D) dilimlerinin sınıf veya branş ve rütbelere göre karşılıkları sıralanmıştır.

### A. General, Amiral, Subay ve Astsubayların Hastalıklarına Göre Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinin Kullanımı

1. Bir hastalığı bulunan kişiye önce kesin tanı konulur.
2. Konulan tanının Hastalıklar Listesinde hangi madde, dilim ve fıkraya girdiği tespit edilir.
3. Madde, dilim ve fıkranın ilgili şahsın görev yaptığı kuvvet, sınıf veya branş ve rütbesine göre sınıflandırma veya branş belirleme çizelgesindeki karşılığı bulunur.
4. Sınıflandırma veya branş belirleme çizelgesindeki (+), (-) ve (x) işaretlerine göre yapılacak işlemler:
  - a. (+) işaretleri, general/amiral, subay ve astsubayların o sınıfta veya branşta görev yapacaklarını gösterir.
  - b. (-) işaretleri, general/amirallerin fiili kıta komutanlığı görevini yapamayacaklarını, ancak yönetim, idari ve diğer geri hizmetlerle ilgili kadro görevlerini yapabileceklerini, subay ve astsubayların ise sınıflarında veya branşlarında görev yapamayacaklarını gösterir.
  - c. (x) işaretleri, general/amiral, subay ve astsubayların kendi sınıflarının veya branşlarının kıta komutanlığı olmayan uygun kadro görev yerlerinde görev yapacaklarını gösterir. Uygun kadro görev yerleri Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca hazırlanan yönergelerde belirtilir.
  - ç. (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinde mevcut sınıfının veya branşının rütbe karşılığı (-) işareti olan personel, bağlı olduğu kuvvetin uygun gördüğü (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinde aynı hastalıklardan kendi rütbesindeki karşılığı (+) işaretli olan bir sınıfta veya branşta yeniden sınıflandırılır veya branşı belirlenir. Ancak bunlardan kıdemli yüzbaşı ve daha üst rütbedeki subaylar ile kıdemli üstçavuş ve daha üst rütbedeki astsubaylardan sınıf veya branş değişikliğini istemeyenler hakkında bu Yönetmeliğin 42 nci maddesinin birinci fıkrası uygulanabilir.
  - d. (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma veya Branş Belirleme Çizelgelerinin her ikisinde de rütbe karşılığı (-) işaretli olan personel hakkında “Türk Silahlı Kuvvetlerinde Görev Yapamaz” kararı verilir.



e. Bütün sınıflarda veya branşlarda (+) işaretli olan maddelerin (A) dilimi fıkraları ve bütün sınıflarda veya branşlarda (-) işaretli bulunan maddelerin (D) dilimi fıkraları sınıflandırma veya branş belirleme çizelgelerinde gösterilmemiştir.

5. Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli hakkında sınıflandırma veya branş belirleme çizelgeleri ile birlikte, ayrıca bu Yönetmeliğin ilgili bölümlerinde belirtilen özel sağlık nitelikleri hükümleri gereğince işlem yapılır.

**Örnekler:**

**Örnek 1**

**Tanı:** Bir veya iki gözde 7 diyoptri (7 diyoptri hariç)'ye kadar olan miyopi ve hipermetropi

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 7 nci maddenin (A) diliminin (1) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Üsteğmen

**Sınıfı:** Piyade

**Karar:** Durumu 7 nci maddenin (A) diliminin (1) numaralı fıkrasına uyar, sınıfı görevini yapar.

**Örnek 2**

**Tanı:** Her iki kulağın fısıltı sesini (40-65 dB arası) 1 ila 2 m mesafeden işitmesi

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 19 uncu maddenin (B) diliminin (2) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Astsubay çavuş

**Sınıfı:** Topçu

**Karar:** Durumu 19 uncu maddenin (B) diliminin (2) numaralı fıkrasına uyar, sınıfı veya branşı görevini yapamaz. Kara Kuvvetleri Komutanlığı (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesindeki (+) işaretli sınıflardan birinde yeniden sınıflandırılması uygundur.

**Örnek 3**

**Tanı:** Periferik sinir sisteminin fonksiyon bozukluğu yapmış parsiyel lezyonları

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 11 inci maddenin (B) diliminin (1) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Binbaşı

**Sınıfı:** Topçu

**Karar:** Durumu 11 inci maddenin (B) diliminin (1) numaralı fıkrasına uyar. Sınıfının veya branşının kıta komutanlığı olmayan uygun kadro görev yerlerinde görev yapar.

**Örnek 4**

**Tanı:** Komplikasyon yapmış diabetes mellitus

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 40 ıncı maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Başçavuş

**Sınıfı:** Tankçı

**Karar:** Durumu 40 ıncı maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrasına uyar, sınıfı görevini yapamaz. Kara Kuvvetleri Komutanlığı (1) ve (2) Numaralı Sınıflandırma Çizelgesindeki (+) işaretli sınıflardan birinde yeniden sınıflandırılması uygundur.

**Örnek 5**

**Tanı:** Kalıcı organ fonksiyon bozukluğu yapmış Behçet hastalığı

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 30 uncu maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Yarbay

**Sınıfı:** Muhabere

**Karar:** Durumu 30 uncu maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrasına uyar. Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamaz.

**Örnek 6**

**Tanı:** Komplikasyon yapmış diabetes mellitus

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 40 ıncı maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Başçavuş

**Branşı:** Jandarma

**Karar:** Durumu 40 ıncı maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrasına uyar, branşı görevini yapamaz. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı (1) ve (2) Numaralı Branş Belirleme Çizelgesindeki (+) işaretli branşlardan birinde yeniden branşının belirlenmesi uygundur.

**Örnek 7**

**Tanı:** Solunum ve yutma fonksiyonlarını bozmayan parsiyel larenjektomiler veya trakeanın her türlü segmenter rezeksiyonları.

**Hastalıklar Listesindeki Yeri:** 23 üncü maddenin (B) diliminin (3) numaralı fıkrası

**Rütbesi:** Kıdemli Üstçavuş

**Branşı:** Sahil Güvenlik

**Karar:** Durumu 23 üncü maddenin (B) diliminin (3) numaralı fıkrasına uyar. Sahil Güvenlik Komutanlığında branşının kıta komutanlığı olmayan uygun kadro görev yerlerinde görev yapar.

**B. Yükümlüler, Yedek Subay Aday Adayları, Yedek Subay Adayları, Yedek Subaylar, Erbaş ve Erler Hakkında Hastalıklar Listesinin Uygulanması**

Tüm hastalıklar Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığındaki görevlere uyarlık açısından bu Yönetmelik kapsamına alınmıştır. Buna göre Hastalıklar Listesinin;

1. (A) dilimlerinde askerliğe elverişli olan hastalıklar,
2. (B) ve (D) dilimlerinde askerliğe elverişli olmayan hastalıklar [(B) dilimlerinde barışta askerliğe elverişli olmayıp savaşta ihtiyaç duyulduğu zaman askerliğe alınabilecekler, (D) dilimlerinde ise barışta ve savaşta sürekli olarak askerliğe elverişli olmayan durumlar belirtilmiştir.],
3. (C) dilimlerinde; (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hallerinde geçici olarak askerliğe elverişli olmayan durumlar, belirtilmiştir.

**HASTALIKLAR LİSTESİ****I. GÖZ HASTALIKLARI****MADDE 1**

**AÇIKLAMA:** Bu madde referans maddesidir, işlem için kullanılamaz.

A) 1. Camlarla düzeltildikten sonra her iki gözün görme dereceleri (bir gözün görmesi 0.2'den aşağı olmamak kaydıyla) toplamının 10/10 (10/10 dahil) ile 20/10 olması.

**AÇIKLAMA:**

0.2 + 0.8 ile TAM arası.

0.3 + 0.7 ile TAM arası.

0.4 + 0.6 ile TAM arası.

0.5 + 0.5 ile TAM arası.

0.6 + 0.4 ile TAM arası.

0.7 + 0.3 ile TAM arası.

0.8 + 0.2 ile TAM arası.

TAM + 0.2 ile TAM arası.

B) 1. Camlarla düzeltildikten sonra her iki gözün görme dereceleri toplamının 10/10 (10/10 dahil) ile 4/10 (4/10 hariç) olması.

**AÇIKLAMA:**

0.4 ile 0.8 arası + 0.1.

0.4 ile 0.7 arası + 0.1 ile 0.2 arası.

0.4 ile 0.6 arası + 0.3.

0.1 ile 0.5 arası + 0.4.

2. Camlarla düzeltildikten sonra bir gözün görme derecesinin 4/10 ile tam arasında olduğu halde, diğer gözün görme derecesinin 2/10'un altında olması (0.1 ve altı).

**AÇIKLAMA:**

TAM ile 0.4 arası ve + 0.1 ve altı.

C) Bu dilim uygulanmaz.

D) 1. Camlarla düzeltildikten sonra her iki gözün görme dereceleri toplamının 4/10 ve daha aşağı olması.

**AÇIKLAMA:**

0.1 + 0.1 ile 0.3 arası.

0.2 + 0.1 ile 0.2 arası.

2. Bir gözün görme derecesi ne olursa olsun, ışık hissi olsa dahi diğer gözde görme yokluğu

**AÇIKLAMA:**

(P+P) TAM ile (P+P) arası.

**MADDE 2**

A) 1. Görmeyi bozmayan kronik konjonktivit ve blefaritler.  
 2. Bir veya iki gözde santral görmeyi bozmayan pitozisler.  
 3. Bir veya iki gözde hafif semblefaron.  
 4. Göz kapaklarında hafif şekil bozuklukları, noksanlıkları, lagoftalmi, kırpık yokluğu ve tik bozukluğu.

B) 1. Bir veya iki gözde askerliğe engel olacak derecede ve görmesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan tedavisi imkânsız kronik blefarit konjonktivitler.

2. Bir veya iki gözde santral görmeyi bozan ve cerrahi tedavi ile sonuç alınamayan pitozisler.

3. Bir veya iki gözde göz hareketlerine ileri derecede engel olan, cerrahi tedavi ile düzeltilemeyen, görmesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan semblefaronlar.

4. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan bir veya her iki göz kapağında askerlik görevlerini yapmaya engel olacak derecede şekil bozuklukları, noksanlıkları, lagoftalmi ve tikler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Bir veya her iki gözde bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan korneayı kısmen veya tamamen örten semblefaronlar.

**MADDE 3**

A) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan kornea, konjonktiva ve kapaklarda sikatris bırakmış hastalıklar ve trahom sekelleri.

B) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan kornea, konjonktiva ve kapaklarda sikatris bırakmış hastalıklar ve trahom sekelleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan kornea, konjonktiva ve kapaklarda sikatris bırakmış hastalıklar ve trahom sekelleri.

**MADDE 4**

A) 1. Bir veya iki gözde gözyaşı yolları ve kesesinin deformateleri ve fonksiyon bozukluklarına bağlı göz yaşarmaları.

B) 1. Her iki gözde dakrio-sistorinostomi ameliyatından istifade etmemiş göz yaşarması veya her iki gözyaşı kesesinin ameliyatla alınmış olması.

C) Bu maddenin (A) ve (B) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) Bu dilime uyan hastalık yoktur.

**MADDE 5**

A) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan şaşılıklar.

2. Bir gözde tek kasın paralizisi.

3. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan nistagmuslar.

B) 1. Fovea dışı fiksasyonu olan ve görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan şaşılıklar.

2. Her iki gözde birer veya tek gözde birden fazla kas paralizisi (sekel halinde).
3. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan nistagmuslar.
- C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

- D) 1. Her iki gözde birden fazla kas paralizisi.
2. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden daha az olan nistagmus- lar.

#### MADDE 6

A) 1. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) di- limi kadar olan kornea, lens ve vitreusun kesafetleri, göz tabakalarının çeşitli şekil bozuklukları ve hastalıklarının bıraktığı sekeller.

2. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan bir veya iki gözde psödofaki (ameliyatla lens ekstraksiyonu + göz içi lens implantasyonu).

3. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan bir gözde vitrektomi ameliyatı.

4. Keratorefraktif ameliyat geçirmiş, görmesi tashihle bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olanlar.

B) 1. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan kornea, lens ve vitreusun kesafetleri, göz tabakalarının çeşitli şekil bozuk- lukları ve hastalıklarının bıraktığı sekeller.

2. Görmesi düzeltildikten sonra bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan bir gözde lens yokluğu (konjenital, operatuvar ve başka nedenlerle).

3. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan bir veya iki gözde psödofaki.

4. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan bir gözde vitrektomi ameliyatı.

5. Keratorefraktif ameliyat geçirmiş, görmesi tashihle bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olanlar.

6. Görme keskinliği bu Listenin 1 inci maddesinin (A) veya (B) dilimi kadar olan bir veya iki gözde penetran veya derin lamellar keratoplasti ameliyatları.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

D) 1. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan kornea, lens, vitreus kesafetleri, göz tabakalarının şekil bozuklukları ve hastalıklarının bıraktığı sekeller.

2. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan her iki gözde lens yokluğu.

3. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) veya (D) dilimi kadar olan bir veya iki gözde lens yokluğu.

4. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (D) dilimi kadar olan bir veya iki gözde psödo-faki.

5. Camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (D) dilimi kadar olan bir veya iki gözde vitrektomi ameliyatlıları.

6. Görme keskinliği bu Listenin 1 inci maddesinin (B) ve (D) dilimi kadar olan her iki gözde penetran keratoplasti ameliyatları.

**MADDE 7**

A) 1. Bir veya iki gözde 7 diyoptri (7 diyoptri hariç)'ye kadar olan miyopi ve hipermetropi.

2. Bir veya her iki gözde 7 diyoptri (7 diyoptri hariç)'ye kadar olan astigmatizmalar.

NOT: Mixt astigmatizmalarda iki eksen arasındaki fark dikkate alınır.

3. Her iki gözün refraksiyon değerlerinin sferik eşdeğerleri farkı 6 diyoptri (6 diyoptri dahil)'ye kadar olan miyopi, 4 diyoptri (4 diyoptri dahil)'ye kadar olan hipermetropi ve astigmatizmalar.

NOT: Sferik Eşdeğer = Sferik Kusur + (Silenderik Kusur/2) şeklinde hesaplanır.

4. Her iki göz refraksiyon kusuru toplamı 14 diyoptri (14 diyoptri hariç)'ye kadar olan miyopi, hipermetropi ve astigmatizmalar.

NOT: Astigmatizmalarda iki göz arasındaki refraksiyon kusuru toplamında, refraksiyon kusuru yüksek olan meridyenler esas alınır.

B) 1. Her iki gözde 7 ila 11 diyoptrilik (7 diyoptri dahil, 11 diyoptri hariç) miyopi ve hipermetropi.

2. Her iki gözde iki meridyen arasında 7 ila 11 diyoptrilik (7 diyoptri dahil, 11 diyoptri hariç) fark veya 7 ila 11 diyoptrilik (7 diyoptri dahil, 11 diyoptri hariç) astigmatizmalar.

3. Her iki gözün refraksiyon değerlerinin sferik eşdeğerleri farkı 6 diyoptri (6 diyoptri hariç) ile 11 diyoptri (11 diyoptri hariç)'ye kadar olan miyopi, 4 diyoptri (4 diyoptri hariç) ile 11 diyoptri (11 diyoptri hariç)'ye kadar olan hipermetropi ve astigmatizmalar.

4. Her iki göz refraksiyon kusuru toplamı 14 diyoptri (14 diyoptri dahil) ila 23 diyoptri (23 diyoptri hariç) olan miyopi, hipermetropi ve astigmatizmalar.

C) Bu dilim uygulanmaz.

D) 1. Görme derecesi ne olursa olsun, her iki gözde 11 diyoptri (11 diyoptri dahil)'yi aşan miyopi veya hipermetropi.

2. Görme derecesi ne olursa olsun, her iki gözde iki meridyen arasında 11 diyoptri (11 diyoptri dahil)'yi aşan fark veya 11 diyoptri (11 diyoptri dahil)'yi aşan astigmatizmalar.

3. Görme derecesi ne olursa olsun, her iki gözün refraksiyon değerlerinin sferik eşdeğerleri farkı 11 diyoptri (11 diyoptri dahil)'yi aşan miyopi, hipermetropi ve astigmatizmalar.

4. Görme derecesi ne olursa olsun, her iki gözün refraksiyon kusurları toplamı 23 diyoptri (23 diyoptri dahil)'nin üzerinde olan miyopi, hipermetropi ve astigmatizmalar.

**MADDE 8**

A) 1. Görme derecesi tam veya bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan diskromatopsi ve hafif albinoz.

B) 1. Albinoz (camlarla düzeltildikten sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan).

2. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan diskromatopsi.  
 C) Bu dilim uygulanmaz.  
 D) 1. İleri derecede albinos (görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan).  
 2. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan diskromatopsi.  
 3. Görme derecesi ne olursa olsun akromatopsi (tüm renk körlüğü).

**MADDE 9**

- A) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan koroidea, retina ve görme sinirlerinin hastalık sekelleri, şekil bozuklukları ve konjenital defektleri.  
 2. Görme yolları ve retina patolojileri nedeniyle görme dereceleri bu Listenin 1 inci maddesinin (A) diliminde olan görme alanının bir gözde 2/3'ten az ya da her iki gözde 1/2'den az kaybı.  
 3. Reaksiyon göstermeyen orbita yabancı cisimleri.  
 4. Tedaviden sonra görme kuvveti bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan bulbusun, adnekslerin ve orbitanın tümörleri ve ekzoftalmiler.  
 5. Bir gözde retina dekolmanı (tedavi ve ameliyattan sonra dekolmanlı gözün görme derecesinin 0.2 veya yukarı olması kaydıyla).  
 6. Bir veya iki gözün retina ve retina damarlarında patolojik değişiklikler göstermeyen retina kanaması (görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olmak şartıyla).  
 7. Bir veya iki gözde fonksiyonel bozukluk yapmamış glokom veya bir gözde geçirilmiş glokom ameliyatı (görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olmak şartıyla).  
 B) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan koroidea, retina ve görme sinirlerinin hastalık sekelleri, şekil bozuklukları ve konjenital defektleri.  
 2. Görme yolları veya retina patolojileri nedeniyle görme dereceleri bu Listenin 1 inci maddesinin (A) diliminde olsa bile, görme alanı kaybı bir gözde 2/3 ve üstü ya da iki gözde ayrı ayrı 1/2 ve üstünde olması.  
 3. Gözde veya orbitada şekil ve fonksiyon bozukluğu yapmış orbita yabancı cisimleri (görmesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olması kaydıyla).  
 4. Tedaviden sonra görme kuvveti bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan bulbusun, adnekslerin ve orbitanın tümörleri ve ekzoftalmiler.  
 5. Bir gözde retina dekolmanı (ameliyattan sonra dekolmanlı gözün görme derecesi 0.1 dahil olmak üzere parmak sayar derecede olması kaydıyla) ya da tedavi edilmiş ve görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olan her iki gözde retina dekolmanı.  
 6. Bir gözde retina ve retina damarlarında patolojik değişikliklerle birlikte görülen retina kanaması (görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olması şartıyla ya da bilateral vakalarda görmeleri bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olsa bile).  
 7. Bir veya iki gözde glokom (tedaviden sonra görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olması şartıyla veya görmesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) dilimi kadar olsa dahi her iki gözde glokom ameliyatı geçirilmiş olması ve periferik görme alanlarının 1/2 oranında daralmış olması şartıyla).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan koroidea, retina ve görme sinirlerinin hastalık sekelleri, konjenital anomalileri, fitizis bulbi ve bir gözün ameliyatla alınmış olması.

2. Görme yolları ve retina patolojileri nedeniyle görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (A) veya (B) diliminde olsa bile, görme alanı kayıplarının her iki gözde 2/3 ve üstünde olması.

3. Görmesi bu Listenin 1 inci maddesinin (D) dilimi kadar olan orbitada şekil ve fonksiyon bozukluğu yapmış orbita yabancı cisimleri.

4. Bulbusun, adnekslerin ve orbitanın tedavi ve ameliyatla iyileşmesi imkânsız kötü huylu tümörleri.

5. Bir gözde retina dekolmanı (ameliyattan istifade etmeyen ve santral görmesi olmayan) ya da tedavi edilmiş ve görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olan her iki gözde retina dekolmanı.

6. Her iki gözde vitreus, retina damarlarında organik ve anatomik bozukluklarla birlikte iki veya daha fazla tekrarlayan göz içi kanamaları (görme derecesi bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olsa bile).

7. Bir veya iki gözde bu Listenin 1 inci maddesinin (B) diliminden az olan primer veya sekonder glokom ya da görmeleri bu Listenin 1 inci maddesinin (B) dilimi kadar olsa bile her iki gözde geçirilmiş glokom ameliyatı.

8. Kişinin gece karanlığında kendisini sevk ve idare etmesine engel olacak derecede ışık hissi noksanlığı meydana getiren retina ve koroideanın herediter, organik ve tedavisi imkânsız hastalıkları (retinit pigmenter, yaygın korioretinit sekelleri ve benzeri).

## II. SİNİR HASTALIKLARI

### MADDE 10

A) 1. Santral sinir sisteminin ya da örtülerinin (dura, araknoid ve benzeri) ve vasküler yapılarının (vasküler patolojiler ve tümörler hariç) hafif derecedeki fonksiyon bozuklukları ya da sekelleri (Nörolojik veya psikiyatrik bulgu vermeyen Arnold-Chiari malformasyonu, hidro-sefali ve tüm intrakranial araknoid kistler bu madde kapsamında değerlendirilecektir.).

B) 1. Santral sinir sisteminin, örtülerinin ve vasküler yapılarının orta derecede fonksiyon bozukluğu yapan hastalıkları ya da sekelleri, santral sinir sisteminin tedavi edilmiş veya edilmiş arteriovenöz malformasyon, kavernöz hemangiom, anevrizma ve iyi huylu tümörleri [Nörolojik ve psikiyatrik bulgu veren tüm intrakranial araknoid kistler, Evan's oranı (frontal hornlar arasındaki mesafenin maksimum biparyetal çapa oranı) %30'dan fazla olan hidro-sefali, nörolojik veya psikiyatrik bulgu veren hidro-sefali, şant ameliyatı ile düzeltilmiş hidro-sefali, radyolojik olarak gösterilen nörolojik defisit yapmış veya yapmamış siringomyeli, kafatası kemiklerinin santral sinir sistemine bası yapan iyi huylu tümörleri bu madde kapsamında değerlendirilecektir.].

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.



D) 1. Santral sinir sisteminin, örtülerinin ve vasküler yapılarının hastalıklarının ileri derecedeki fonksiyon bozuklukları ya da sekelleri, santral sinir sisteminin cerrahi ve diğer tedavi yöntemleriyle tedavi edilmiş, orta veya ileri derecedeki sekel bırakmış veya ameliyat veya diğer tedavi yöntemleriyle tedavi edilemeyen arteriovenöz malformasyon, anevrizma ve tümörleri (Sekel yapmış ya da yapmamış kötü huylu patolojiler, kalıcı nörolojik defisit yapmış, radyolojik olarak gösterilen, elektrofizyolojik testler ile desteklenen hidrosefali, siringomyeli ve araknoid kistler bu madde kapsamında değerlendirilecektir.).

#### MADDE 11

A) 1. Periferik sinir sisteminin hafif derecedeki fonksiyon bozuklukları ya da sekelleri (Spinal kord ya da kök basısına neden olan veya foramende daralma yapan lezyonlar bu kapsamda değerlendirilmeyip, bu Listenin 63 üncü maddesine göre karar verilecektir.).

2. Sinir sistemi ile ilgili kas hastalıklarının hafif derecedeki fonksiyon bozuklukları ya da sekelleri.

B) 1. Periferik sinir sisteminin fonksiyon bozukluğu yapmış parsiyel lezyonları (Spinal kord ya da kök basısına neden olan veya foramende daralma yapan lezyonlar bu kapsamda değerlendirilmeyip, bu Listenin 63 üncü maddesine göre karar verilecektir.).

2. Sinir sistemi ile ilgili kas hastalıklarının fonksiyon bozukluğu yapmış parsiyel lezyonları.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Periferik sinir sisteminin tedavisi imkânsız total lezyonları (Spinal kord yada kök basısına neden olan veya foramende daralma yapan lezyonlar bu kapsamda değerlendirilmeyip, bu Listenin 63 üncü maddesine göre karar verilecektir.).

2. Sinir sistemi ile ilgili kas hastalıklarının tedavisi imkânsız lezyonları.

#### MADDE 12

A) 1. Epilepsiler dışında kalan sinir sisteminin hafif derecedeki paroksizmal hastalıkları (Komplikasyon yapmamış baş ağrıları sağlam kabul edilir.).

2. Klinik ve laboratuvar bulgular normal olup da elektroensefalogramlar (EEG)'da belirgin bulgular (fokal veya jeneralize diken, keskin dalga, kompleksler, fokal veya jeneralize yavaş aktivite) gösterenler (Bayılma öyküsü olmayan ancak non-spesifik EEG anormalliği bulunanlar sağlam kabul edilir.).

3. Anamnez ve klinik bulgularla kesin epilepsi tanısı konulamayan, spesifik EEG bulgusu olmayan paroksizmal bayılmalar.

4. Spesifik EEG veya görüntüleme bulgusu olmayan, ancak anamnezinden veya tıbbi belgelerinden nöbetlerinin seyrek olduğu anlaşılan epileptik hastalar.

B) 1. Nöroloji uzmanı tarafından nöbeti gözlenen veya klinikte yattığı dönemde yapılan video kayıtlarına göre nöroloji uzmanınca epileptik olduğu anlaşılan tüm epileptik nöbetler.

2. **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Anamnezi epilepsi ile uyumlu olan ve bu tanıyla takip ve tedavi edildiğini belirten, nöroloji uzmanına kesin fikir veren resmi sağlık kuruluşlarından alınan onaylı rapor ile epilepsi tanısı konulmuş, takip ve tedavi edilmekte olan hastalar.

AÇIKLAMA: Rapor içeriği ve raporun verildiği sağlık kuruluşu sağlık kurulu raporunda belirtilmelidir.

3. Anamnezi epilepsi ile uyumlu olup EEG'sinde spesifik bulgu (multipl diken dalga, sık ortaya çıkan lateralize veya jeneralize diken, keskin-yavaş dalga kompleksi) olan hastalar.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

D) 1. İlaça dirençli epileptik nöbetleri olan hastalar (Kardiyazol aktivasyonu ile epilepsi nöbeti uyarılanlar epileptik kabul edilmez.).

**MADDE 13**

A) 1. Otonom sinir sisteminin hafif ve orta derecedeki hastalık ya da fonksiyon bozukluk-ları.

B) 1. Refleks Sempatik Distrofi (Hastalığın yerine ve şekline göre bu Listenin 43 üncü, 58 inci ve 64 üncü maddelerine göre işlem yapılır.)

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

D) 1. Otonom sinir sisteminin ileri derecedeki hastalık ya da fonksiyon bozuklukları.

**MADDE 14**

A) 1. Görünümü bozmayan, direkt bakışta hemen fark edilmeyen kraniumun minimal şe-kil bozuklukları (Öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

2. Nörolojik ve psikiyatrik semptom ve bulgu vermeyen ve ameliyat endikasyonu olma-yan kranium içi yabancı cisimler.

3. Teşhis ve tedavi amacı ile yapılmış, nabazanı olmayan, fibröz kal teşekkül etmiş trepan-asyonlar.

4. Nörolojik ve psikiyatrik semptom ve bulguları olmayan, kraniumun her iki laminasını ilgilendiren tek veya birden fazla, toplamı 8 cm<sup>2</sup> (8 cm<sup>2</sup> dahil)'ye kadar olan fibrözkal teşekkül etmiş ya da ameliyatla tamir edilmiş kemik defektleri.

B) 1. Hafif derecede nörolojik ve psikiyatrik semptomları olan, kranium içi yabancı cisi-m-ler.

2. Kraniumda 8 cm<sup>2</sup>'den büyük olan kraniotomiler ve 8 cm<sup>2</sup>'den büyük olan kranioplasti ile kapatılmış kraniektomiler (travmatik, intrakraniyal selim lezyonlar veya cerrahi tedavi sırasında oluşan, EEG bulgusu vermeyen, nörolojik ve psikiyatrik semptom vermeyen).

3. Ağır kafa travması sonrası oluşan ve nörolojik-psikiyatrik bulgu vermeyen posttravma-tik ensefalomalaziler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

D) 1. Başlık taşımaya engel olan ve görünüşü çok bozan kraniumun ileri derecede şekil bozuklukları.

2. Nörolojik ve psikiyatrik semptom ve bulguları olan travmatik, intra ve ekstra kraniyal selim lezyonlara bağlı kranium defektleri ile nörolojik ve psikiyatrik semptomları olan veya olmayan intra ve ekstra kraniyal malign lezyonlara bağlı her tür ve genişlikteki kranium kemik defektleri.

3. Nörolojik ve psikiyatrik semptom ve bulgularla birlikte kraniostenozisler.

4. Orta ve ağır derecede nörolojik ve psikiyatrik semptom ve bulgular ile birlikte kranium içi yabancı cisimler.

5. Ağır kafa travması sonrası oluşan ve nörolojik-psikiyatrik bulgu veren posttravmatik ensefalomalaziler.

### III. RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI

#### MADDE 15

A) Bu dilimde psikiyatrik bir tanı sınıflandırılmamıştır.

B) 1. Tek hecme halinde geçirilmiş psikotik bozukluklar, bipolar bozukluklar.

**AÇIKLAMA:** Tam remisyonda olan ve işlevsellik düzeyi etkilenmemiş olgular.

C) Bu maddenin (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi, izlem ve nekahet halleri.

D) 1. Bir hecmenden fazla tekrarlayan veya kronik nitelik kazanmış psikotik bozukluklar, bir hecmenden fazla tekrarlayan bipolar bozukluklar.

**AÇIKLAMA: (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Resmi sağlık kuruluşlarından onaylı raporlar ile kanıtlanabilir tanısı olan hastalar.

2. Psikotik ataklarla seyreden ağır kişilik bozuklukları (şizoid, şizotipal, paranoid ve borderline kişilik bozuklukları ve benzeri).

**AÇIKLAMA: (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Resmi sağlık kuruluşlarından onaylı raporlar ile kanıtlanabilir tanısı olan hastalar.

#### MADDE 16

A) 1. Geçirilmiş nevrotik bozukluklar (anksiyete, depresif, obsesif spektrum, travma ve strese bağlı bozukluklar, somatoform, dissosiyatif, yeme bozuklukları ve bunların alt tipleri).

2. Tedavi ile kontrol altına alınmış (remisyonda) nevrotik bozukluklar (anksiyete, depresif, obsesif spektrum, travma ve strese bağlı bozukluklar, somatoform, dissosiyatif, yeme bozuklukları ve bunların alt tipleri).

**AÇIKLAMA:** Tedavi ile klinik düzelmeye sağlanmış, idame tedavisi devam eden, işlevsellik düzeyi yeterli olgular.

3. Hafif konuşma bozukluğu.

**AÇIKLAMA:** İşlevsellik düzeyini anlamlı derecede etkilemeyeceği değerlendirilen çok hafif psikojenik olgular.

B) 1. Tekrarlayıcı nevrotik bozukluklar (anksiyete, depresif, obsesif spektrum, travma ve strese bağlı bozukluklar, somatoform, dissosiyatif, yeme bozuklukları ve bunların alt tipleri).

**AÇIKLAMA:** Tedavi ile kontrol altına alınmış ve tedavi uyumu iyi olan ancak işlevsellik düzeyi etkilenmiş olgular.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi, izlem ve nekahet halleri.

D) 1. Kronik nitelik kazanmış nevrotik bozukluklar (anksiyete, depresif, obsesif spektrum, travma ve strese bağlı bozukluklar, somatoform, dissosiyatif, yeme bozuklukları ve bunların alt tipleri).

**AÇIKLAMA:** Dirençli veya rezidüel bulgularla seyreden ve işlevselliği bozulmuş olan olgular.

2. Konuşma bozukluğu.

**AÇIKLAMA:** Bu maddenin (A) diliminin (3) numaralı fıkrasının kapsamı dışında kalan olgular.

#### MADDE 17

A) 1. Geçirilmiş uyum bozukluğu.

2. Geçirilmiş madde kullanım bozukluğu.

3. Kişilik örüntüleri.

**AÇIKLAMA:** Bu maddenin (B) diliminin (2) numaralı fıkrası, (D) diliminin (4), (5) ve (6) numaralı fıkraları ile 15 inci maddenin (D) diliminin (2) numaralı fıkrasında tanımlanan nitelikleri haiz olmayan kişilik ve davranış örüntüleri bu kapsamda değerlendirilir.

B) 1. Uyum bozuklukları.

**AÇIKLAMA:** Uyum ve motivasyon sağlama çabalarının yetersiz kaldığı askeri işlevsellik belgeleri ile değerlendirilen olgular.

2. Kişilik bozuklukları.

**AÇIKLAMA:** Kişilik örüntüsündeki patolojik özelliklerin özgül bir kişilik bozukluğu tanı kriterlerini karşıladığı saptanan, geçmiş davranış patolojileri de dikkate alınarak işlevselliğin askerlik hizmeti ve görevleri için yeterli olamayacağı kanaatine varılan olgular.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi, izlem ve neka-het halleri.

D) 1. Tekrarlayan uyum bozukluğu.

**AÇIKLAMA:** Askerlik hizmetinin gerektirdiği uyum becerisini sağlayamadığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, Jandarma Genel Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında bulunmasının psikiyatrik açıdan belirgin derecede risk yarattığı veya yaratacağı kanaatine varılan, uyum sürecindeki bozulmanın ruhsal muayene bulguları ve/veya psikometrik değerlendirme ve/veya kıta işlevsellik belgeleri ile değerlendirildiği olgular.

2. Madde kullanım bozukluğu.

3. Mental retardasyon ve zeka yetersizlikleri.

**AÇIKLAMA:** (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) IQ ve diğer zeka testleri ile kanıtlanmış durumlar ve/veya vasi belgesi bulunan hastalar.

4. Cinsel kimlik ve davranış bozukluğu.

**AÇIKLAMA:** Cinsel tutum ve davranışlarının askerlik ortamında uyum ve işlevsellik sorunu yaratan ya da yaratacağı değerlendirilen olgular.

5. Ağır davranış patolojileri ile seyreden kişilik bozuklukları.

**AÇIKLAMA:** İnsana doğrudan zarar vermeye yönelik kasten öldürme, kasten öldürmeye teşebbüs veya nitelikli yağma suçlarından kesinleşmiş en az bir hapis cezası ya da diğer antisosyal eylemlerden dolayı kesinleşmiş en az üç hapis cezası almış, askerlik hizmeti için uyum kapasitesi ve işlevsellik düzeyinin yeterli olmayacağı kanaatine varılan olgular.

6. Başka türlü adlandırılmayan kişilik ve davranış bozukluğu.

**AÇIKLAMA:** Kişilik örüntülerindeki patolojik unsurlar, dürtü kontrol sorunu, davranış sorunları, sosyal beceri yetersizlikleri ve kötü alışkanlıklar gibi birçok alanda patolojik unsurlar taşıyan, bu patolojik özelliklerin askerlik hizmetinin gereklerini yerine getirmede yetersizliklere ve ciddi risklere neden olacağı değerlendirilen ve bu kanaatin izlem sürecinde gözlem ve/veya belgelerle pekiştirildiği olgular.

#### **MADDE 18**

A) 1. Tıbbi nedenlere bağlı çok hafif derecede kişilik değişimleri veya tıbbi nedenlere bağlı geçirilmiş ruhsal bozukluklar.

**AÇIKLAMA:** İşlevselliğin bozulmadığının kanaatine varılan olgular.

2. Hafif derecede tik bozuklukları.

**AÇIKLAMA:** Motor ve vokal tiklerin yerleşimi, şiddeti ve sıklığı da dikkate alınarak, işlevselliğin belirgin derecede etkilenmeyeceği kanaatine varılan olgular.

3. Hafif düzeydeki uyku bozuklukları.

**AÇIKLAMA:** Bu maddenin (D) diliminde tanımlananlar dışında kalan ve işlevselliği belirgin düzeyde etkilemeyeceği kanaatine varılan uyku bozuklukları.

4. Remisyonda ya da hafif düzeyde dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu.

B) 1. Dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu.

**AÇIKLAMA:** Geçmiş tıbbi öykü ve tedavi kayıtlarına göre tedaviye rağmen semptom şiddetinde azalma olmadığı, komorbid tanılarının eşlik ettiği ve davranış alanındaki patolojilerin belirgin sorunlara yol açtığı belgelerle gösterilen olgular.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi, izlem ve neka-het halleri.

D) 1. Tıbbi nedenlere bağlı ileri derecede kişilik bozuklukları veya tıbbi nedenlere bağlı kronik ruhsal bozukluklar.

**AÇIKLAMA:** Sekel niteliğindeki kognitif, emosyonel ve davranışsal değişiklikleri uygun tetkiklerle gösterilen, işlevselliğin belirgin derecede etkilendiği kanaatine varılan olgular.

2. Yaygın gelişimsel bozukluklar (otizm, Asperger ve benzeri).

**AÇIKLAMA:** Tıbbi takip sürecinde semptom şiddetinde belirgin azalma göstermeyen işlevselliğindeki bozulma devam eden ve halen tanı kriterlerini tam olarak karşılayan olgular.

3. Kronik uyku bozuklukları (narkolepsi, Klein-Levin sendromu, idiopatik santral sinir sistemi hipersomnia, kronik hipersomnia, kronik insomnia veya parasomnia)

**AÇIKLAMA:** Polisomnografik kayıtlar, klinik gözlemler ile değerlendirildiğinde işlevsellik açısından yeterli olmayacağı kanaatine varılan ve tedaviden faydalanmayan olgular.

4. Tik bozuklukları.

**AÇIKLAMA:** Bu maddenin (A) diliminin (2) numaralı fıkrası dışında kalan olgular.

#### **IV. KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI**

##### **MADDE 19**

**AÇIKLAMA:** Bu maddenin değerlendirilmesinde kullanılan ortalama işitme eşikleri, saf ses ortalamalarını (500 Hz, 1000 Hz, 2000 Hz) ifade etmektedir.

A) 1. Bir kulağın sağlam olması durumunda (0-25 dB arası) diğer kulağın total olmayan işitme kayıpları.

2. Her iki kulağın fısıltı sesini 2 m ve daha uzak mesafeden [26 dB'den 40 dB (40 dB hariç)'e kadar,] işitecek derecedeki sağlıkları.

3. Bir veya iki kulakta 4000 Hz ve daha yüksek frekanstan itibaren 60 dB'in üstünde nörosensoriyel işitme kayıpları.

B) 1. Bir kulağın fısıltı sesini 3 m ve daha uzak (30 dB) mesafeden işittiği halde diğer kulağın fısıltı sesini 1 m ve daha kısa (65 dB ve daha fazla) mesafeden işitmesi, tam sağır olması ya da tam sağıra yakın olması.

2. Her iki kulağın fısıltı sesini 1 ila 2 m (40-65 dB arası) mesafeden işitmesi.

3. Bir kulağın işitmesi normal olduğu halde diğer kulakta saf ses odyogramda konuşma frekanslarında total işitme kaybı veya 90 dB ve üzerindeki işitme kayıpları (Bu fıkranın değerlendirilmesinde 100 dB seviyesindeki klik stimulusla yapılan işitsel uyarılmış potansiyeller (ABR) testinde cevap elde edilememiş olması şarttır.).

4. İşitme kuvvetini bu maddenin (A) diliminin (1) veya (2) numaralı fıkralarında belirtilen miktar kadar azaltılmakla birlikte, her iki kulakta 4000 Hz veya daha yüksek frekanstan itibaren 60 dB'in üzerinde nörosensoryel işitme kaybı.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Her iki kulağın fısıltı sesini 1 m ve daha kısa (65 dB ve daha fazla) mesafeden işitecek derecedeki sağırılıkları.

2. Sağır ve dilsizlik.

**MADDE 20**

A) 1. İşitme kuvveti bu Listenin 19 uncu maddesinin (A) dilimi kadar olan dış kulak yolları darlıkları ya da hafif derecedeki sayvan şekil bozuklukları.

2. Dış kulak yollarının travmaya veya kronik enfeksiyonlarına bağlı darlıkları veya hasta-likları (işitmenin bu Listenin 19 uncu maddesinin (A) dilimi kadar olması hallerinde).

B) 1. İşitme kuvvetini bu Listenin 19 uncu maddesinin (B) dilimi kadar azaltan dış kulak yollarının (bir veya iki taraflı) travmatik veya civar organların kronik enfeksiyonlarına bağlı ya da konjenital kaynaklı olan tedavisi imkânsız darlıkları, şekil bozuklukları.

2. Dış kulak yolu normal olmak şartıyla bir veya iki tarafta kulak kepçesinin yokluğu, ileri derecede deforme olması veya yok hükmünde olması.

3. Hasta kulakta fısıltı sesini 1 m'nin altında (65 dB ve daha fazla) duyacak derecede işitme kaybına neden olan tek taraflı kulak yolunun travmatik veya civar organlarının kronik enfeksiyonlarına bağlı ya da konjenital kaynaklı tedavisi imkânsız darlıkları, ileri derecedeki aurikula deformiteleri.

C) Bu maddenin (A), (B), (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İki taraflı dış kulak yollarının tam kapanıklığı, atrezisi.

**MADDE 21**

A) 1. Orta kulağın işitme kuvvetini bozmayan veya bu Listenin 19 uncu maddesinin (A) dilimi kadar azaltan, kataral, sikatrisyel, adeziv ya da sklerotik iltihapları, otoskleroz, labirent atrofileri ve labirenter hidropslar (İşitme fonksiyonu bozmayan asemptomatik küçük kalker plakları sağlam kabul edilir.).

2. İşitme fonksiyonu normal sınırlarda olan açık otit skatrisyel, pars tensa adezyonları veya otoskopide dibi görülemeyen atik retraksiyon poşları.

3. Her iki kulakta işitme fonksiyonu normal sınırlarda olan tek ya da çift taraflı stapeditomi, parsiyel ya da total stapeditomiler.

4. İşitme kuvvetini bu Listenin 19 uncu maddesinin (A) dilimi kadar azaltan basit mastoidektomi, osiküloplasti, timpanotomi ve timpanoplastiler.

5. (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Semptom veren ancak objektif testlerle doğrulanmayan hareket hastalığı ve benzeri, periferik tipte vestibüler hastalıklar (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli için gemi tabibi veya sağlık personeli ve gemi komutanı tarafından imzalanmış seyir gözlem raporunda deniz şartlarındaki semptomların belgelenmesi gerekir.).

B) 1. Orta kulağın işitme kuvvetini bu Listenin 19 uncu maddesinin (B) dilimi kadar azaltan kataral, sikatrisyel, adeziv ve sklerotik iltihapları, otoskleroz, labirent atrofileri ve labirenter hidropslar.

2. Radyografide hasta taraf mastoidin sklerotik bir hal aldığı ya da hücre strüktürünün kaybolduğunun saptanması şartıyla, hasta kulakta fısıltı sesini 2 m ve daha kısa (40 dB ve daha fazla) mesafeden duyacak derecede işitme kaybına neden olan kolesteatomlu ya da kronik pürülan akıntısı bulunan tek taraflı kronik orta kulak iltihabı.

3. Bir kulağın sağlam veya işitme kuvvetinin bu Listenin 19 uncu maddesinin (A) dilimi kadar olduğu durumlarda, diğer kulağın dış kulak yolu arka duvar bütünlüğünün bozulduğu ameliyatlar (radikal veya modifiye radikal mastoidektomiler).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Orta kulağın işitme kuvvetini bu Listenin 19 uncu maddesinin (D) dilimi kadar azaltan sikatrisyel, adeziv veya sklerotik iltihapları, iki taraflı kolesteatom ya da kemik iltihabı ile birlikte iltihaplı akıntuları (radyografik muayene şarttır), iki taraflı otoskleroz.

2. Her iki kulağın dış kulak yolu arka duvar bütünlüğünün bozulduğu ameliyatlar (radikal veya modifiye radikal mastoidektomiler).

3. Radyografide her iki taraf mastoidin sklerotik bir hal aldığı ya da hücre strüktürünün kaybolduğunun saptanması şartıyla, her iki kulakta fısıltı sesini 2 m ve daha kısa (40 dB ve daha fazla) mesafeden duyacak şekilde işitme kaybına neden olan kolesteatomlu ya da kronik pürülan akıntısı bulunan iki taraflı orta kulak iltihabı.

4. İşitme seviyesine bakılmaksızın, en az bir yıl süreyle takibi yapılmış, objektif testlerle doğrulan ve semptom veren periferik tipte bilateral vestibüler hastalıklar.

#### **MADDE 22**

A) 1. Konka hipertrofileri, burun polipleri, nefes alma ve konuşmayı güçleştiren burun boşluklarının septum deviasyonları, 1 cm<sup>2</sup>'den büyük veya semptomatik nazal septum perforasyonları (Nefes alma ve konuşmayı güçleştirmeyen septum deviasyonları, paranasal sinüslerin havalı boşluklarının yarısından azını oblitere eden iyi huylu kistik lezyonları, mukozal kalınlaşmaları ve akut enfeksiyonları sağlam kabul edilir.).

2. Burun boşluğunun, nazofarenks ve paranasal sinüslerin nefes alma ve konuşmayı güçleştirmeyen yüz, farenks ve nazofarenkste şekil bozukluğu yapmamış, tedavi ile düzelebilen, sinüs havalanmasını bozmuş, iyi huylu tümörleri (osteom, anjiofibrom, adenom ve benzeri).

B) 1. Burun boşluklarının konuşmayı güçleştiren, ağızdan nefes almayı gerektiren, tedavi ile giderilemeyen şekil bozuklukları.

2. Etrafindakileri rahatsız edecek derecede kokusu bulunmayan hakiki ozena.

3. Üçüncü dönem sifilizin burun boşluğunda ve seste fazla bozukluk yapmamış harabiyetleri.

4. Travmatik ya da yapısal kaynaklı ileri derecede olmayan kokusuz atrofik rinitler.

5. Burun ve paranasal sinüslerin konuşmayı güçleştiren, ağızdan nefes almayı gerektiren, komplikasyon yapmış (intrakranial uzanımı olan, burun ya da yüz şekil bozukluğu yapmış ve benzeri) iyi huylu tümörleri (anjiofibrom, adenom ve benzeri).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Ameliyatla düzeltilmesi imkânsız burun yokluğu ya da burnun ileri derecedeki şekil bozuklukları.

2. Burun boşluklarının, nefes almayı ileri derecede güçleştiren ve göğüste şekil bozukluğu meydana getirmiş tedavisi imkânsız şekil bozuklukları.

3. Burun boşluklarının ve sinüslerinin tedavisi imkânsız hastalıkları (kötü huylu tümörleri, lupus, tüberküloz, lepra, sklerom, üçüncü dönem sifilizin seste bozukluk yapmış ya da estetiği ileri derecede bozmuş harabiyetleri, şekil bozuklukları, ileri derecede fena kokulu ozen).

4. Burun boşluklarının yüzde önemli derecede şekil bozukluğu yapmış, tedavisi imkânsız iyi huylu tümörleri (osteokondrom, fibrom, nazofarınjiorinosklerom).

5. Burun boşluklarının tedavi ile iyileşmiş olmasına rağmen bu maddenin (B) diliminde yer alan hastalıklar kadar şekil bozukluğu yapmış ve yüzde kalıcı deformite oluşturmuş iyi veya kötü huylu tümörlerinden veya iltihaplarından kalan sekeller.

#### **MADDE 23**

A) 1. Larenksin hafif ses kısıklığı yapan iyi huylu hastalıkları.

2. Larenks veya trakeanın klinik bulgu ve belirti vermeyen darlıkları.

B) 1. Larenks ve trakeanın efor ile klinik bulgu ve belirti veren darlıkları.

2. Tek taraflı ses teli felçleri veya kriko-aritenoid eklem fiksasyonları, belirgin ses kısıklıkları (Bu fıkra altı ay tedavi ve/veya takipten sonra uygulanır.).

3. Solunum ve yutma fonksiyonlarını bozmayan parsiyel larenjektomiler veya trakeanın her türlü segmenter rezeksiyonları.

C) Bu maddenin (A), (B), (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İki taraflı ses teli felçleri veya iki taraflı kriko-aritenoid eklem fiksasyonları (Bu fıkra altı ay tedavi ve/veya takipten sonra uygulanır.).

2. Larenks veya trakeanın her türlü malign tümörleri.

3. Larenks veya trakeanın istirahat halinde dahi klinik bulgu ve belirti veren darlıkları (Süreklili kanül veya trakeal stent taşıyanlar bu fıkra kapsamında değerlendirilir).

4. Total larenjektomiler.

5. Solunum ve yutma fonksiyonlarını bozan parsiyel larenjektomiler.

#### **MADDE 24**

A) 1. Ameliyatla giderilmesi mümkün olan farenks şekil bozuklukları (Fonksiyon bozukluğu yapmamış, ya da ameliyatla düzeltilmiş ve ilerleyici nitelikte olmayan şekil bozuklukları öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

B) 1. Tedavi veya ameliyatla giderilmesi imkânsız, gıda alma ve yutmayı güçleştiren farenks şekil bozuklukları.

2. Remisyonda nazofarenks kanseri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Yutmayı önemli derecede bozan, ameliyatla düzeltilmesi imkânsız, farenkste şekil bozukluğu yapmış hastalıklar, tümörler.

2. Paranasal sinüslerin, burun boşluklarının, ağız boşluğunun, nazofarenks ve hipofarenksin malign tümörleri.



## V. PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHİ, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DİŞ HASTALIKLARI

### MADDE 25

A) 1. Dudağın ameliyatla düzeltilebilen tek ve iki taraflı yarıkları, anomalileri, hastalıkları, yanık sekelleri, iyi ve kötü huylu tümörleri (bir yıl süre ile remisyonda kalmış), ayrıca hemanjiom tatuaj, keloid, pigmente nevüsler (yüz bölgesinde 4 cm<sup>2</sup>'den, diğer vücut bölgelerinde 10 cm<sup>2</sup>'den büyük olanlar), görünümü ve mimik hareketleri bozan skarlar.

2. Burnun ameliyatla düzeltilebilen doğuştan büyüklükleri, şekil bozuklukları, anomalileri, sonradan olma kusurları ile çeşitli nedenlerle meydana gelmiş burun ucu şekil bozuklukları, kısa kolumella ve yaygın burun kanadı bozuklukları.

3. Kulak sayvanının ameliyatla düzeltilebilen doğmalık anomalileri, dış kulak yolu yokluğu, sonradan olma kulak sayvanı parsiyel ve total yoklukları, yanık sekelleri, selim tümörleri ve hastalıkları.

4. Yüzün, yanağın, periorbital kaş ve alın sahasının ameliyatla düzeltilebilen doğmalık anomalileri, skatrisleri, defektleri, hastalıkları, selim tümörleri (4 cm<sup>2</sup>'den büyük olanlar) ve bir yıl süreyle remisyonda kalmış malign tümörleri.

5. Boynun ameliyatla düzeltilebilen konjenital anomalileri (kist, fistül, tortikollis, kısa yelken boyun hastalıkları, yanık sekelleri ve selim tümörler).

6. Tükürük bezlerinin ameliyatla düzeltilebilen hastalıkları ve selim tümörleri.

7. Yaşlı yüzün, periorbital ve alın sahasının ameliyatla düzeltilebilen kırışıklığı, sarkıklığı ve fazla yağları.

8. Memenin ameliyatla düzeltilebilen, konjenital ve hastalık sonucu meydana gelen şekil bozuklukları, pitozları, büyüklük ve küçüklükleri, yanık sekelleri ile selim tümörleri.

9. Karnın ameliyatla düzeltilebilen, aşırı yağlanması, sarkıkları ve yanık sekelleri.

10. Alt ve üst ekstremitenin deri ve yumuşak dokularının ameliyatla düzeltilebilen konjenital anomalileri, hastalıkları, selim tümörleri, yanık sekelleri, amputasyonları, replantasyonları.

11. Ağız içi ve mukozaları ile dilin ameliyatla düzeltilebilen, konjenital anomalileri ve hastalıkları ile selim tümörleri ve defektleri.

12. Vücutun çeşitli nedenlerle meydana gelen, tedaviden fayda gören, fonksiyon ve görünüm bozukluğu yapmamış yanık sekelleri ve açık yaraları.

B) 1. Tekrarlayan ameliyatlara rağmen kapatılamayan geniş açık yaralar, kullanılan elde baş parmak veya 4 ya da 5 falanksın, kullanılmayan elde ise baş parmak veya 5 ila 8 falanks (8 falanks dahil)'ın başarısız ve fonksiyon kazandırılmamış replantasyonları.

2. Flep aktarımını takiben donör alanda belirgin fonksiyon veya ileri derecede görünüm bozukluğu oluşturmuş değişik flep uygulamaları.

3. Ön koldaki ameliyatla düzeltilmesi tam olmayan, fonksiyon kaybı oluşturan, eski tendon kesileri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Dudağın, damağın, yanakların, dilin ve ağız içinin ameliyatla düzeltilmesi tam olmayan, gıda alma, konuşma, çiğneme ve yutma işlemini güçleştiren her türlü anomalileri, posttraumatik deformiteleri, hastalıkları, tümörleri, defektleri ve yanık sekelleri.

2. Ameliyatla düzeltilmesi tam olmayan görünümü bozan, gıda alma, konuşma ve çiğneme ile el ayak fonksiyonlarını güçleştiren her türlü doğumsal anomaliler, posttravmatik deformiteler ve yanık sekelleri.

3. Dudağın, yüzün, dilin ve ağız içinin ameliyatla düzeltilmesi imkânsız, vazife noksanlığı yapmış, görünümü ileri derecede bozan hastalıkları, geniş defektleri ve harabiyetleri.

4. Yüzün, dilin, ağız içinin ve boynun ameliyatla düzeltilmesi imkânsız konjenital anomalileri ve kötü huylu tümörleri.

5. Gıda almayı, çiğneme ve konuşma ile yüz görünümünü ileri derecede bozan yanık sekelleri.

6. Yüzün, boynun ve ağız içinin ameliyatla tedavisi imkânsız spesifik hastalıkları, travmatik defektleri ve skatrisleri.

7. Kullanılan veya kullanılmayan elde başparmağın metakarpi ile başarısız replantasyonu, kullanılan elde toplamı 6 veya daha fazla falanks replantasyonu, kullanılmayan elde 2 parmağın metakarpi ile birlikte veya 9 ve daha fazla falanksın başarısız ve fonksiyon kazandırılmayan replantasyonları.

#### **MADDE 26**

A) 1. Çenenin ameliyat ve tedavi ile düzeltilebilen, çiğnemeyi kısmen bozan, odontojenik ve nonodontojenik hastalıkları (kist, fistül, apse, selim tümörleri).

2. Alt ve üst çenenin ameliyatla düzeltilebilen hafif derecedeki şekil bozuklukları.

3. Çene eklemının ameliyat ve tedavi ile düzeltilebilen hastalıkları.

4. Çenenin ameliyat ve tedavi ile düzeltilebilen trismus, konstriksiyon ve ankilozları.

B) 1. Yüzün, boynun ve saçlı derinin ameliyatla tedavi edilse de fonksiyonu ve görünüşü bozan iyi huylu tümörleri, skatrisleri ve keloidleri.

2. Ağız açılmasına en fazla 2 cm (2 cm dahil)'ye kadar izin veren çenenin konstriksiyonları ve ankilozları.

3. Çenenin ameliyatla tedavisi tam olmayan odontojenik ve nonodontojenik kist, tümör defektleri.

4. Yüz ve boynun ameliyatla tedavisi tam olmayan, çene ve boynun hareketlerini kısıtlayan skatristleri, konjenital anomalileri ve ameliyat sekelleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Çene eklemının tedavisi imkânsız tam ankilozu ve çiğnemeyi ileri derecede bozan çıkık sekelleri.

2. Açılması 20 mm (20 mm hariç)'den az olan ve tedavisi imkânsız çene konstriksiyonları.

3. Çenenin ameliyatla tedavisi imkânsız, çiğneme fonksiyonunu bozan konjenital ve sonradan olma şekil bozuklukları, tümörleri, hastalıkları, geniş defekt ve skatrisleri.

#### **MADDE 27**

A) 1. Alt veya üst çenenin çiğneme, konuşma ve yutma fonksiyonlarını hafif derecede güçleştiren eski kırıkları, kemik iltihapları ve şekil bozuklukları.

2. Yüz, orbita veya burun kemiğinin yüz görünümünü bozmayan kırıkları ve sekelleri (Burun kemiği kırıklarının ameliyatla veya ameliyatsız iyileşmiş, fonksiyon bozukluğu yapmamış sekelleri öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

3. Yüzün, sinüslerin veya çene kemiklerinin yüz görünümünü bozmayan ya da hafif şekil bozukluğu yapmış iltihabı, kistleri, iyi huylu kitleleri, hastalıkları ve sekelleri.

4. Yumuşak damağın ameliyat ve protezle düzeltilebilen fonksiyon bozuklukları yapmamış yarıkları, delikleri ve defektleri.

5. Ameliyatla veya ortodontik tedavi ile düzeltilebilen çene anomalileri.

B) 1. Alt ve üst çenenin ameliyat ve protezle düzeltilebilen kısmi harabiyeti.

2. Ameliyatla düzeltilmesine rağmen, fonksiyon kazandırılmayan sert veya yumuşak damak yarıkları, delikleri, defektleri, fistülleri ve anomalileri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Alt ve üst çenenin ameliyatla düzeltilmesi imkânsız çiğneme, yutma, konuşma fonksiyonları ile diş artikülasyon ve oklüzyonunu bozan kısmi veya tam harabiyeti, şekil bozuklukları, anomalileri ve tümörleri.

2. Sert ve yumuşak damağın ameliyatla düzeltilmesine rağmen fonksiyon bozukluğu yapmış yarıklar, defekt, delik ve anomalileri.

#### **MADDE 28**

A) 1. 2 mm ve 2 mm'den büyük en az karşılıklı 8 diş olmak üzere toplam 16 dişi ilgilendiren dişler arası açıklık.

2. Alt ve üst dişler arasında 6 mm ve 6 mm'den büyük iskeletsel alt çene gerilikleri (retrognati) veya 3 mm ve 3 mm'den büyük iskeletsel alt çene ilerilikleri (prognati).

3. Arka dişlerin yatay önde 5 mm ve 5 mm'den fazla en az 5 dişi ilgilendiren temassızlıkları (laterognati).

4. Alt ve üst çenenin her ikisinde toplam 16 dişte görülen çapraşıklıklar.

5. Alt ve üst çenenin çiğnemeyi ve konuşmayı bozan, arka bölgede tam ters kapanışa sahip, her iki tarafta aşırı çene darlıkları veya çene genişlikleri (non-oklüzyon).

6. Amilogenezis imperfekta ve dentinogenezis imperfekta.

7. Alt ve üst çenede toplam 10 veya 10'dan fazla dişi ilgilendiren yaygın mine hipoplazisi.

8. Alt ve üst çeneden sabit protezle düzeltilebilen, konuşma ve çiğnemeyi bozmayan, ortodontik tedavi gayesiyle çekilmiş dişler ile üçüncü büyük azı dişler haricinde 7 veya 7'den fazla kısmi diş noksanlıkları.

9. Her türlü dolgu ve endodontik tedavi ile kurtulması mümkün olmayan 5'ten fazla diş çürükleri.

10. Alveol kemiğinde 6 mm'ye kadar kemik kaybına yol açan 5'ten fazla dişi ilgilendiren periodontitis ve periodontosis halleri.

11. 5 dişten fazla üçüncü derecede (3 mm) diş mobilitesi mevcudiyeti.

12. 5'ten fazla konjenital diş noksanlıkları.

13. Tam diş noksanlığının hem alt hem de üst çenede implant destekli sabit protezler ile sağ ve sol birinci büyük azı dişlerinin bulunduğu boşluk dahil düzeltildiği durumlar.

B) 1. Protezle düzeltilebilen tam diş noksanlıkları.

2. 15 mm'den büyük veya 10 diş olmak üzere karşılıklı toplam 20'den fazla dişi ilgilendiren cerrahi ortopedik tedaviden fayda görmeyen ön dişler arasında dik yönde açıklıklar.

3. Alt çenenin tedaviden fayda görmeyen alt ve üst dişler arasında 15 mm'den fazla gerilikleri (retrognati) veya ilerilikleri (prognati).

4. Klinik olarak tam diş noksanlığı olduğu halde radyografik olarak gösterilmiş, protezle düzeltilen, pseudo tam diş noksanlığı (gömülü süt sürekli dişlerin varlığı).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İleri derecede alveoler kret kayıpları sonucunda protezle ve ameliyatla düzeltilmeyen konuşma ve çiğnemeyi bozan tam diş noksanlıkları.

## VI. DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR

### MADDE 29

A) 1. (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Çeşitli nedenlerle oluşmuş, silahlı hizmete engel olmayan, lokalize ve az sayıda iyi huylu deri tümörleri, pigmente veya depigmente nevüsler, hemanjiomlar, keloidler, skatrisler ve yanık sekelleri (yüz bölgesinde 4 cm<sup>2</sup>'den, diğer vücut bölgelerinde 10 cm<sup>2</sup>'den büyük olanlar), tatuajlar (el ve yüz bölgesi hariç yazlık üniforma ile vücudun görünmeyen bölgelerinde 20 cm<sup>2</sup>'den büyük olanlar).

2. Hareketlere güçlük vermeyen, tümörlü, pigmentli nörofibromatozis.

3. Tedavi ile iyileşmiş ve silahlı hizmete engel olmayan deri tüberküloz ve tüberkülidleri.

B) 1. Remisyonda veya sistemik tutulum göstermeyen deri lenfomaları, vücutta yaygın olarak bulunan ya da yüz ve/veya boyunda estetik görünümü belirgin derecede bozan ve tedaviyle düzeltilmeyen skatrisler, nevüsler, hemanjiyomlar ve iyi huylu diğer deri tümörleri.

2. Tedavi ile iyileşmeyen, yüzde ve/veya vücutta belirgin derecede şekil bozukluğu yapmış deri tüberküloz ve tüberkülidleri.

3. Hareketlere güçlük vermeyen ancak estetik görünümü belirgin derecede bozan nörofibromatozis.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Tedavi ve ameliyatla iyileşmesi imkânsız olan ve askerlik hizmetlerine engel olan kötü huylu deri tümörleri ve sistemik tutulum gösteren deri lenfomaları.

2. Hareketleri güçleştiren veya estetik görünümü ileri derecede bozan ve tedaviyle düzelmesi imkânsız yaygın skatrisler, keloidler, hemanjiyomlar ve pigmente nevüsler.

3. Hareketlere güçlük verecek derecede büyük tümörleri olan nörofibromatozis.

### MADDE 30

A) 1. Silahlı hizmete engel olmayan, tedavi ile iyileşen veya iyileşme dönemleri gösterebilen kronik ve sınırlı deri hastalıkları ve belirtileri (psöriasisler, skleroderma plakları, lokalize atrofiler, kronik ekzamalar, yaygın olmayan vitiligo plakları, yürüyüşe ve silahlı hizmete engel olmayan çeşitli nedenlerle oluşmuş keratodermiler, sıcak mevsimlerde devam etmeyen iktiyozis, yaygın olmayan diskoid lupus eritematozus ve benzeri deri hastalıkları).

2. Tedavi ile iyileşmeyen sınırlı alopecia areata plakları.

3. Askerlik hizmetine engel olmayan fiziksel, kolinerjik ürtikerler, soğuk ürtikeri ve benzeri ürtikerler.

4. Askerlik hizmetine engel olmayan ve hareketlere güçlük vermeyen genetik geçişli deri hastalıkları.

5. Sadece deri ve mukoza bulguları ile seyreden aktif veya inaktif Behçet hastalığı.

B) 1. Hareketlere güçlük veren veya tedavi ile iyileşmeyen, kronik ve yaygın deri hastalıkları ve sekelleri (yürüyüşü veya el hareketlerini belirgin derecede bozan keratodermiler, pemfigus ve pemfigoidler, iktiyozis, yaygın ve tedaviye dirençli psöriazis ve benzeri deri hastalıkları).

2. Güneş ışınlarından etkilenen aktinodermatozlar, yaygın diskoid lupus eritematozus, deri porfiriası, albinizm, yüzün %50'sinden ve/veya vücudun %30'undan fazlasını kaplayan vitiligo.

3. Alopesi totalis, alopesi üniversalis, saçlı derinin %50'sinden fazlasını tutan ve tedavi ile iyileşmeyen yaygın alopesi areata.

4. Epidermolysis bullosa simpleks.

5. Majör organ tutulumlu Behçet hastalığı (göz, eklem, damar, merkezi sinir sistemi, gastrointestinal sistem ve benzeri).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Silahlı hizmete engel olan ve tedavi ile iyileşmeyen, bulaşıcı ve diğer deri hastalıkları (lepra, eritrodermik ve jeneralize püstüler psoriasisler, ileri derecede iktiyozisler, kseroderma pigmentozum, güneş ışınları ile şiddetlenen veya sistemik belirtisi olan porfirialar, yürüyüşü veya el hareketlerini ileri derecede kısıtlayan keratodermiler, şiddetli ve/veya tedaviye dirençli pemfigoid ve pemfiguslar, jeneralize eritrodermiler, derin mikozlar, tedavi ile iyileşmeyen geniş ve çeşitli nedenli deri ülserleri, distrofik tip epidermolizis bülloza ve benzeri deri hastalıkları).

2. Kalıcı organ fonksiyon bozukluğu yapmış Behçet hastalığı (görme kaybı, nörolojik sekel, büyük damar sekeli ve benzeri).

#### **MADDE 31**

A) Bu dilimde herhangi bir hastalık tanımlanmamıştır.

B) 1. Konjenital sifiliz.

C) Bu maddenin (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İç organlarda, kemiklerde ve eklemlerde ileri derecede tahribat yapmış, tedavisi imkânsız sifiliz sekelleri ve gomlar.

### **VII. İÇ HASTALIKLARI**

#### **MADDE 32**

A) 1. Daha önce geçirilmiş hastalığa bağlı olsun veya olmasın yirmi yaşına girdiği halde ağırlığı, bu maddede yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki alt sınırdan 10 kg ve daha az eksik olanlar.

2. Boyu 210 cm'den fazla olup vücut kitle indeksleri [vücut ağırlığı (kg)/boy uzunluğunun karesi (m<sup>2</sup>)] 19 ila 35 kg/m<sup>2</sup> olanlar.

B) 1. Yirmi yaşına girdiği halde ağırlığı, bu maddede yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki alt sınırdan 11 kg ila 20 kg (20 kg dahil) eksik olanlar.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra subay, astsubay, erbaş ve erlere altı aylık rejimden sonra; yükümlülerde en az bir defa ertesi yıla bırakma veya bir yıl sevk geciktirmesi işleminden sonra uygulanır.

2. Kemik yaşı ondokuz ve üzerinde olanlarda boyun 152 cm veya daha kısa olması.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra yükümlülerde en az bir defa ertesi yıla bırakma ya da bir yıl sevk geciktirmesi işleminden sonra uygulanır.

3. Boyu 210 cm'den uzun olup vücut kitle indeksleri  $19 \text{ kg/m}^2$  ve altında olanlar ile  $35 \text{ kg/m}^2$  ve üzerinde olanlar.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Askerlik görevini yapamayacak derecede düşük ihtiyarlık.

2. Konjenital ya da kronik beslenme yetersizliğine bağlı vücut gelişimi ileri derecede geri olanlar ile ağırlığı bu maddede yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki alt sınırdan 21 kg ve daha fazla eksik olanlar.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra en az bir defa ertesi yıla bırakma ya da bir yıl sevk geciktirmesi işleminden sonra uygulanır.

3. Yirmi yaşını bitirdiği halde boyun 150 cm veya daha kısa olması.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra en az bir defa ertesi yıla bırakma ya da bir yıl sevk geciktirmesi işleminden sonra uygulanır.

#### BOYA GÖRE STANDART AĞIRLIK ÇİZELGESİ

Boy (Cm)	Ağırlık Üst Sınır (Kg)	Ağırlık Alt Sınır (Kg)
150	55	43
151	56	44
152	56	45
153	57	45
154	57	46
155	58	46
156	59	47
157	60	48
158	61	48
159	61	49
160	61	50
161	62	50
162	63	51
163	64	51
164	64	52
165	65	53
166	66	53
167	67	54
168	68	54
169	68	55

170	69	55
171	70	57
172	71	58
173	71	58
174	72	58
175	72	59
176	73	60
177	75	61
178	75	61
179	76	62
180	77	63
181	78	64
182	79	65
183	80	66
184	81	66
185	82	67
186	83	68
187	84	69
188	85	69
189	86	70
190	87	71
191	88	72
192	89	73
193	90	74
194	91	75
195	92	76
196	93	77
197	94	78
198	95	79
199	96	80
200	97	81
201	98	82
202	99	83
203	100	84
204	101	85
205	102	86
206	103	87
207	104	88
208	105	89
209	106	90
210	107	91

**MADDE 33**

A) 1. Yirmi yaşına girdiği halde ağırlığı, bu Listenin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki üst sınırdan 30 kg (30 kg dahil)'a kadar fazla olanlar.

B) 1. Yirmi yaşına girdiği halde ağırlığı, bu Listenin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki üst sınırdan 31 kg ila 40 kg (40 kg dahil) fazla olanlar.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra subay ve astsubaylarda bir yıllık istirahatatsız rejimden sonra, yükümlülerde en az bir defa ertesi yıla bırakma veya en az bir yıl sevk geciktirmesi, erbaş ve erlerde ise altı aylık hava değişimi işleminden sonra uygulanır.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Ağırlığı, bu Listenin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki üst sınırdan 41 kg veya daha fazla olanlar.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra subay ve astsubaylarda bir yıllık zayıflama rejiminden sonra uygulanır.

**MADDE 34**

A) 1. Lenfomalar hariç olmak üzere tüberküloz lenfadenit dahil bir bölgede lokalize lenf nodülleri büyüklüğünün tedavi sonucu geriye kalmış sekelleri.

B) Bu dilimde herhangi bir hastalık tanımlanmamıştır.

C) Bu maddenin (A) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Komplikasyonlu tüberküloz lenfadenit dahil olmak üzere bir ya da daha çok bölgede her türlü tedaviye dirençli iltihaplı lenf nodülü hastalıkları.

**MADDE 35**

A) 1. Sekonder polisitemiler.

2. Anemi, lökopeni, trombositopeni, benign monoklonal gamapatiler, hiçbir klinik belirti vermeyen taşıyıcı durumundaki hemoglobinoopatiler.

B) 1. Eritrosit enzim defektleri, eritrosit membran defektleri, hafif koagülasyon ve hemostaz bozuklukları ve methemoglobinemiler.

2. Tam remisyonda akut ve kronik lösemiler, tam remisyonda lenfomalar, kemik iliği nakli yapılanlar, remisyonda hematolojik maligniteler, remisyonda myelodisplastik sendromlar ve remisyonda myeloproliferatif hastalıklar.

3. Kronik idiopatik trombositopenik purpura (ITP) ve pansitopeniler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Remisyona girmeyen hematolojik maligniteler, ağır koagülasyon ve hemostaz defektleri, homozigot hemoglobinoopatiler ve iyileşme sağlanamayan diğer kan hastalıkları.

**MADDE 36**

A) 1. Klinik ve laboratuvar bulguları tam olarak düzelmiş romatizmal eklem hastalıkları.

B) 1. Klinik, laboratuvar ve/veya görüntüleme yöntemleri ile aktif olduğu tespit edilen ankilozan spondilit, enteropatik artrit, psöriatik artrit, romatoid artrit, juvenil idiopatik artrit ve kristal artritler gibi kronik artritler.

**AÇIKLAMA:** (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Subay, astsubay ve uzman erbaşlarda en az altı aylık tedaviye rağmen akvitasyonun baskılanmaması durumunda verilir.



2. Klinik ve laboratuvar bulguları kesintisiz olarak altı ay sürmeyen ancak, son bir yıl içinde en az iki kez tekrarladığı sağlık kurulu kararı ile gösterilmiş romatizmal eklem hastalıkları.

3. Kas iskelet sisteminde kalıcı sekel geliştiği gösterilen hastalar (Hastalığın yerine göre bu Listenin kas ve iskelet sistemi hastalıkları bölümündeki maddelerin (B) dilimlerinde yer alan fıkralar gereğince işlem yapılır.).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Vücut hareketlerini ileri derecede bozan romatizmal hastalık sekelleri (Hastalığın yerine göre bu Listenin kas ve iskelet sistemi hastalıkları bölümündeki maddelerin (D) dilimlerinde yer alan fıkralar gereğince işlem yapılır.).

2. Onsekiz aylık tedaviye rağmen aktiviteleri baskılanamayan romatizmal eklem hastalıkları.

### MADDE 37

A) 1. Tedavi ile tam olarak iyileşmiş, organ tutulumu bulgusu göstermeyen otoimmün bağ dokusu hastalıkları veya vaskülitler.

2. Osteoporozu neden olmamış doğumsal veya edinsel metabolik veya endokrin bozukluklara bağlı kemik hastalıkları (osteogenezis imperfekta, Paget hastalığı ve benzeri).

3. Eklem hareketlerinde belirgin gevşeklik, tekrarlayan çıkıklar veya organ tutulumu olmayan doğumsal bağ dokusu hastalıkları (benign hiper mobilitate sendromu, Ehler Danlos hastalığının hafif formları ve benzeri).

4. Herhangi bir tromboz bulgusu olmayan ancak laboratuvar bulguları bulunan antifosfolipid sendromu.

5. Doğumsal veya edinsel, metabolik ya da endokrin bozukluklara bağlı olmayan normal değerler altındaki kemik mineral dansite ölçümleri (Öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

6. (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Otoinflamatuvar hastalık ile uyumlu anamnezi olan, ancak teşhis konulmamış veya teşhisi gösteren sağlık kurulu raporu olmayan muhtemel otoinflamatuvar hastalıklar.

B) 1. (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Klinik ve laboratuvar olarak aktif olduğu tespit edilen veya önceden ya da halihazırda organ tutulum bulgusu saptanan otoimmün bağ dokusu hastalıkları.

2. Kemiklerde kırığa neden olmamış doğumsal veya edinsel metabolik veya endokrin bozukluklara bağlı kemik hastalıkları (osteogenezis imperfekta, osteopetrozis, Paget hastalığı) ve/veya patolojik kırığa neden olmuş osteoporoz.

3. Eklem hareketlerinde belirgin gevşeklik ve tekrarlayan çıkıklara neden olan doğumsal bağ dokusu hastalıkları (Ehler Danlos hastalığı, Marfan sendromu ve benzeri).

4. Laboratuvar bulguları ve herhangi bir vasküler yatakta trombozu olan antifosfolipid sendromu.

5. Klinik ve laboratuvar olarak tanısı konulmuş otoinflamatuvar hastalıklar.

6. Sistemik tutulumu gösterilmiş veya tedaviye dirençli vaskülitler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Organlarda kalıcı fonksiyon veya patolojik bozukluklara neden olmuş otoimmün bağ dokusu hastalıkları veya vaskülitler.

2. Kemiklerde kırığa neden olmuş doğumsal veya edinsel, metabolik ya da endokrin bozukluklara bağlı kemik hastalıkları (osteogenezis imperfekta, Paget hastalığı ve benzeri).

3. Eklem hareketlerinde ileri derecede bozukluk yapan veya organ tutulumu olan doğumsal bağ dokusu hastalıkları (Ehler Danlos hastalığı, Marfan sendromu ve benzeri).

4. Laboratuvar bulguları olan ve organlar ile vücut hareketlerinde fonksiyon bozukluğuna neden olan antifosfolipid sendromu.

5. Kalp, böbrek, akciğer gibi hayati önemi haiz organlarda kalıcı hasar yapmış ve bunun sonucu fonksiyon kaybı gelişmiş otoinflamatuvar hastalıklar (Eklemlerdeki kalıcı hasarlar hakkında, eklemdeki hasarın yerine göre bu Listenin kas ve iskelet sistemi hastalıkları bölümündeki maddelerin (D) dilimlerinde yer alan fıkralar gereğince işlem yapılır.).

**MADDE 38**

A) 1. Hayati önemi olmayan, herhangi bir doku ya da organda fonksiyon bozukluğu yapmamış alerjik hastalıklar.

2. Herhangi bir doku ya da organda fonksiyon bozukluğu yapmamış, küratif tedavisi olmamakla birlikte eliminasyonu mümkün olan, objektif tanı yöntemleri ile (laboratuvar ve eliminasyon-provakasyon testleri) kanıtlanmış alerjik hastalıklar.

B) 1. Kardiyovasküler ve solunum sistemini de etkileyen, hayati tehlike arz eden, eliminasyonu ve küratif tedavisi mümkün olmayan, tekrarlayıcı karakterde, objektif tanı yöntemleri ile (laboratuvar ve eliminasyon-provakasyon testleri) kanıtlanmış, alerjik ve/veya anafilaktik reaksiyon türleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İleri derecede fonksiyon bozukluğu ve komplikasyon yapmış alerjik hastalıklar.

**AÇIKLAMA:** Hastalığın tuttuğu organ ya da sisteme göre ilgili klinik dallara ait maddelerin (D) dilimlerinde yer alan fıkralar gereğince işlem yapılır.

**MADDE 39**

A) 1. Herhangi bir organ veya sistemde komplikasyon meydana getirmemiş IgA eksikliği, IgM eksikliği ve/veya total immünglobulin düzeylerinin normal seviyede olduğu IgG subgrup eksiklikleri.

B) 1. Komplikasyonları immünolojik tedavi ile kontrol altına alınan yaygın değişken immün yetmezlik.

2. Komplikasyonları immünolojik tedavi ile kontrol altına alınamayan selektif IgA, IgM ve/veya IgG subgrup eksiklikleri.

3. Yaygın değişken immün yetmezlik, selektif IgA, IgM ve IgG subgrup eksiklikleri dışında kalan ve klinik ve laboratuvar bulguları ile tanı konmuş olan her türlü konjenital veya edinilmiş immün yetmezlik sendromları ve hastalıkları (HIV enfeksiyonlu hastalar hariç).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Komplikasyonları immünolojik tedavi ile kontrol altına alınamayan yaygın değişken immün yetmezlik.

2. Yaygın değişken immün yetmezlik, selektif IgA, IgM ve IgG subgrup eksiklikleri dışında kalan, klinik ve laboratuvar bulguları ile tanı konmuş, tedavisi mümkün olmayan veya tedaviye yanıt vermeyen ve/veya tekrarlayan enfeksiyonların sekel bıraktığı her türlü konjenital veya edinsel immün yetmezlik sendromları ve hastalıkları.

**MADDE 40**

A) 1. Tekrarlayan tetkikler sonucunda geçici olduğu ispatlanmış diabetes mellitusa bağlı olmayan geçici hiperglisemiler, glikozüriler, mellitüriler (Fakülte ve yüksekokullarda öğrenci olmaya engel teşkil etmez.)

2. Önemli şikayete sebep olmayan, kontrol edilebilen ve kişinin görev yapmasına engel teşkil etmeyen hafif derecedeki hipoglisemiler.

3. Glukoz tolerans bozukluğu veya bozulmuş açlık glukozu olanlar (aşikar diabeti olmadan).

**AÇIKLAMA:** Sekonder tipde glikozürilerde (hipertiroidi, hiperpitüitarizm, tireotoksikozis, gastrektomi, gastroenterostomi ve benzeri) glikozüriye neden olan hastalığa göre işlem yapılır.

4. Komplikasyon yapmamış, kontrol altında tutulabilen primer hiperürisemiler.

B) 1. Önemli şikayete neden olan endokrin veya immün sistem hastalıklarına bağlı hipoglisemiler.

2. Komplikasyon yapmamış ve kontrol altına alınabilen diabetes mellitus.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Önemli şikayete neden olan ve kontrol edilemeyen hipoglisemik sendromlar.

2. Herhangi bir organda komplikasyon yapmış diabetes mellitus.

**MADDE 41**

A) 1. Kişinin çalışma gücünü bozmayan, şekil bozukluğu yapmamış ve endokrin salgılarda herhangi bir belirti vermeyen iç salgı bezlerinin hastalık veya hafif derecedeki hastalık ve sekelleri (gecikmiş puberte, infertilite, tedavi ile düzelmiş hipogonadizm, kriptorsizm ameliyatlısı, erkek ve kadın menopoza, fonksiyon ve şekil bozukluğu yapmamış basit guatr, ötroit nodüller guatr, jinekomasti, meme şekil bozuklukları ve benzeri).

2. Fonksiyon bozukluğu yapmamış kısmi tiroidektomiler.

3. Psikojenik poliüri ve polidipsiler.

4. Diabetes mellitus, hipotiroidizm, karaciğer ve böbrek hastalıkları ve akromegali dışında ilaç kullanımı ve anoreksia nervosa gibi hastalıklara bağlı idiyopatik hiperlipidemi ve sekonder hiperlipidemiler.

B) 1. Kalıcı hipotiroidi, hipoparatiroidi gibi kişinin çalışma gücünü bozan, şekil ve/veya fonksiyon bozukluğu yapmış, iç salgı bezlerinin kronik hastalıkları ve sekelleri, fenilketonüri hariç aminoasit metabolizma hastalıkları, glikojen depo hastalıkları gibi depo hastalıkları, beslenme ve/veya lipid düşürücü ilaç kullanılmasına rağmen düşmeyen ailesel hiperlipidemiler ve tıbbi tedaviye rağmen klinik ve biyokimyasal remisyonun altı aydan daha uzun süre sağlanamadığı tirotoksikozlar.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Vücut vazifelerini önemli derecede bozan, kişinin çalışma gücünü ileri derecede azaltan, endokrin salgıları ile ilgili belirti gösteren, tedaviye cevap vermeyen iç salgı bezlerinin hastalıkları ve kötü huylu tümörleri, memenin kötü huylu tümörleri, diabetes insipitus ve fenilketonüri.

**MADDE 42**

A) 1. Sebebi bulunmayan ve organik kalp hastalığına bağlı olmayan fizyolojik üfürümler.

**AÇIKLAMA: (Ek: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Kardiyak fonksiyon bozukluğu yapmamış minimal kalp kapak yetmezlikleri askeri öğrenci adaylarında sağlam kabul edilir.

2. Otonom sinir sistemi bozuklukları (aşırı terleme, labil hipertansiyon, postural hipotansiyon, vazovagal senkop), sinüzal taşikardi, sinüzal bradikardi, nörosirkülatuar asteni (Labil hipertansiyon bu Yönetmeliğin 67 nci maddesi kapsamında değerlendirilir.).

3. Aritmiye neden olmayan preeksitasyon sendromları.

4. Dekstrokardi, dekstropozisyon, situs inversus totalis gibi kalpte fonksiyon bozukluğu yapmamış pozisyon ve yer değiştirme anomalileri.

5. Organik nedene bağlı olmadığı girişimsel veya girişimsel olmayan tetkikler ile ortaya konulmuş tam sağ dal blokları (Öğrenci adaylarında sağlam kabul edilir.).

6. Ekokardiyografi ve anjiyografi çalışmaları sonucunda kalp hastalığı tespit edilmeyen seyrek gelen unifokal ventriküler prematüre atımlar, wandering atriyal pacemaker, seyrek gelen atrial ve nodal ekstrasistoller.

**AÇIKLAMA:** Kategori-1 hava aracı pilotlarında elektrofizyolojik çalışma ile taşikardi indüklenemeyenler uçuşa elverişli kabul edilir.

7. Gradient yapmamış, yetmezlik oluşmamış aort çapı normal sınırlarda olan bikuspit aorta, mitral kapak prolapsusu, patent foramen ovale, inter atrial septal anevrizma, çift aorta, persistan sol superior vena cava gibi hemodinamik fonksiyon bozukluğu yapmamış anomalili hastalar, komplikasyona neden olmamış atrial ve ventriküler membranlar (embriyonel atıklar), kalp kapak yapısının normal olduğu minimal kalp kapak yetersizlikleri. kapak yapısı normal  $\leq 1$ . derece olan kapak yetersizlikleri (Tüm kategorilerde uçuşa elverişli kabul edilir.).

8. Elektrofizyolojik çalışma ve kateter ablasyonu ile komplikasyonsuz ve nüks görülmeden tedavi edilmiş çeşitli aritmiler.

B) 1. Arteriyel kan basıncı bazal şartlarda kırk yaşına kadar (kırk yaş dahil) 150/95 mmHg'den, kırk yaşından sonra 160/100 mmHg'den daha yüksek olan ve belirli bir süre istirahatten sonra yüksek olarak devam eden, komplikasyon yapmamış hipertansiyon olguları ile bu Listenin 42 nci maddesinin (D) diliminin (1) numaralı fıkrasında yer alan komplikasyonlardan başka grade II retinopati ve benzeri komplikasyon yapmış hipertansiyon olguları.

**AÇIKLAMA:** Bu fıkra erbaş ve erlerde en az altı aylık hava değişimi, yükümlülerde ise en az bir yıl sevk geciktirmesi işleminden sonra uygulanır.

2. Nedeni bulunamayan ve başka kalp hastalığı ile birlikte olmayan sol dal blokları.

3. Wolff-Parkinson-White sendromu.

4. Organik kökenli olsun veya olmasın, tedaviye refrakter, couplet, bigemine gibi sık veya salvo tarzında gelen ventriküler veya supraventriküler prematüre atımlar.

5. Tüberküloz perikardit sekelleri hariç, ekokardiyografik görüntüleme ile hemodinamik olarak önemli bir sekel bırakmadığı tespit edilmiş miyokarditler tüm kategorilerde uçuşa elverişli olarak kabul edilir.

6. Orta derecede (2. ve 3. derece) kapak yetmezlikleri, supraventriküler taşikardi veya sık gelen ventriküler prematüre atım gibi ciddi ritm bozukluğu yapmış mitral valv prolapsusu, ameliyat ile tam düzeltilmiş asiyanotik konjenital kalp hastalıkları, atrium kalp kası ve büyük damar yaralanmaları, tesadüfi saptanan asemptomatik koroner arter hastalıkları, semptom ve iskemiye yol açmayan  $<50$  darlık yapan koroner arter hastalıkları, iskemi ve semptomu yol açmayan musküler bridge ve koroner arter ektazileri

7. Organik veya nedeni bilinmeyen atrioventriküler veya ventrikül içi ritm bozuklukları nedeniyle pacemaker takılması.

8. Kalbin tedavi ile tamamen düzelmiş iyi huylu tümör, kist ve yabancı cisimleri.

9. Kalp fonksiyonlarının bozulmadığı rapor ile belgelenmiş, perikardiektomiler ve tüberküloz perikarditler.

10. Headup tilt testi ile belirgin kardiyoinhibitör (3 sn'den fazla sinüs duraklaması) tipte olan vazovagal senkop.

11. Sık gelen ve kişinin çalışmasına engel olan paroksizmal supraventriküler taşikardiler.

12. Elektrofizyolojik çalışma ile saptanmış suprahis ileti defekti ya da proksimal ileti sistemi hastalığı.

13. Kateter ablasyonu ile tedavi edilmiş olan ancak sonradan nüks görülen ventriküler taşikardi dışındaki aritmiler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Arteriyel kan basıncı kırk yaşına kadar (kırk yaş dahil) 150/95 mmHg'den, kırk yaşından sonra 160/100 mmHg'den daha yüksek olan, renal, serebral, göz (göz dibinde çok ve yaygın kanama yapan eksuda odakları ve papilla ödemi bulunan) ve kalpte (EKG, radyolojik tetkik ya da fizik muayene ile saptanan) komplikasyon yaptığı belirlenen hipertansiyon olguları.

2. Koroner arter hastalığı girişimsel veya cerrahi olarak tedavi edilmiş olsa bile, anjinal semptomları yeterince istirahat ve tıbbi tedaviye rağmen devam eden ve/veya EKG, stres testleri, koroner anjiyo gibi görüntüleme yöntemleri ile aktif iskemisi teyid edilen olgular.

3. Miyokard infarktüsü geçirmiş olanlarda tabibin lüzumlu göreceği istirahat ya da hava değişimi sonunda anjinal sendromlar, kardiyak sendrom ve bulguları kalmayan ve herhangi bir komplikasyon yapmamış olup sadece EKG sekeli (QRS-T izoelektrik çizgide yalnızca patolojik Q ya da T değişiklikleri) kalmış olan olgular.

**AÇIKLAMA:** Uçucu personel bu Yönetmeliğin 67 nci maddesine göre değerlendirilir.

4. Miyokard enfarktüsü geçirenlerden tabibin lüzumlu göreceği istirahat ya da hava değişimi sonunda hastanın hiçbir şikayeti olmasa da EKG'de S-T segmentinin izoelektrik çizgiden 1 mm'den fazla saptanması, her türlü kalp blokları, fibrilasyon, röntgende kalp büyümesi, aorta ve miyokard anevrizması ve diğer herhangi önemli kardiyovasküler komplikasyonların saptandığı olgular.

5. Organik kalp hastalığı olsun ya da olmasın 2-3 derece ve ileri derecedeki atrioventriküler bloklar, hasta sinüs sendromu.

6. Kronik atriyal flutter, atrial fibrilasyon, sık gelen paroksizmal atriyal flutter, paroksizmal atriyal fibrilasyon ve incessant tipte supraventriküler taşikardiler.

7. Kardiyovasküler sifiliz.

8. Ameliyat olsun ya da olmasın sol veya sağ ventrikül anevrizması, aort anevrizması, sinüs valsalva anevrizması ve göğüs ağrısı ile ritm bozukluğuna neden olan koroner arter ektazileri.

9. Ameliyatla tedavisi imkânsız ya da ameliyattan sonra kişinin çalışma gücüne engel olacak endokard, miyokard, perikard tümörleri.

10. Ameliyat olsun ya da olmasın her türlü komplikasyonsuz organik valvül lezyonları ve semptom vermeyen yaygın koroner arter ektazileri, egzersiz testi ve/veya görüntüleme yöntemleri (miyokardiyal perfüzyon sintigrafisi) ile iskemiye yol açan koroner miyokardiyal bridgeler, iskemiye yol açan veya iskemiye yol açmayan anjiyografik olarak gösterilmiş  $\geq$  % 50 darlığa yolaçan aterosklerotik koroner arter hastalıkları, cerrahi tedavi ve girişimsel kardiyojji uygulamaları ile başarılı olarak düzeltilmiş komplikasyonsuz koroner damar hastalıkları (Valvül lezyonlarının organik olduğundan şüphe ediliyorsa kesin işlem yapılmadan önce bu maddenin (C) dilimi uygulanır.), pulmoner kapak üzerinde ekokardiyografik olarak 25 mmHg ve/veya kardiyak kateterizasyonda 15 mmHg ve üzerinde gradient olan hastalar (sağ ventrikül end sistolik basıncı 30 mmHg üzerinde olması şartıyla).

**AÇIKLAMA:** Uçucu personel bu Yönetmeliğin 67 nci maddesine göre değerlendirilir.

11. Ameliyat olsun ya da olmasın kalpte ileri derecede hipertrofi, kalp yetersizliği, kalp ritm bozuklukları gibi önemli komplikasyon yapmış organik valvül lezyonları.

12. Ameliyat olsun ya da olmasın siyanozla birlikte, EKG, röntgen ve diğer laboratuvar bulguları ile saptanmış, komplikasyon yapmış ya da yapmamış konjenital kalp hastalıkları.

13. Ameliyat olmamış veya ameliyatla tam düzeltilmemiş konjenital kalp hastalıkları.

14. Tüberküloza bağlı perikardit sekelleri ve ameliyatları.

15. Klinik, radyolojik, EKG ve diğer laboratuvar bulguları ile saptanmış kronik kor pulmonale, primer pulmoner hipertansiyon (düzeltililebilen bir hastalığa bağlı olmadığı saptanmış), geçirilmiş ve tedaviye rağmen sağ kalp basınçlarını yükselten veya EKG'de sağ ventrikül yüklenmesi yapmış pulmoner hipertansiyon.

16. Nükslerle birlikte seyreden subakut bakteriel endokarditis.

17. EKG, radyolojik, ekokardiyografik, katater, biyopsi gibi klinik ve laboratuvar yöntemlerle saptanmış kardiomyopatiler.

18. Cerrahi olarak tedavi edilmiş ventrikül kalp kası yaralanmaları.

19. Yaşamı tehdit edici aritmiler nedeniyle otomatik implantable kardioverter defibrilatör takılması.

20. Elektrofizyolojik çalışma ile saptanmış infrahis ileti defekti ya da distal ileti sistemi hastalıkları.

21. Yaşamı tehdit edici ventriküler taşikardi ya da ventriküler fibrilasyon gibi ventriküler aritmiler ile bunların kateter ablasyonu ile tedavileri.

22. Uzun QT, kısa QT ve Brugada sendromu gibi ani ölüm riski yüksek olan hastalıklar.

23. Nedeni ne olursa olsun pulmoner arter dilatasyonu (radyolojik yöntemlerle ana pulmoner arterin 30 mm'den geniş olması).

24. Anjiyografik ve/veya radyolojik yöntemlerle belirlenmiş ve iskemiye neden olan koroner arter anomalileri.

25. Kalp nakli yapılan olgular.

#### **MADDE 43**

A) 1. Hafif yüzeysel varisler, venöz yetmezlikler, yüzeysel venöz flebitler ve küçük anevrizmalar.

2. Tıbbi, girişimsel veya cerrahi tedavi (sempatektomi) uygulanmış ya da uygulanmasın, trofik bozukluk yapmamış vazospastik damar hastalıkları.

3. Komplikasyon yapmamış veya girişimsel yöntemler ile tam iyileşme sağlanmış iyi huylu damar tümörleri, vasküler malformasyonlar veya arteriyovenöz fistüller.

4. Komplikasyon yapmamış lenfödem ve diğer lenf sistemi hastalıkları.

5. **(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)** Primer sütün ile müdahale yapılmış periferik damar hastalıkları veya yaralanmaları (Silahlı hizmeti etkilemeyecek şekilde olması gerekir.).

6. Stent ve embolizasyonlar dahil küçük cerrahi veya diğer basit yöntemler ile müdahale edilmiş, komplikasyon yapmamış damar hastalıkları.

7. Trofik bozukluk yapmamış vasküler torasik outlet sendromu.

B) 1. Bir veya iki ekstremitede; radikal tedavisi imkânsız, vücut hareketlerine engel olan, venöz dolaşım yetersizliği ve 3 cm (3 cm dahil) ile 6 cm (6 cm hariç) arası hipertrofi ya da trofik bozukluk yapmış tromboflebit sekelleri ya da varisler, çevre farkı yapsın veya yapmasın klinik ve laboratuvar olarak tanısı konulmuş postflebitik sendrom.

2. Tıbbi, girişimsel veya cerrahi tedavi (sempatektomi) uygulansın ya da uygulanmasın, trofik bozukluk yapmış vazospastik damar hastalıkları.

3. Rekonstrüktif ameliyat ya da girişimsel yöntemler ile müdahale edilmiş (sentetik veya otojen greft ya da stent veya embolizasyon ile) büyük damar, periferik veya visseral damar hastalıkları.

4. Kalp damar cerrahisi, ortopedi ve plastik cerrahi uzmanlarının herbirince saptanan, klinik veya laboratuvar olarak tanısı konmuş ve komplikasyon yapmış lenfödem veya diğer lenf sistemi hastalıkları.

5. Atherosklerozis obliterans, tromboanjitis obliterans (Buerger hastalığı) gibi tıkaçıcı arter hastalıkları, komplikasyon oluşturmuş vasküler girişimler.

6. Trofik komplikasyon yapmış vasküler torasik outlet sendromu.

7. Komplikasyon oluşturmuş arteriyovenöz fistüller, Klippel-Trenaunay sendromu, vasküler malformasyonlar veya damar tümörleri.

8. Çevre farkı 3 cm (3 cm dahil)'den az aktif veya iyileşmiş ulkus kruris.

9. Çevre farkı yapsın veya yapmasın klinik ve laboratuvar olarak tanısı konulmuş iliak, femoral, aksiler ve subklavian ven trombozları ve bunlar sonucunda gelişen pulmoner embolik olgular.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Bir veya iki ekstremitede; radikal tedavisi imkânsız, vücut hareketlerini ileri derecede bozan, venöz dolaşım yetersizliği ve 6 cm (6 cm dahil)'den fazla hipertrofi ya da trofik bozukluk yapmış tromboflebit sekelleri ya da varisler.

2. İleri derecede trofik değişikliklere neden olmuş periferik damar hastalıkları ve vasküler torasik outlet sendromları.

3. İstirahat ağrısı olan, trofik ve vazomotor bozukluk yapmış, atherosklerozis obliterans, tromboanjitis obliterans (Buerger hastalığı) gibi tıkaçıcı periferik damar hastalıkları.

4. Tıbbi, girişimsel veya cerrahi tedaviye rağmen düzeltilemeyen, klinik ve laboratuvar olarak tanısı konulmuş, trofik veya fonksiyonel bozukluklar gösteren damar hastalıkları.

5. İleri derecede komplikasyon oluşturmuş önemli anevrizmalar, hemanjiomlar, kötü huylu damar tümörleri ve damarların başka hastalıkları.

6. İleri derecede yaygın lenfödem ve diğer lenf sistemi hastalıkları.

7. Alt ekstremitede 3 cm'den fazla çevre farkına sebep olan ve abdominal kollateralleri gelişmiş vena kava inferior sendromu, tedavisi olsun ya da olmasın klinik ve radyolojik olarak tanısı konulmuş vena kava superior sendromu.

8. Çevre farkı 3 cm (3 cm hariç)'den fazla aktif veya iyileşmiş ulkus kruris.

9. Ekstremitelerde 3 cm'den fazla uzunluk ve çevre farkına neden olmuş Klippel-Trenaunay sendromu, F.P. Weber sendromu gibi konjenital A-V fistüller.

#### **MADDE 44**

A) 1. Ortostatik albüminüriler, nefrit veya nefroz sekeli olmayan proteinüriler.

2. Proteinüri, böbrek fonksiyon bozukluğu ve sistemik arteriyel hipertansiyon bulgularından hiçbirisi saptanamayan nefropatiler.

B) 1. Nefritis ya da nefrotik sendrom belirtileri ile birlikte olmayan evvelce geçirilmiş nefritis ya da nefrozların sekeli olarak görülen (sistemik arteriyel hipertansiyon, ödem, hiposerinemi ve böbrek fonksiyon testlerinde bozukluk bulunmayan, göz dibi normal olan) proteinüriler.

2. Halen immünsüpresif tedavi ile remisyonda bulunan (proteinürisi ve böbrek fonksiyon bozukluğu olmayan) böbrek biyopsisi ile kanıtlanmış glomerülonefritler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Yapılan tedavilere rağmen düzelmeyen, sistemik arteriyel hipertansiyon ve ödem, hiposerinemi, böbrek fonksiyon testlerinde bozukluk gösteren, kronik glomerulonefritis, kronik pyelonefritis, nefrotik sendrom, üremi sendromu gibi her türlü nefropatiler.

2. Nonfonksiyone transplante böbrek.

3. Böbrek fonksiyonlarını normal sınırlara getirmiş böbrek transplantasyonlu olgular.

4. Renal kaynaklı olan ve sürekli tedaviye ihtiyaç gösteren persistan hipototasemiler.

### **VIII. SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARI**

#### **MADDE 45**

A) 1. Hafif özofajitler (Savary-Miller evre I, II), özefagusun semptomsuz divertikülleri ve tedavi ile iyileşebilen diğer hastalıkları, komplikasyonsuz ve asemptomatik akalazya (Öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

2. Hiatal, paraözofajial ve diafragma fitiklarının ve diafragma anomalilerinin komplikasyonsuz ameliyatları, komplikasyonsuz subdiafragmatik apse ameliyatları, komplikasyonsuz fundoplikasyon ameliyatları ve diğer endoskopik reflü tedavi uygulamaları.

3. Semptomsuz ve fiziki bulgu vermeyen mide veya duodenum anomalileri, mide ve duodenumun tıbbi tedavi ile iyileşmiş peptik ülser sekelleri (radyolojik veya endoskopik pilor ve/veya bulbus deformasyonları).

4. Mide ve duodenumun semptomsuz divertikülleri (Öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

5. Mide veya duodenumun fonksiyonel olarak komplikasyon yapmamış peptik ülser ameliyatları (her türlü vagotomi, piloroplastiler, primer sütür ve gastroduodenostomi operasyonları).

6. Midenin, ince bağırsağın, kalın bağırsağın konjenital malformasyonları, ince ve kalın bağırsağın rezeksiyonsuz veya klinik ve laboratuvar bulgularının normal olduğu segmenter rezeksiyon ameliyatları, tek veya birkaç adet polipleri, irritabl bağırsak sendromu.

7. Karaciğer konjenital lob anomalileri (Öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).



8. Safra kesesi ve yollarının semptomsuz konjenital anomalileri, polipleri, safra kesesi taşları, bilier diskineziler, laparotomi ve laparoskopik yapılmış kolesistektomiler, endoskopik sifinkterotomiler, endoskopik olarak safra yolu taşlarının çıkarılması, safra yollarının Alonso-Lej sınıflamasına göre tip II kistleri.

9. Laparotomiler, askerlik görevine engel teşkil etmeyen karnın veya inguinal ya da perineal bölgenin ateşli silahla, travmayla veya delici ve kesici aletlerle yaralanmaları ve bunların komplikasyonsuz ameliyatları, komplikasyonsuz karaciğer, pankreas ve dalak rüptür ameliyatları ile primer sütür ve splenorafiler sekelsiz batın içi abse ameliyatları.

10. (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Uyarısız total bilirubin düzeyi normalin üst sınırı ile 3 mg/dl (3 mg/dl dahil) kadar olan ve diğer karaciğer fonksiyon testlerinin normal bulunduğu hiperbilirubinemiler.

**ACIKLAMA:** Klinik olarak anlamlı olmayan semptomsuz total bilirubin değeri 2 mg/dl (2 mg/dl dahil) kadar olan askeri öğrenci adayları sağlam kabul edilir.

11. Karaciğer transaminaz enzim düzeylerinde normalin üst sınırının iki katına (iki kat dahil) kadar fonksiyon bozukluğuna neden olmuş hepatosteatoz, etiyojisi bulunamayan ve karaciğer biyopsisinde minimal reaktif değişikliklerin var olduğu normalin üst sınırının iki katına (iki kat dahil) kadar olan karaciğer transaminaz enzim yükseklikleri, etiyojisi bulunamayan ve karaciğer biyopsi sonucunun tamamen normal bulunduğu tüm karaciğer transaminaz enzim yükseklikleri.

12. (Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.) Karaciğer ve dalağın komplikasyonsuz hemanjiomları [1 cm'ye (1 cm dahil) kadar olan hemanjiomlar askeri öğrenci adaylarında sağlam kabul edilir.] ve benign tümörleri, her türlü kistleri [1 cm'ye (1 cm dahil) kadar olan basit kistler askeri öğrenci adaylarında sağlam kabul edilir.] ile komplikasyonsuz kist ve abse ameliyatları, (perkutan, girişimleri dahil) dalak ve karaciğerde nonspesifik kalsifikasyonlar, karaciğer fonksiyonlarının normal olduğu hepatomegaliler, kot kenarını geçmeyen splenomegaliler [Kot kenarını ve 135 mm'yi (135 mm dahil) geçmeyen idiyopatik splenomegaliler askeri öğrenci adaylarında sağlam kabul edilir.], mezenter kistleri ve komplikasyonsuz ameliyatları.

13. Tıbbi tedavi ile iyileşmiş tüberküloz peritonitis veya sindirim sistemi tüberkülozları.

B) 1. Komplike veya semptomatik akalazya.

2. Komplike veya tedaviye refrakter gastroözefajial reflü hastalığı (özefagus ülserleri, Savary-Miller evre III-IV özofajit), endoskopik veya radyolojik olarak saptanmış semptomatik özofagus darlıkları.

3. Objektif yöntemlerle kanıtlanmış, tıbbi ve/veya endoskopik (dilatasyon ve benzeri) tedaviden istifade etmeyen pilor ve duodenum darlıkları.

4. Radyolojik ve/veya endoskopik olarak belirlenebilen parsiyel rezeksiyonlu, gastroenterik anastomozlu, kalıcı komplikasyon yapmamış, gastrojejunostomi, gastroileostomi gibi mide ameliyatları.

5. Gluten enteropatisi (Resmi sağlık kuruluşlarından alınmış sağlık kurulu raporu ile işlem yapılabilir.), hafif seyirli (kronik diyare ile birlikte ağırlığın, bu Listenin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki alt sınırından 11 kg ila 20 kg eksiklik) malabsorbsiyon sendromları.

6. Kalıcı ve organik nedenlere bağlı, mükerrer transfüzyonu gerektiren gastrointestinal sistemin tekrarlayıcı kanamaları.

7. Absorbsiyon bozukluğu, darlık, körlup sendromu gibi komplikasyon yapmış ince veya kalın bağırsağın segmenter rezeksiyonları, iki veya daha fazla brit ileus nedeniyle geçirilmiş operasyonlar.

8. Komplike yapmamış, Crohn hastalığı, kolitis ülseroza gibi kronik iltihabi bağırsak hastalıklarının remisyonları, konjenital ve akkiz megakolon, altı aylık tedaviye rağmen iyileşmeyen veya nüks eden soliter rektal ülser.

9. Histopatolojik veya mikrobiyolojik olarak kanıtlanmış ve sekel bırakarak iyileşmiş tüberküloz peritonitis veya sindirim sistemi tüberkülozları (Resmi sağlık kuruluşlarından alınan onaylı rapor ve patoloji raporu gereklidir.), komplikasyonsuz ailevi akdeniz ateşi (FMF) (Resmi sağlık kuruluşlarından alınmış sağlık kurulu raporu ile işlem yapılabilir.).

10. Karnın; laboratuvar bulguları ile doğrulanabilen birden fazla organ yaralanması, segmenter bağırsak rezeksiyonu veya birden fazla etaplı ameliyat (ileostomi, kolostomi ve benzeri) gerektiren ateşli silahlara, travmalara veya kesici ve delici aletlere bağlı yaralanmaları veya inflamasyon nedeniyle yapılan birden fazla etaplı ameliyatlar.

11. Karaciğer ve dalakta, ameliyat sonrası nüks ettiği görüntüleme ve parazitolojik veya histopatolojik yöntemlerle kanıtlanmış kist hidatikler; birden fazla organda yerleşimli veya birden fazla cerrahi girişim geçirmiş kist hidatikler ve safra yolu fistülü ile seyreden karaciğer abseleri ve bunların ameliyatları; laboratuvar bulguları ile doğrulanan komplikasyonlu karaciğer hemanjyomları; karaciğer rezeksiyonları (birden fazla düzenli segmentektomi veya lobektomiler ile ateşli silahla, travmalarla veya delici ve kesici aletlerle yaralanmalar sonucu birden fazla segmentte doku kayıpları); nüks veya rezidü intrahepatik safra yolu taşları ve yapılmış biliodigestif anastomozları; karaciğerde fonksiyonel, komşu organlarda ise anatomik ve fonksiyonel bozukluklara yol açmış komplikasyonlu karaciğer rüptür ameliyatları; safra yollarının Alanso-Lej sınıflandırmasına göre tip-II'nin dışında kalan kistleri ve bunların ameliyatları.

12. Mükerrer kontrollerde total bilirubin düzeyleri %3 mg'ın üzerinde bulunan Gilbert, Crigler-Najjar tip II, Dubin Johnson, Rotor sendromları gibi konjenital hiperbilirubinemiler.

13. En az bir yıl süreyle devam eden ve kot kenarını geçen splenomegaliler, görüntüleme yöntemleri ile ortaya konan geniş dalak infarktları, organik nedenle oluşanlar hariç bütün splenektomiler, konjenital dalak yokluğu.

**AÇIKLAMA:** Travmatik splenektomili uçucu personel, bu Yönetmeliğin 67 nci maddesine göre değerlendirilecektir.

14. Tekrarlayan veya ameliyat gerektiren akut pankreatitler, kronik pankreatitler, pankreasın 3 cm (3 cm dahil)'den büyük kistleri, pankreasın komplikasyonsuz benign tümörleri ve/veya ameliyatları, pankreasın travma ve benzeri nedenlerle yapılan ve anastomoz gerektiren ameliyatları.

15. Askerlik görevine engel teşkil eden sindirim sisteminin tedavisi imkânsız konjenital yerleşme anomalileri (intrahepatik mide ve bağırsak ile dalak ve benzeri).

16. Biyokimyasal ve histopatolojik olarak düşük veya orta aktiviteli kronik hepatitler, steatohepatit, karaciğer transaminaz enzim düzeylerinde üst sınırın iki katından fazla artış ve karaciğer biyopsisinde minimal reaktif değişiklikler tespit edilen hepatosteatoz, kronik veya tekrarlayıcı intrahepatik kolestaz.

**AÇIKLAMA:** Karaciğer enzim yüksekliği ile seyreden hepatosteatozlu ve karaciğer biyopsisinde minimal reaktif değişiklikler bulunan subay ve astsubaylar hakkında en az bir yıllık "İstirahatsız Rejim", erbaş ve erler hakkında altı ay "Hava Değişimi" ve yükümlüler hakkında bir yıl "Sevk Geciktirmesi" veya "Ertesi Yıla Bırakma" kararı sonrası kesin işlem yapılır.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

- D) 1. Komplike akalazyaya ameliyatları, özofagusta disfajiye yol açmış, endoskopik ve/veya radyolojik olarak saptanmış darlıklar ve bunların ameliyatları.
2. Diyafragma fitiklarının veya anomalilerinin komplikasyonlu ameliyatları.
3. Komplikasyon yapmış mide ameliyatları (total veya parsiyel gastrektomi, gastrojejunostomi, gastroileostomi ve benzeri), Zollinger Ellison sendromu ve sindirim sisteminin diğer endokrin tümörleri.
4. Kolitis ülseroza, Crohn hastalığı, diffüz polipozis gibi kronik ve komplikasyonlu, iltihaplı, granülozlu bağırsak hastalıkları ve/veya bu nedenle yapılan total kolektomi, total kolektomi+mukozal proktektomi+ileal rezervuar ve ileoanal anastomoz veya devamlı ileostomiler ve devamlı kolostomiler, ince bağırsak lenfoması ve bu nedenle yapılan ameliyatlar.
5. Komplikasyonlu ve tedaviye yanıtızsız ailevi akdeniz ateşi (FMF) (Resmi sağlık kuruluşlarından alınmış sağlık kurulu raporu ile işlem yapılabilir.), brit ileusları ve benzeri komplikasyonlar yapmış yaygın peritonit sekelleri ve yapışıklıkları, kronik (en az altı ay süreyle devam eden) intestinal pseudo obstrüksiyon sendromu.
6. Karaciğerin radikal tedavileri mümkün olmayan, komplikasyon veya fonksiyon bozukluğu yapmış tek veya multipl kistleri, peritoneal hydatidozis.
7. Organik nedenli splenektomiler.
8. Kronik ağır toksik hepatitler, sirozlar, portal hipertansiyon, portal ven trombozu ve portal hipertansiyon nedeniyle yapılmış şant ve diğer ameliyatlar.
9. Sklerozan kolanjit, safra yolu darlıkları ve yaralanmaları, Caroli hastalığı ve bu nedenle yapılan bilioenterik anastomoz ameliyatları ve terapötik endoskopik girişimler.
10. Fonksiyon bozukluğu yapmış kronik pankreatitler, mükoviscidosis, komplikasyonlu pankreas ameliyatları.
11. Kronik diyare ile birlikte ağırlığın, bu Listenin 32 nci maddesinde yer alan Boya Göre Standart Ağırlık Çizelgesindeki alt sınırdan 21 kg ve daha fazla eksik olduğu ağır malabsorbsiyon sendromları.
12. Karaciğer, safra kesesi, safra yolları, dalak, pankreas ve peritonun her türlü kötü huylu tümörleri.
13. Gastrointestinal kanalın malign tümörleri ve bunların ameliyatları.
14. Karaciğerin metabolik ve depo hastalıkları.
15. Karaciğer, pankreas ve ince bağırsağın transplantasyon ameliyatları.

## IX. GÖĞÜS HASTALIKLARI

### MADDE 46

- A) 1. Akciğer ve mediasteninin, solunum fonksiyon bozukluğu yapmamış ve radyolojik olarak sınırlı interstisyel akciğer hastalıkları, sarkoidozis gibi kronik hastalıkları ya da etiyojisi belli olmayan radyolojik olarak saptanan, solunum fonksiyonlarını bozmayan minimal fibröz ya da kalsifiye sekeller.
2. Yeterli süre ve uygun tedavi sonucunda solunum fonksiyon bozukluğu yapmamış ve altı aydan uzun süreli antikoagülan tedavi gerektirmeyen pulmoner tromboemboliler.
3. Solunum fonksiyon bozukluğuna yol açmadan iyileşmiş akciğer ve/veya mediasten tüberkülozu olguları.

**AÇIKLAMA:** Çok ilaca dirençli akciğer ve/veya mediasten tüberkülozu olguları sekel ve fonksiyon bozukluğuna göre bu maddenin (B) veya (D) dilimleri kapsamında değerlendirilir.

B) 1. Yayma pozitif ya da yayma negatif olduğu halde klinik, radyolojik ve diğer laboratuvar yöntemlerle akciğer tüberkülozu tanısı konan ve solunum fonksiyon bozukluğu yaparak iyileşmiş akciğer ve/veya mediasten tüberkülozu olguları.

**AÇIKLAMA-1:** Çok ilaca dirençli tüberküloz tanısı konup yeterli süre tedavi alarak kür kabul edilen olgular, sekelsiz olarak iyileşseler ya da solunum fonksiyonları bozulmamış olsa bile bu fıkra kapsamında değerlendirilir.

**AÇIKLAMA-2:** Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilmiş merkezlerde tedavilerinin yapılabilmesi amacıyla, askerlik görevi sırasında çok ilaca dirençli tüberküloz tanısı alan yükümlülerin işlemleri, tedavi süresini beklemezsizin tanı konduğu anda yapılabilir.

**AÇIKLAMA-3:** Yükümlülerin eskiden geçirdikleri hastalıkları için tedavi gördükleri sağlık kurumundan ya da verem savaş dispanserinden onaylı resmi rapor ibraz etmeleri gerekir.

**AÇIKLAMA-4:** Çok ilaca dirençli akciğer ve/veya mediasten tüberkülozu olgularında ileri radyolojik incelemeler dahil tüberkülozla uyumlu sekel saptanmadığında, tüberküloz ile uyumlu bulgular içeren hastalıklı döneme ait akciğer grafisinin ibraz edilmesi gerekir.

2. Solunum fonksiyon bozukluğu yapmış veya akciğerler ve mediastende yaygın tutulumla seyreden ya da ilerleyici nitelikte olan tüberküloz dışı interstisyel akciğer hastalıkları, pnömokonyozis, sarkoidozis gibi primer ya da sekonder kronik akciğer ve mediasten hastalıkları ya da bu hastalıkların sekelleri ile yeterli süre ve uygun tedaviye rağmen solunum fonksiyon bozukluğu yapmış veya altı aydan daha uzun süreli antikoagülan tedavi gerektiren pulmoner tromboemboliler.

**AÇIKLAMA-1:** Endikasyon olmaksızın altı aydan uzun süreli antikoagülan tedavi alan olgular bu fıkra kapsamında değerlendirilmez.

**AÇIKLAMA-2:** Solunum fonksiyonlarının değerlendirilmesinde hastanın spirometri testine tam uyum sağlaması ve testin optimal şartlarda yapılması sağlanır. Hastanın teste tam uyum sağlayamadığı ve testin hastanın tüm klinik ve radyolojik bulguları ile uyumsuz olduğu değerlendirildiğinde bu durum rapor içeriğinde belirtilerek bu maddenin (A) dilimine göre işlem yapılabilir.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İki yıllık tedaviye rağmen yayma pozitif olarak devam eden kronik ya da çok ilaca dirençli akciğer ve/veya mediasten tüberküloz olguları ile tüberküloz tedavisi sonrasında ileri derecede solunum fonksiyonu bozukluğu yapacak şekilde sekel bırakarak veya en az bir akciğerde harab olmuş akciğer görüntüsü vererek iyileşmiş akciğer ve/veya mediasten tüberkülozu olguları.

**AÇIKLAMA:** Yükümlülerin eskiden geçirdikleri hastalıkları için tedavi gördükleri sağlık kurumundan ya da verem savaş dispanserinden onaylı resmi rapor ibraz etmeleri gerekir.

2. İleri derecede fonksiyon bozukluğu yapmış, akciğer ve mediastenin tüberküloz dışı kronik hastalıkları ve sekelleri ile yeterli antikoagülan tedaviye rağmen kronik pulmoner hipertansiyona neden olmuş kronik pulmoner tromboemboliler ya da arter kan gazları analizinde PaO<sub>2</sub> değerinin 70 mmHg'den az saptandığı herhangi bir kronik akciğer hastalığı.

**MADDE 47**

A) 1. Fonksiyon bozukluğu yapmamış lokalize amfizem ve kronik bronşit, amfizem, bronşiyal astma gibi obstrüktif tip akciğer hastalıkları, minimal bronşektazi, uyku apne hastalarından pozitif hava yolu basıncı (PAP) titrasyonu sonrası apne-hipopne indeksi 15 (15 hariç)'ten düşük olanlar.

B) 1. Toplam alanı en az sağ orta lobun medial segmenti kadar olan lokalize bronşektazi.

2. Fonksiyon bozukluğu yapmış kronik bronşit, amfizem, bronşiyal astma gibi obstrüktif tip akciğer hastalıkları, uyku apne hastalarından pozitif hava yolu basıncı (PAP) titrasyonu sonrası apne-hipopne indeksi 15 ila 30 (30 hariç) olanlar.

**AÇIKLAMA:** Solunum fonksiyonlarının değerlendirilmesinde hastanın spirometri testine tam uyum sağlaması ve testin optimal şartlarda yapılması sağlanır. Hastanın teste tam uyum sağlayamadığı ve testin hastanın tüm klinik ve radyolojik bulguları ile uyumsuz olduğu değerlendirildiğinde bu durum rapor içeriğinde belirtilerek bu maddenin (A) dilimine göre işlem yapılabilir.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. İleri derecede solunum fonksiyon bozukluğu yapmış ya da arter kan gazları analizinde PaO<sub>2</sub> değeri 70 mmHg'den düşük saptanan ve toplam alanı en az sağ akciğerin alt lobu kadar olan yaygın bronşektazi.

2. İleri derecede fonksiyon bozukluğu yapmış, klinik belirtileri de bulunan kronik obstrüktif tip akciğer hastalıkları, uyku apne hastalarından pozitif hava yolu basıncı (PAP) titrasyonu sonrası apne-hipopne indeksi 30 ve yukarısında olanlar.

**MADDE 48**

A) 1. Akciğer ve mediasteninin, hiçbir klinik belirti vermeyen, fonksiyon bozukluğu yapmamış yabancı cisimleri, pnömotoraksa yol açmamış lokalize hava kistleri, azygos lob anomalisi hariç konjenital anomalileri, tam tedavi edilmiş iyi huylu tümörleri ve kist hidatikleri.

B) 1. Akciğerlerin, objektif klinik belirtilerle birlikte bulunan veya laboratuvar yöntemleri ile tespit edilen, fonksiyon bozukluğu yapmış yabancı cisimleri, konjenital anomalileri, hava kistleri ve kist hidatikleri ya da solunum fonksiyon bozukluğu yapmamış olsa da akciğerin dört veya daha fazla sayıda olan kist hidatikleri, pnömotoraksa yol açmış hava kistleri veya ileri tetkik ve tedaviyi kabul etmeyen 3 cm'den büyük kist hidatik veya hava kisti olguları, pulmoner arter aplazisi veya hipoplazi olguları.

2. Akciğer ve mediasteninin tıbbi ve cerrahi olarak tedavi edilmiş ancak fonksiyon bozukluğuna neden olmuş iyi huylu tümörleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Akciğerlerin ileri derecede irreversibl fonksiyon bozukluğu yapmış büyük hava kistleri, yabancı cisimleri, konjenital anomalileri, iyi huylu tümörleri, çok sayıda ya da çok büyük olup ameliyattan yararlanamayacak olan kist hidatikleri.

2. Göğüs kafesi içinde primer ya da sekonder kötü huylu tümörler.

**MADDE 49**

A) 1. Aktif hastalık belirtisi bulunmayan kostodiafragmatik sinüs kapalılığı, fonksiyon bozukluğu yapmamış band ya da lokalize bir sahadaki plevra kalınlaşmaları, fissüritle (tüberküloz etyolojili olanlar hariç).

2. Tedavi edilmiş spontan pnömotoraksler.

3. Plevra biyopsisi ile kanıtlanabilmiş ya da klinik radyolojik ve diğer laboratuvar yöntemleriyle tüberküloz plörezi tanısı konmuş olguların sekelsiz iyileşmiş ya da solunum fonksiyonlarını bozmamış, ilerleyici nitelikte olmayan, radyolojik olarak tespit edilmiş minimal kostodiafragmatik sinüs kapalılığı, minimal plevral kalınlaşma ve plevral çekintiler ile iyileşmiş tüberküloz plörezisi olguları.

B) 1. Uygun ve yeterli süre tedaviye rağmen fonksiyon bozukluğu yapmış ya da beş interkostal alanı tutmuş plevra tüberkülozuna bağlı plevra kalınlaşmaları.

**AÇIKLAMA:** Yükümlülerin eskiden geçirdikleri hastalıkları için tedavi gördükleri sağlık kurumundan ya da verem savaş dispanserinden onaylı resmi rapor ibraz etmeleri gerekir.

2. Tüberküloz dışı plevra hastalıklarına bağlı, fonksiyon bozukluğu yapmış ya da beş interkostal alanı tutmuş plevra kalınlaşmaları ya da altı aydan daha uzun süre devam eden ve etiyolojisi açıklanamamış plevral effüzyon olguları.

**AÇIKLAMA:** Solunum fonksiyonlarının değerlendirilmesinde hastanın spirometri testine tam uyum sağlaması ve testin optimal şartlarda yapılması sağlanır. Hastanın teste tam uyum sağlayamadığı ve testin hastanın tüm klinik ve radyolojik bulguları ile uyumsuz olduğu değerlendirildiğinde bu durum rapor içeriğinde belirtilerek bu maddenin (A) dilimine göre işlem yapılabilir.

3. Tüp torakostomi hariç cerrahi tedaviye rağmen nüks eden pnömotoraksler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Etiyolojisi ne olursa olsun ileri derecede fonksiyon ve şekil bozukluğu yapmış plevra kalınlaşmaları.

2. Tıbbi ve cerrahi olarak tedavi edilemeyen pnömotoraksler ve kronik ampiyem.

**X. GÖĞÜS CERRAHİSİ****MADDE 50**

A) 1. Fonksiyon bozukluğu veya komplikasyon yapmamış diyafragma yükseklikleri.

2. Fonksiyon bozukluğu veya komplikasyon yapmamış veya cerrahi ile düzeltilmiş diyafragma hernileri.

B) 1. Cerrahi ya da idiyopatik olarak oluşmuş sürekli ve tek taraflı diyafragma paralizileri ile fonksiyon bozukluğu ve komplikasyon yapmış diyafragma yükseklikleri.

2. Fonksiyon bozukluğu veya komplikasyon yapmış veya cerrahi ile düzeltilemeyen tek taraflı diyafragma hernileri.

**AÇIKLAMA:** Solunum fonksiyonlarının değerlendirilmesinde hastanın spirometri testine tam uyum sağlaması ve testin optimal şartlarda yapılması sağlanır. Hastanın teste tam uyum sağlayamadığı ve testin hastanın tüm klinik ve radyolojik bulguları ile uyumsuz olduğu değerlendirildiğinde bu durum rapor içeriğinde belirtilerek bu maddenin (A) dilimine göre işlem yapılabilir.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Ameliyatla tedavisi imkânsız çift taraflı diyafragma yükseklikleri, paralizileri ve hernileri.

#### **MADDE 51**

A) 1. Toraksta fonksiyonel bozukluk yapmamış cerrahi girişimler ve hafif derecede göğüs kafesi şekil bozuklukları.

2. Eforla nefes almaya engel olmayan bronş darlıkları.

B) 1. İlgili sağlık kuruluşunun ameliyat raporu ile kanıtlanmış en az bir akciğer segmenti seviyesinde doku kaybına neden olmuş akciğer ameliyatları, dekortikasyon, açık drenaj ameliyatları ve fonksiyon bozukluğu yapmış pectus excavatum, pectus carinatum gibi göğüs kafesi şekil bozuklukları ile fonksiyon bozukluğu yapmış toraks ameliyatı sekelleri.

2. Bronşların her türlü segmenter rezeksiyonları.

3. Solunum fonksiyonlarını bozan veya akım volüm eğrilerinde bulgu veren bronş darlıkları.

**AÇIKLAMA:** Solunum fonksiyonlarının değerlendirilmesinde hastanın spirometri testine tam uyum sağlaması ve testin optimal şartlarda yapılması sağlanır. Hastanın teste tam uyum sağlayamadığı ve testin hastanın tüm klinik ve radyolojik bulguları ile uyumsuz olduğu değerlendirildiğinde bu durum rapor içeriğinde belirtilerek bu maddenin (A) dilimine göre işlem yapılabilir.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Akciğer fonksiyonlarını ileri derecede bozmuş her türlü toraks ameliyatlarının sekelleri ve pnömonektomiler, çok ileri derecede göğüs kafesi şekil bozuklukları.

2. Bronşların her türlü malign tümörleri, tıbbi veya cerrahi yöntemlerle tedavisi mümkün olmayan veya ileri derecede fonksiyon bozukluğu yapmış iyi huylu tümörleri, travmatik veya kronik hastalıkları veya bunların sekelleri.

### **XI. ENFEKSİYON HASTALIKLARI**

#### **MADDE 52**

A) 1. Komplikasyon yapmadan tamamen iyileşmiş bakteri, virüs, fungus, protozoon ve diğer parazitlerin neden olduğu menenjit, meningo-ensefalit ve ensefalitler.

2. Hepatit B (inaktif HBsAg taşıyıcısı ile), hepatit C (Anti-HCV (+), HCV-RNA (-)) ve serolojik olarak gösterilmiş kronikleşme özelliğindeki diğer hepatotrop virüslerin neden olduğu biyokimyasal bozukluk yapmamış hepatitler.

B) 1. Komplikasyonla seyretmiş, sekel bırakarak iyileşmiş bakteriyel, viral, paraziter ve mikotik enfeksiyonlar; tedaviden sonra laboratuvar ve klinik olarak iyileşmiş, hiçbir sekel kalmadığı teyid edilen tüberküloz menenjit.

2. (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Hepatit B veya hepatit C virüsleri ile kronikleşme özelliğindeki diğer primer ve sekonder hepatotrop virüslerin neden olduğu serolojik olarak kanıtlanmış, biyokimyasal bozukluk yapmış, histopatolojik olarak aktivitesi ileri derecede olmayan kronik hepatitler (Histopatolojik olarak kronik hepatit B tanısı konmuş olanlardan biyopsi raporu ile başvuranlarda veya Hepatit C hastalarında biyokimyasal bozukluk şartı aranmaz.).

3. Altı aydan uzun sürdüğü kanıtlanmış; HBsAg (+), Anti-HBc Total (+), HBV DNA PCR (+), ALT'nin yüksek olduğu, yapılan karaciğer iğne biyopsisinde kronik hepatit saptanmayan hepatit B virüs enfeksiyonu.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri ile bu maddenin hiçbir fıkrasında yer almayan diğer enfeksiyon hastalıklarının tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Sekel bırakarak iyileşmiş menenjit, meningo-ensefalit, ensefalit ve tüberküloz menenjit.

2. Hepatit B, hepatit C ve kronikleşme özelliğindeki diğer hepatotrop virüslerin neden olduğu, serolojik olarak kanıtlanmış, yeterli süreyle tedavi sonrası histopatolojik olarak ileri derecede aktivite ve/veya ileri derece fibrozis görülen kronik hepatitler (Erbaş ve erler için tedavi şartı aranmaz).

3. Doğrulama testleri ile kanıtlanmış HIV enfeksiyonları.

4. Kalıcı organ fonksiyon bozukluğuna yol açan sistemik enfeksiyonlar.

## **XII. ÜROGENİTAL ORGAN HASTALIKLARI**

### **MADDE 53**

A) 1. Genel vücut ve böbrek fonksiyonlarını bozmayan böbrek, pelvis renalis, üreter ve mesanenin şekil bozuklukları, iyi huylu tümörleri, konjenital anomalileri, nedeni bilinmeyen izole mikroskopik hematürileri.

2. Genel vücut ve böbrek fonksiyonlarını bozmayan, komplikasyon yapmamış böbrek, üreter ve mesanenin taşları ve ameliyatları ve bunların nüks eden taşları.

3. Genel vücut ve böbrek fonksiyonlarını bozmayan, tıbbi ya da konservatif tedavilerle düzeltilebilir olduğu ortaya konmuş idiyopatik ya da nörojenik gece işemeleri dahil işeme fonksiyon bozukluğu.

4. Genel vücut ve böbrek fonksiyonlarını bozmayan, kadınlarda çalışma gücünü bozmayacak ve tedavi edilebilir nitelikteki pelvik organ prolapsları, alt üriner sistem fonksiyon bozuklukları ve genitoüriner ağır sendromları; erkek ya da kadında üriner sistemle ilişkili tedavi edilebilir nitelikteki fistüller.

5. Genel vücut ve böbrek fonksiyonlarını bozmayan, laboratuvar bulguları ile saptanmış, tedavi ve istirahat ile tamamen iyileşmiş, fonksiyonel bozukluk ya da komplikasyona neden olmamış üriner sistem tüberkülozu.

B) 1. Görüntüleme yöntemleriyle (USG ya da BT) varlığı saptanan, böbrek sintigrafisinde veya manyetik rezonans görüntülemeye tek böbrekte fonksiyon bozukluğuna yol açmış üriner sistemin doğmalık ya da edinsel patolojileri ya da ameliyatları; her iki böbrekte ileri derecede kalıysel deformasyon, skar dokusu, çoğul taş oluşumu gibi komplikasyonlara yol açmış üriner sistemin doğmalık ya da edinsel patolojileri ya da ameliyatları; fonksiyon bozukluğuna bakılmaksızın renal ptosis hariç her türlü renal ektopi ve ototransplantasyon.



2. En az beş aylık tıbbi ya da konservatif tedavilerle düzeltilebilir olmadığı ortaya konmuş idiyopatik ya da nörojenik gece işemeleri dahil işeme fonksiyon bozukluğu, bu tanılarla ve genitoüriner ağrı sendromları ağrı tanısı ile tekrarlayan botulinum toksin enjeksiyonlusu veya mesane pili (sakral nöromodülasyon) implantasyonlusu.

3. Laboratuvar bulguları ile saptanmış, çok ilaca dirençli olduğu bakteriyolojik olarak gösterilmiş ya da tedavi ve istirahat sonucunda fonksiyonel bozukluk veya komplikasyona neden olduğu anlaşılan üriner sistem tüberkülozu.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Laboratuvar bulguları ile saptanmış, istirahat ve tedavi ile iyileşmeyen, iki yıllık antitüberküloz tedaviden sonra bakteriyolojik veya patolojik olarak aktivitesini devam ettiren kronik üriner sistem tüberkülozu.

2. Böbrek, üreter ve mesanenin kişinin çalışma gücünü azaltan ve ileri derecede fonksiyon bozukluğu yapmış bir ya da iki taraflı anomalileri, hastalıkları, sekelleri, ameliyatları ve nüks eden böbrek taşları.

3. Üretero-kütanestomi ve üretero-enterestomi ameliyatları, üriner diversiyon amaçlı gastrointestinal sistemin kullanıldığı ameliyatlar, mesanenin her çeşit ögmentasyon ameliyatları.

4. Tıbbi ve cerrahi tedavinin yarar sağlamadığı üriner sistem fistülleri.

5. Bir böbreğin çıkarılması ya da fonksiyon bakımından yok hükmünde olması.

6. Üriner sistemin kötü huylu tümörleri ve ameliyatları.

7. Üriner sistemin ileri derecede fonksiyon bozukluğu yapmış inoperabl iyi huylu tümörleri.

#### **MADDE 54**

A) 1. Prostat, üretra ve penisin fonksiyon bozukluğu yapmamış, tedavi ile iyileşen, hastalıkları ve şekil bozuklukları.

B) 1. Üretrotomi intern veya üretroplastik ekstern ameliyatına rağmen tekrarlayan üretra darlıkları, üretral stent uygulamaları, penil protezler, parsiyel penektomiler.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Enkontinansla birlikte olan üretra anomalileri ve ameliyatları, devamlı dilatasyon gerektiren üretra darlıkları, artifisyel sfinkter ameliyatları.

2. Kötü huylu prostat tümörleri ve ameliyatları.

#### **MADDE 55**

A) 1. Bir ya da iki testisin iç salgı bozukluğu yapmamış ve kişinin erkeklik niteliklerini bozmamış inmemiş testis, hidrosel, grade III varikosel gibi hastalıkları ile bunların sekel ve ameliyatları (Testiste atrofiye neden olmamış hidrosel, varikosel ve ameliyatları ile inmemiş testis ameliyatları öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

2. Tek ya da iki taraflı testis ve eklerinin sekonder seks karakterlerini bozmamış ve testiküler hormonal fonksiyon bozukluğu yapmamış, doğumsal ya da edinsel bozuklukları, sekelleri, ameliyatları.

B) 1. Tek ya da iki taraflı testis ve eklerinin sekonder seks karakterlerini bozmamış ancak testiküler hormonal fonksiyon bozukluğu yapmış, doğumsal ya da edinsel bozuklukları, ameliyatları.

2. Tedavi ve kontrol sonucu tıbbi ve cerrahi tedaviden yararlanmış bir veya iki taraflı epididim ve testis tüberkülozu.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Tıbbi ve cerrahi tedaviden yararlanmadığı saptanan iki taraflı testis ve epididimis tüberkülozu.

2. Tedavi ile düzeltilmesi imkânsız olan veya cerrahi tedavi ile kısmi düzelme sağlanan hermafroditizm.

3. Bileteral testis yokluğu ya da her iki testisin çıkarılması.

4. Kötü huylu testis tümörleri.

5. Bir ya da iki taraflı testis ve eklerinin sekonder seks karakterlerini bozmuş doğumsal ya da edinsel bozuklukları ve ameliyatları.

### **XIII. KADIN HASTALIKLARI**

#### **MADDE 56**

A) 1. Dış genital organın şikayetlere neden olmayan trofik, variköz oluşumları, iyi huylu tümörleri, ikinci derecede perine yırtıkları, hafif sisterekoseller.

2. İç genital organın belirti vermeyen küçük tümöral oluşumları ve akıntı ile birlikte basit kronik iltihapları.

3. Geçirilmiş enfeksiyonların doğurduğu fizyolojik vazifelere engel olmayan skatrisler, hafif deviasyon ve fleksiyouteri.

4. Hafif klimakterium belirtileri, hafif premenstrüel sendromlar.

5. Doğumlar sonucu meydana çıkan, şikayetlere neden olmayan, hafif karın duvarı diyastasi.

6. Hormonal nedenlere bağlı anemi yapmayan hipermenoreler.

7. Genital sistemin tedavi edilmiş ve tedaviden fayda görmüş iyi huylu tümörleri.

B) 1. Dış genital organın fizyolojik fonksiyonel bozukluk yapmış variköz oluşumları, üçüncü derecede perine yırtıkları ve desensus uteri, mesane sfinkteri yetersizlikleri.

2. İç genital organın sancı, kanama, tazyik belirtileri veren iyi huylu tümörleri.

3. Orta derecede anemi doğuran ve menorajiler yapan uterus deviasyonları, perimetrik ve parametrik abseler.

4. Ruhsal belirti yapmayan, tedaviye dirençli orta derecede vazomotor bozukluklar ve hafif hipertansiyona neden olan klimakterium.

5. Korse kullanmayı gerektiren ileri derecede karın duvarı diyastasi.

6. Tedaviye dirençli ve orta derecede anemiye sebep olan hormonal hipermenoreler.

7. Tedavi edilmiş ve nüks etmemiş genital sistemin kötü huylu tümörleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

- D) 1. Dış genital organın tedavisi imkânsız kötü huylu tümörleri ve nüksleri, rektovajinal fistülleri.
2. İç genital organın ameliyatı imkânsız tümörleri, tedaviye direnen spesifik iltihapları, nüks etmiş kötü huylu tümörleri.
3. Tedavisi imkânsız, ileri derecede ruhsal belirtiler yapan klimakteriuma bağlı bozukluklar.
4. Doğumlar sonucu meydana gelmiş, ameliyatla tedavisi imkânsız karın duvarının ileri derecedeki diyastazi.

#### **XIV. KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI**

##### **MADDE 57**

A) 1. Üst ve alt tarafların kübitüs varus, koksa vara, koksa valga, genu valgum, tibial torsiyon, konjenital boğumlar, genu recurvatum gibi (Bu Listenin 67 nci maddesinde yer alan şekil-1'de gösterilmiştir.) silah kullanmaya engel olmayan, vücut hareket ve vazifelerini bozmayan hafif şekil bozuklukları ve hastalıkları (üst ekstremitede 30 dereceye kadar, alt ekstremitede 15 dereceye kadar olan valgus açıları; üst ekstremitede 15 dereceye kadar, alt ekstremitede 5 dereceye kadar olan varus açıları; 10 dereceye kadar olan recurvatumlar).

B) 1. Üst ve alt tarafların vücut hareket ve vazifelerini bozan ve ameliyatla düzeltilmeyen şekil bozuklukları [Bu maddenin (A) diliminde belirtilen açılanmalardan daha fazla olan deformiteler].

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Diz üstü ve dirsek üstü amputasyon veya diz ve dirsek eklemleri hizası dahil daha üst bölümlerden dezartikülasyon.

2. Diz altı ya da dirsek altı amputasyon veya dezartikülasyon.

3. Kol ya da bacaklardan birinin ya da bir bölümünün anadan doğma yokluğu ya da vazife bakımından anadan doğma ya da edinsel bir hastalık sekeli ile yok hükmünde olması.

4. Üst ya da alt taraflardan birinin travmatik bir nedenle oluşmuş, yok hükmünde olması-na neden olan fonksiyon kaybı.

##### **MADDE 58**

A) 1. Büyük eklemlerin vücut hareket ve vazifelerini bozmayan yerine konmuş çıkıkları veya hafif şekil bozuklukları, önemsiz derecede yapışıklıkları (Normal hareket açısı toplamının 1/4 (1/4 dahil) kadarının azalması) (Eklemlerin normal hareket açısına bu Listenin 67 nci maddesinde yer alan şekil-1'de yer verilmiştir.).

2. Üst ve alt taraf falanks ve falankslararası eklemlerin iyileşmiş, vücut hareket ve vazifelerini bozmayacak derecedeki iltihap sekelleri.

3. Vücut hareket ve vazifelerini bozmayan, hayat için tehlike göstermeyen, kemik ve yumuşak dokular içinde yabancı cisimler.

4. Parsiyel ya da total menisektomiler, menisküs yırtıklarına bağlı hastalıklar, ön çapraz bağ, arka çapraz bağ lezyonları ve bunların cerrahi tedavi edilmiş halleri.

5. Etkilediği eklem veya ekstremitenin fonksiyonunu bozmayan ve uygulanan tedaviye cevap veren hafif derecede refleks sempatik distrofik veya kompleks bölgesel ağrı sendromları.

B) 1. Üst taraf büyük eklemlerinin (omuz, dirsek, ön kol ve el bileği) sık sık nüks eden habitüel çıkıkları, yarım yapışıklıkları, normal hareket açısının 1/4 (1/4 hariç) ile 1/2 (1/2 dahil)'sine kadar hareket noksanlıkları ya da gevşeklikleri.

**AÇIKLAMA:** Omuz eklemine çok yönlü gevşekliğinde çekilen ağırlıklı stres grafigerinde eklem bütünlüğünün bozulması (humerus başının glenoid üzerinde 2 cm'den fazla (2 cm hariç) kayması).

2. Alt taraf büyük eklemlerinin (kalça, diz ve ayak bileği) hareketlerinde 1/4 (1/4 hariç) ile 1/2'sine kadar noksanlık yapan eski çıkıkları, yarım yapışıklıkları veya diğer hastalık sekelleri, ameliyatla düzelmesi imkânsız gevşek eklemler (instabiliteye neden olmuş çoklu bağ yaralanmaları), sık nüks eden, ameliyatla tedavisi imkânsız tüberküloza bağlı olmayan hidropslar.

3. Omuz, dirsek, el bileği, kalça, diz ve ayak bileğinde ameliyatla çıkarılamayan ve eklem hareketlerini en az 1/2 oranında azaltan eklem faresi (korpora libera) yabancı cisimler.

4. Üst ve alt taraf falankların ve falanklar arası eklemlerin askerlik görevine engel olacak derecede olan spesifik ve nonspesifik iltihap sekelleri.

5. Yumuşak dokuların, organların ve kemiklerin içinde yer alan, vücut hareket ve vazifelerini bozan veya hayat için tehlike gösteren, ameliyatla çıkarılamayan yabancı cisimler.

6. Henüz sekel halini almamış, deformite yapmamış olmakla beraber üst veya alt tarafta bir veya birden fazla sayıda eklemi tutmuş, kesin tedavisi olmayan, en az altı ay süreyle laboratuvar olarak aktivitesinin devam ettiği gözlenen veya tedaviyle remisyona girmekle beraber aktivitesi tekrarlayan kronik progresif enflamatuvar, spesifik veya nonspesifik romatizmal hastalıklar (Bu fıkra subay ve astsubaylar hakkında bir yıl tedavi süresi beklenecek, yükümlüler hakkında en az bir yıl sevk geciktirmesi işleminden sonra uygulanır.).

7. Üst ve alt taraf büyük eklemlerin, vücut hareket ve vazifelerini bozan aseptik nekroz sekelleri ve geniş eklem yüzü harabiyetleri.

8. Patellanın bilateral konjenital luksasyonu veya yokluğu.

9. En az altı ay süreyle bulgular veya laboratuvar yöntemler ile aktivitesinin devam ettiği tespit edilen, etkilenen ekstremitenin fonksiyonlarını bozacak şekilde ağrı, şişlik, küçük veya büyük eklemlerde 1/4 ila 1/2 kısıtlılığa neden olan ve uygulanan tedavilerden yarar görmeyen refleks sempatik distrofi veya kompleks bölgesel ağrı sendromları.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

D) Vücut hareket ve vazifelerini ileri derecede bozan:

1. Üst ve alt taraf büyük eklemlerinin yerine konmamış eski çıkıkları, eklem hareketlerini yarıdan fazla azaltan veya yürümeyi önemli derecede bozan yapışıklıkları ve gevşeklikleri.

2. Üst veya alt taraf büyük eklemlerinin giderilmesi imkânsız, eski aseptik nekrozu, spesifik ve nonspesifik romatizmal iltihap sekelleri.

3. Üst veya alt taraf büyük eklemlerin parsiyel veya total protezle düzeltilmiş lezyonları.

4. En az altı ay süreyle bulgular veya laboratuvar yöntemleri ile aktivitesinin devam ettiği tespit edilen, etkilenen ekstremitenin fonksiyonlarını bozacak şekilde ağrı, şişlik, küçük veya büyük eklemlerde 1/2'den fazla kısıtlılığa neden olan ve uygulanan tedavilerden yarar görmeyen refleks sempatik distrofi veya kompleks bölgesel ağrı sendromları.

**MADDE 59**

A) Üst ve alt tarafın vücut hareket ve vazifelerini bozmayan:

1. Kemiklerin soliter çıkıntıları, soliter iyi huylu tümörleri, edinsel veya doğmalık şekil ve yapı bozuklukları, spesifik veya nonspesifik romatizmal kemik iltihap sekelleri.
2. Boyu 170 cm'den kısa olanlarda üst ekstremitede 3 cm (3 cm dahil)'ye kadar, 170 cm ve daha uzun olanlarda 4 cm (4 cm hariç)'ye kadar uzama veya kısaltmalar.
3. Boyu 170 cm'den kısa olanlarda alt ekstremitede 3 cm (3 cm dahil)'ye kadar, 170 cm ve daha uzun olanlarda 4 cm (4 cm hariç)'ye kadar uzama veya kısaltmalar.

B) Vücut hareket ve vazifelerini bozan:

1. Boyu 170 cm'den kısa olanlarda üst ekstremitede 3 cm (3 cm hariç)'den 5 cm (5 cm dahil)'ye kadar, 170 cm ve daha uzun olanlarda 4 cm (4 cm dahil)'den 6 cm (6 cm dahil)'ye kadar uzama veya kısaltmalar.
2. Boyu 170 cm'den kısa olanlarda alt ekstremitede 3 cm (3 cm hariç)'den 4 cm (4 cm dahil)'ye kadar, 170 cm ve daha uzun olanlarda 4 cm (4 cm dahil)'den 5 cm (5 cm dahil)'ye kadar uzama veya kısaltmalar.
3. Aktivitesi durmuş, hafif sekel bırakmış spesifik romatizmal ve nonspesifik iltihap sekelleri.
4. Fena tedavi edilmiş kemik kırıkları sonucu meydana gelen sekeller, şekil bozuklukları, eklem yüzü harabiyetleri.
5. Patolojik kırık riski taşıyan, büyük kemiklerin yük taşıyan bölgelerinde yer alan agresif benign kemik tümörleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) Vücut hareket ve vazifelerini ileri derecede bozan:

1. Fena tedavi edilmiş kemik kırıkları sonucu meydana gelen sekeller, şekil bozuklukları, yalancı eklem.
2. Bu maddenin (B) diliminin (1) numaralı fıkrasında belirtilen sınırlardan daha fazla uzama veya kısaltmalar.
3. Bu maddenin (B) diliminin (2) numaralı fıkrasında belirtilen sınırlardan daha fazla uzama veya kısaltmalar.
4. Kötü huylu kemik tümörleri, vücut hareketlerini ileri derecede bozan kemiklerin multipl iyi huylu tümörleri, ameliyatla tedavi edildiği halde ikiden fazla nüks eden soliter iyi huylu kemik tümörleri.
5. Kemiklerin tüberkülozu, tedavisi imkânsız spesifik romatizmal iltihapları, nonspesifik iltihapları ve bunların sekelleri.

**MADDE 60**

A) 1. Silahlı hizmete engel olmayan her çeşit eklem derisi yara izleri ve yapışıklıklar (Fonksiyon bozukluğu yapmamış ve cildiye kriterlerine uyan sekel ölçütlerinde olan lezyonlar öğrenci olmaya engel teşkil etmez.).

B) 1. Büyük eklemlerin hareketlerini 1/2 oranında azaltan yapışıklıklar ve yara izleri.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Büyük eklemlerin hareketlerini 1/2'den fazla azaltan yapışıklıklar ve geniş yara izleri.

**MADDE 61**

A) Vücut hareket ve vazifelerini bozmayan:

1. Kas ve tendon hastalıkları, soliter ya da grup halindeki kas agenezileri ve ameliyatla tedavi edilebilen iyi huylu kas ve yumuşak doku tümörleri.

2. Üst ekstremitede kolda 3 cm (3 cm dahil), ön kolda (dirsek altı) 2 cm (2 cm dahil)'ye kadar kas atrofisi ya da çevre genişliği yapmış hastalık sekelleri.

3. Alt ekstremitede 3 cm (3 cm dahil)'ye kadar olan kas atrofileri ya da çevre genişliği yapmış hastalık sekelleri.

B) Vücut hareket ve vazifelerini bozan:

1. Önemli vücut hareketleri yaptıran tendon ve kasların travmatik sekelleri (kas kasıntıları, kas fitikleri ve benzeri).

2. Büyük kaslarda devamlı kas iltihapları, miyozitis ossifikans.

3. Üst ekstremitede kolda 3 cm'den 5 cm (5 cm dahil)'ye kadar, ön kolda 2 cm'den 4 cm (4 cm dahil)'ye kadar sabit hale gelmiş kas atrofileri ya da çevre genişliği yapan sekeller.

4. Alt ekstremitede uylukta 3 cm'den 6 cm (6 cm dahil)'ye kadar, tibia çevresinde 3 cm (3 cm hariç)'den 5 cm (5 cm dahil)'ye kadar sabit hale gelmiş kas atrofileri ya da çevre genişliği yapan sekeller.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) Vücut hareket ve vazifelerini ileri derecede bozan:

1. Ekstremitelerin hareketlerini yarıdan fazla bozan kas ve tendonların önemli derecedeki travmatik harabiyeti veya kas grubu hastalıkları.

2. Önemli ve devamlı kas iltihapları, ameliyatla tedavisi imkânsız veya nüks eden iyi huylu kas tümörleri, kasların kötü huylu tümörleri, sarkomlar.

3. Üst ekstremitede kolda 5 cm'den fazla ve ön kolda 4 cm'den fazla kas atrofisi ya da çevre genişliği yapan hastalık sekelleri.

4. Alt ekstremitede uylukta 6 cm'den tibia çevresinde 5 cm'den fazla kas atrofisi ya da çevre genişliği yapan hastalık sekelleri.

**MADDE 62**

A) 1. Başın ve kolların serbestçe hareketini kısıtlamayan tortikolis, servikal kaburga, kalkık skapula.

2. Omuz ya da kalçalardan birinin ötekine oranla hafif kalkık ya da inik oluşu.

B) 1. Nörolojik ya da vasküler belirti yapan servikal kaburga.

2. Kol ve gövde hareketlerini azaltan skapula gevşekliği ya da şekil bozukluğu.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Baş ve boyun hareketlerini bozan ya da yüzde asimetri yapan tedavi ile düzeltilmesi imkânsız tortikolis.

2. Kol ve boyun hareketlerine engel olan, ağır sinirsel ve damarsal bozukluğa yol açmış servikal kaburga.

3. Görünüşü ileri derecede bozan omuz ve pelvis asimetrisi, Kllipel-Feil sendromu, serebral paralizi ve benzeri.

### MADDE 63

A) 1. Omurganın hafif derecedeki eğrilik veya şekil bozuklukları.

2. Göğüs kafesinin güvercin göğsü, kunduracı göğsü gibi hafif derecedeki bozuklukları.

3. Hareket, his ve stabilite bozukluğu yapmayan, paravertebral kas spazmı göstermeyen, uzun süre ayakta durma ve yürüyüşte bel ve bacak ağrısı meydana getirmeyen spina bifida occulta, hiatus sakralis, birinci derecede spondilolistesiz (Bu Listenin 67 nci maddesinde yer alan şekil-1'de gösterilmiştir.), iyileşmiş soliter ve multipl vertebra kırıkları, tek ve çift taraflı sakralizasyon, lumbalizasyon, tropizm.

**AÇIKLAMA-1:** Hiçbir klinik belirti vermeyen sadece radyolojik olarak saptanan tek seviyedeki spina bifida occulta Hava Harp Okuluna alınacak öğrenciler hariç sağlam kabul edilir.

**AÇIKLAMA-2:** Tek ve çift taraflı sakralizasyon, tek vertebrada lumbalizasyon sadece Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına eğitim görülen diğer fakülterle alınacak öğrenci adaylarında sağlam kabul edilir.

4. Vertebral kolonda tek seviyeli (2 vertebrayı içine alan) ankiloz ya da cerrahi artrodez.

5. Opere edilmemiş disk hernileri, opere edilmiş tek seviyeli disk hernileri (Semptom ve bulgu vermeyen tek seviyeli disk hernisi ameliyatları sağlam kabul edilir.).

6. Vertebral kolon veya sakroiliak eklemin hareket, his ve stabilite bozukluğu yapmamış, klinik ve laboratuvar olarak remisyonu girdiği tespit edilen romatizmal hastalıkları.

B) 1. Omurganın ayakta çekilen radyografilerinde COBB açısı değerleri;

a) Skolyoz deformitesi için, ön-arka planda torakal seviyede 26-45 derece, lomber seviyede 21-50 derece arası deformiteleri.

b) Kifoz ve lordoz deformiteleri için yan planda servikal bölgede (-1)-(-10) derece arası kifoz ve 66-75 derece arası lordoz; torakal bölgede (-1)-(-10) derece arası lordoz ve 66-75 derece arası kifoz; lomber bölgede (-1)-(-10) dereceden fazla kifoz ve 96-110 derece arası lordoz deformiteleri.

2. Hareket, his veya stabilite bozukluğu yapan spina bifida, spondilolistezis, sakralizasyon, lumbalizasyon, tamamen iyileşmiş veya aktivitesi durmuş Mall de Pott.

3. Omurganın hareketlerini %25'ten fazla kısıtlayan, devamlı ağrı ve stabilite bozukluğu yapan spondilartritler, travmatik veya dejeneratif hastalıklar, Scheurman hastalığı, ankilozan spondilitis.

4. Nedeni ne olursa olsun bir vertebrada total laminektomi, vertebral kolonda iki seviyeli (3 vertebrayı içine alan) ankiloz ya da cerrahi artrodez.

5. Göğüs kafesinin ileri derecedeki şekil bozuklukları.

6. Radyolojik olarak kanıtlanmış, aynı seviyeden bilateral veya iki ayrı seviyeden tek taraflı açılarak yapılmış disk hernisi ameliyatları, semptomatik, nörolojik defisit yapmış veya ameliyat sonrası nörolojik defisitleri düzelmiş veya devam eden en az iki seviyeli hemilaminektomi ile tedavi edilmiş (diskektomi yapılmamış olsa bile), radyolojik olarak kanıtlanmış spinal stenozlar, reoperasyona rağmen düzelme göstermeyen yetersiz spinal cerrahi.

7. Vertebraların tedavi edilmiş veya edilmemiş iyi huylu tümörleri.
  8. Her tip odontoid kemik fraktürleri ve atlantoaksiyel dislokasyonlar.
- C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet hal-leri.

D) 1. Bel kemiğinin vücut hareket ve vazifelerini ileri derecede bozan veya görünüşü bo-zacak derecede şekil bozukluğu yapan eğrilik veya şekil bozuklukları (Asimetri, torsiyon ve fiksasyon gösteren geniş kavisli skolyozlar, sabit ve aşırı lordoz, çok keskin açı gösteren kifoz ve başka şekil bozuklukları).

2. İleri derecede hareket ve his bozukluğu yapmış sakralizasyon, lumbalizasyon, spina bi-fida, omurganın konjenital malformasyonları, spondilolistezis ve ankiroz ankiroz spondilitis.

3. İki vertebrada total laminektomi veya ikiden fazla vertebrada kısmi laminektomi.

4. Medulla spinalis veya vertebraların kötü huylu tümörleri.

5. İleri derecede harabiyet yapmış Mall de Pott.

6. Belirgin his, trofik, statik veya sfinkter bozukluğu ya da radyolojik bulgu gösteren, te-davisi imkânsız disk hernileri, ekstra meduller tümörleri.

7. Vertebral kolonda iki seviyeden fazla (3 vertebradan fazla vertebrayı içine alan) ankiroz ya da cerrahi artrodez.

8. Kolumna vertebralis hareketlerini %50 veya daha fazla kısıtlayan hastalıklar.

#### **MADDE 64**

A) 1. Askerlik görevine engel olmayan ya da ameliyatla düzeltilebilen fazla parmak ya da başparmakla ikinci parmak arası hariç, kullanılan elde iki, diğer elde üç parmak arasında yapışık-lıklar ya da sindaktili.

2. Baş ve işaret parmakları hariç, diğer parmaklardan birinin büyük (makrodaktili) ya da küçük (mikrodaktili) olması (%50'den az).

3. Kullanılan elin baş veya işaret parmağında bir, diğer parmaklarında beş ya da diğer elin başparmağında iki, diğer parmaklarında beş interfalangial ya da metakarpo-falangial eklem sertliği ya da gevşekliği.

B) 1. Ellerden birinde hareketleri bozan ve ameliyatla düzeltilmesi imkânsız konjenital ya da edinsel baş ve işaret parmakları arasındaki yapışıklıklar.

2. Ameliyatla düzeltilmesi imkânsız, konjenital ya da edinsel, kullanılan elde baş ve işaret parmakları arası hariç üç parmak veya diğer elde dört parmak arasındaki yapışıklıklar ya da her iki elde, baş ve işaret parmakları arası hariç, toplamda beş parmakta yapışıklıklar.

3. Bir elin ve işaret parmaklarının diğer ele göre %50'den büyük (makrodaktili) ya da kü-çük (mikrodaktili) olması.

4. Ellerden birinde ya da her ikisinde, baş ve işaret parmakları hariç diğer parmaklardan ikisinin normal parmaklara göre %50'den büyük (makrodaktili) ya da küçük (mikrodaktili) olma-sı.

5. Kullanılan elde baş ve işaret parmağı dahil toplamı beş (beş dahil), diğer elde altı (altı dahil) interfalangial ya da metakarpo-falangial eklem sertliği ya da gevşekliği.

6. Ellerden birinde baş ve işaret parmağı hariç, 6 ila 9 (9 dahil) interfalangial ya da meta-karpo-falangial eklemlerin sertliği ya da gevşekliği.



C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Ellerden birinde 10 (10 dahil)'dan fazla interfalangial ve metakarpo-falangial eklemin sertliği ya da gevşekliği.

2. El fonksiyonlarını yok denecek derecede azaltan kemiklerin noksan ya da fazla büyümesi, tendon ve kas hastalıkları, şekil bozuklukları.

**MADDE 65**

A) 1. Kullanılan elin başparmağı hariç bir parmağın bütünüünün noksanlığı ya da toplamı üçü geçmemek üzere parmaklarda falanks noksanlıkları, bir parmağın metekarpı ile birlikte çıkarılmış olması.

2. Kullanılmayan eldeki parmaklarda başparmak hariç toplam dördü geçmemek üzere falanks noksanlıkları.

3. Ellerden birinde ya da her ikisinde birden başparmakta bir falanks noksanlığı ya da başparmaklar sağlam olduğu halde kullanılan elde işaret parmağında iki falanksın, kullanılmayan elde işaret parmağının metekarpı ile birlikte noksanlığı.

4. Her iki elde birden işaret parmaklarında toplam dördü geçmemek üzere falanks noksanlığı ya da başparmaklar ile işaret parmaklarında birer falanks noksanlığının birlikte bulunması.

B) 1. Kullanılan el başparmağı hariç, diğer parmaklarda toplamı 4 ila 6 falanks noksanlığı ya da fonksiyon bakımından bu parmakların yok hükmünde olması.

2. Kullanılan elin başparmağı hariç, diğer bir parmağın metekarpı ile birlikte çıkarılması ve buna ek olarak diğer parmaklarda 1 ila 3 falanksın noksanlığı.

3. Kullanılan elin başparmağında tüm falanksın tam noksanlığı ya da bu parmağın fonksiyon bakımından yok hükmünde olması.

4. Kullanılan ya da kullanılmayan ellerde başparmak hariç, diğer iki parmakta tüm falanksların noksanlığı ya da bu iki parmağın fonksiyon bakımından yok hükmünde olması.

5. Kullanılmayan elde başparmak hariç, diğer parmaklarda toplam 5 ila 8 (8 dahil) falanks noksanlığı ya da bu parmakların fonksiyon bakımından yok hükmünde olması.

6. Kullanılmayan elde başparmağın tam noksanlığı (2 falanks) ya da başparmağın fonksiyon bakımından yok hükmünde olması.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Kullanılan ya da kullanılmayan elde başparmağın metekarpı ile birlikte noksanlığı.

2. Kullanılan elde iki parmağın metekarpları ile birlikte noksanlığı.

3. Kullanılan elde toplam yedi ve daha fazla falanks noksanlığı.

4. Kullanılmayan elde iki parmağın metekarpları ile birlikte noksanlığı ve buna ek olarak iki falanksın noksanlığı.

5. Kullanılmayan elde toplam dokuz ve daha fazla falanksın noksanlığı.

6. Her iki elde birden toplam dokuz ve daha fazla falanksın noksanlığı.

7. Bir elin tüm fonksiyonlarının yok hükmünde olması.

**MADDE 66**

A) 1. Ayakların yürüyüşü güçleştirmeyecek derecede şekil bozuklukları ve kalkaneal yükseklik açısı 10 ila 19 derece (10 ve 19 dahil) düztabanlıklar.

2. Yürüyüşe engel olmayan kalkaneus epinleri.

3. Bir ayağın diğer ayağa oranla 3 cm (3 cm dahil) küçük ya da büyük olması.

B) 1. (**Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.**) Yürüyüşü bozan ve ayağın basarken çekilen ön arka grafilinde talus ve kalkaneus arasında ayrılma, yan grafilinde talusnaviküler ve birinci metatarstan geçen düz çizginin talonaviküler veya navikulokuneiform eklemden açılanması, tarsal kemiklerde dejenerasyon olması ve kalkaneal yükseklik açısının 10 dereceden (Bu Listenin 67 nci maddesinde yer alan şekil-1'de gösterilmiştir.) daha az olması ile karakterize flask, spastik düz tabanlıklar (Bu fıkrada yer alan tüm özelliklerin bir arada bulunması gereklidir.).

2. Yürüyüşü bozan çukur tabanlıklar.

3. Ayağın pençe şeklindeki (Claw) yürüyüşü bozan şekil bozuklukları.

4. Ayak bilek ekleminin nötral vaziyetten 10 derecenin üzerinde dorsal fleksiyon ve 10 derecenin üzerinde fleksiyon yapamayan sabit hale gelmiş şekil bozuklukları.

5. Ayağın eversiyon ve inversiyon hareketlerine engel olan kas, tendon ve kemik hastalıkları sekelleri.

6. Yürüyüşe engel ve basınç ile ağırlı kalkaneus epinleri ve aşıl tendonu kısalığı.

7. Bir ayağın diğer ayağa oranla 3 cm (3 cm hariç) ila 6 cm (6 cm dahil) küçük veya büyük olması.

8. Talus, naviculer, kuboit kemiklerinden birinin ya da kuneiform kemiklerinden ikisinin yokluğu ya da ileri derecedeki harabiyeti.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Yürüyüşe tam engel olan flask düztabanlık (ayak, bacak kaslarında atrofi ya da spazm, tarsal eklemlerde gevşeme ya da artropatik dejenerasyonla birlikte olan hastalıklar).

2. Spastik düztabanlık (kalkaneotalar ya da kalkaneus naviculer blok şeklinde geniş kemik kayması, ayakta şişlik ve kas spazmı ile birlikte olan durumlar).

3. Artritlik değişikliklerle birlikte olan çukur tabanlıklar.

4. Ayağın pençe şeklini alması (artritlik görünümle birlikte olan aşıl tendonu ve parmakların plantar kontraksiyonu).

5. Ayak bileklerinin nötral vaziyetten 5 dereceden az dorsal fleksiyon, 5 dereceden az plantar fleksiyon yapabilme halleri.

6. Ayağın eversiyon ve inversiyon hareketlerine engel olan subtalar ankiloz veya artrodez.

7. İki taraflı ve tedaviden yararlanmayan yürüyüşü güçleştiren kalkaneus epinleri.

8. Bir ayağın diğerine oranla 6 cm (6 cm hariç)'den fazla büyük ya da küçük olması.

9. Kalkaneusun ya da diğer tarsal kemiklerden (talus, naviculer, kuboit) ikisinin ya da kuneiformlardan üçünün yokluğu, harabiyeti veya triple artrodez yapılmış ayaklar.

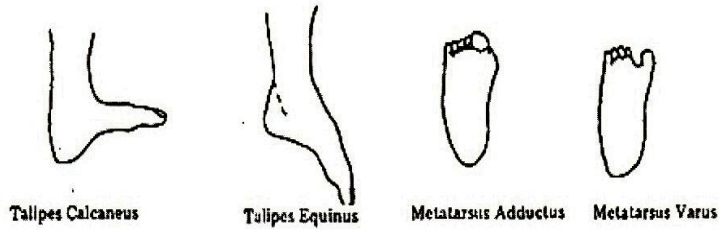
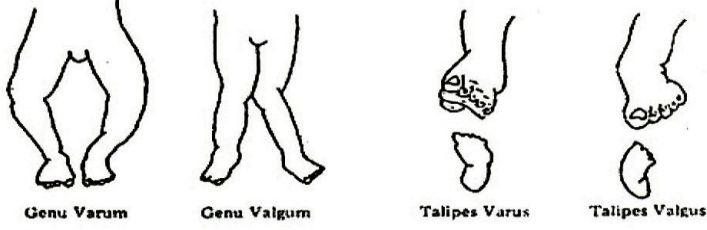
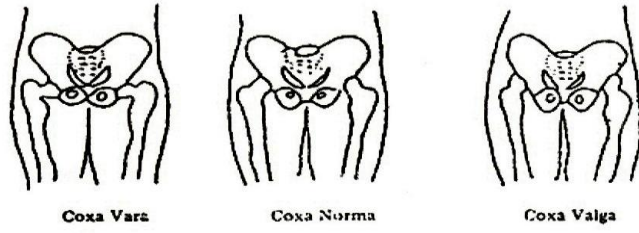
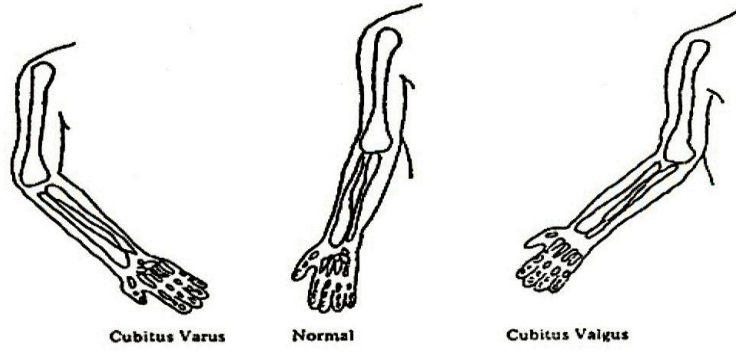
10. Bir ayağın fonksiyon bakımından yok hükmünde olması.

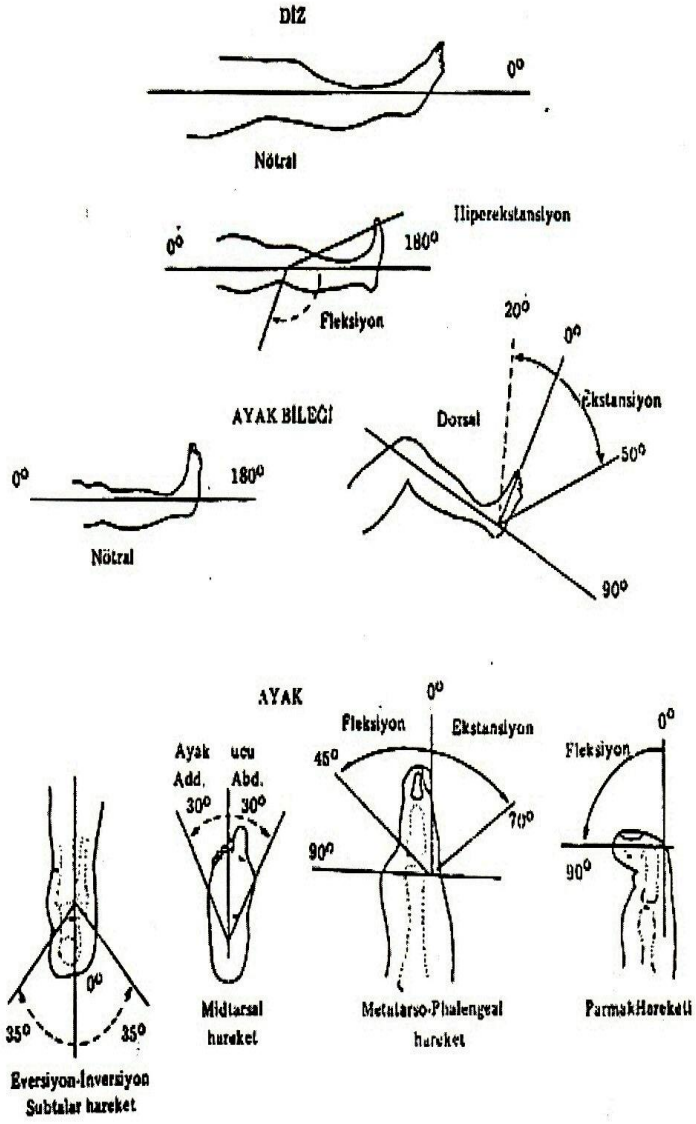
**MADDE 67**

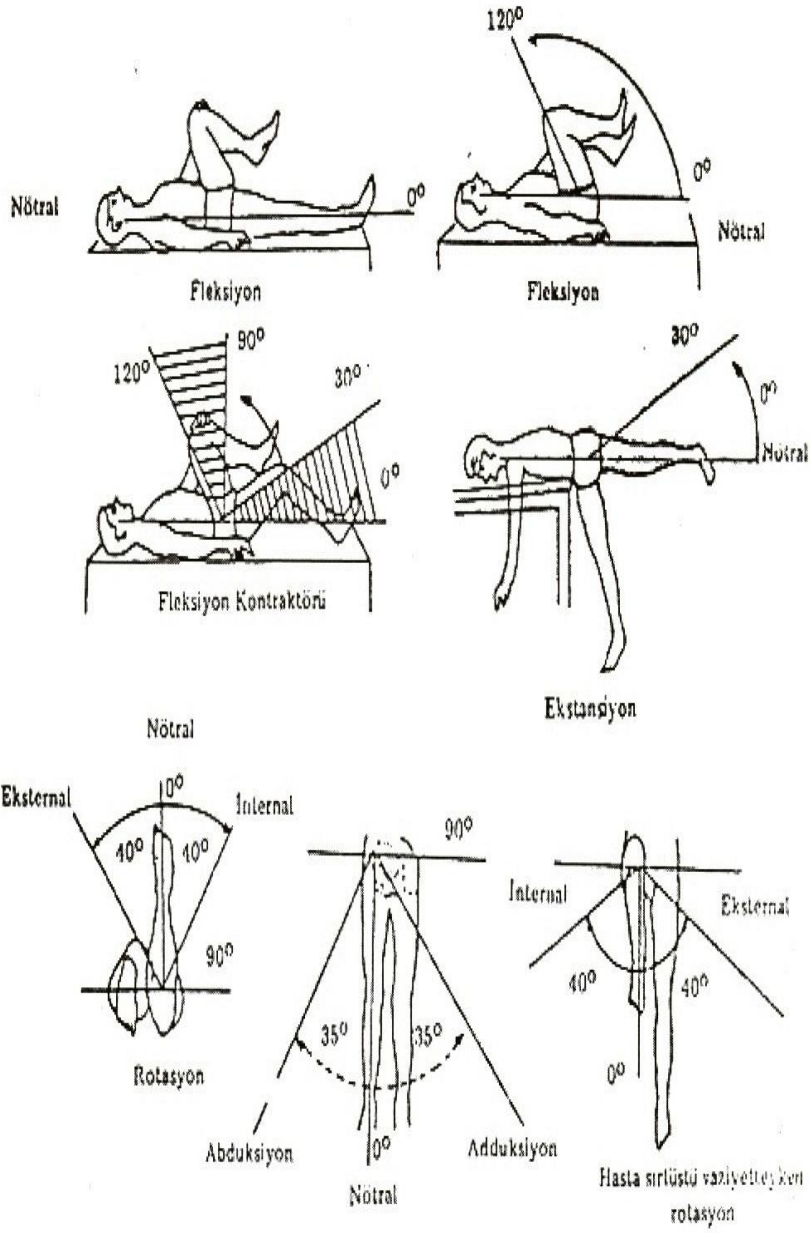
**AÇIKLAMA:** Bu madde sadece ayaklar için kullanılır.

- A) 1. Ayak parmaklarının yürüyüşü bozmayan hafif şekil bozuklukları.  
 2. Başparmak hariç diğer parmaklardan ikisinin yokluğu ya da toplam 6 falanksın noksanlığı.  
 3. Parmakların normal vaziyette yapışıklığı.  
 4. Bir ayakta başparmak hariç bir parmağın metatarsıyla birlikte noksanlığı.  
 5. Başparmakta iki ya da diğer parmaklarda 5 (5 dahil) interfalangial metatarso-falangial eklemlerin sertliği ya da gevşekliği.  
 6. Bir ayakta iki parmağa kadar parmak fazlalığı.  
 7. Hafif derecede halluks-valgus ya da halluks-varus.
- B) 1. Başparmağın noksanlığı ya da yok hükmünde olması, başparmağın ikinci parmakla birlikte sürekli ve ileri derecede şekil bozukluğu, ileri derecede osteokondritli halluks-valgusu, halluks-varusu, rijit durumu, çekiç parmak, çıkık parmak, büzülme, yapışma ve parmak binmesi halleri.  
 2. Başparmak hariç diğer parmaklardan üçünün noksanlığı ya da ileri derecede şekil bozukluğu [iki ayaktaysa toplam 5 parmağa kadar (5 dahil)].  
 3. Bir ayakta başparmak hariç diğer parmaklarda toplam 6 metatarso-falangial ya da interfalangial eklemlerin tam ankilozu ya da gevşekliği.  
 4. Başparmak ile ikinci parmağın metatarso-falangial ya da interfalangial eklemlerinde tam ankiloz.  
 5. Tedaviye dirençli navicular (Köhler hastalığı) ya da ikinci metatars başı (Freiberg hastalığı) osteokondriti veya harabiyet yapan gut sekelleri.  
 6. Bir ayakta başparmak hariç iki parmağın metatarslarıyla birlikte noksanlığı ya da yok hükmünde olacak derecede harabiyeti.
- C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.
- D) 1. Her iki ayak başparmağının noksanlığı ya da yok hükmünde olması.  
 2. Bir ayakta başparmağın metatarsı ile birlikte çıkarılması ya da yok hükmünde olacak derecede harabiyeti.  
 3. Her iki ayakta başparmaklar hariç diğer parmaklardan altı ya da daha fazlasının çıkarılması ya da yok hükmünde olacak derecede harabiyetleri.  
 4. Bir ayakta başparmak hariç üç parmağın metatarslarıyla birlikte çıkarılması ya da yok hükmünde olacak derecede harabiyetleri.  
 5. Her iki ayak başparmağının potin giymeye engel, ileri derecede artrit, çıkık, halluks-valgus ya da halluks-varus, kötü yapışıklıklardan ileri gelen şekil bozuklukları.  
 6. Ayağın yürüme ve ağırlığı taşıma fonksiyonlarını %50'den fazla bozan hastalıkları.

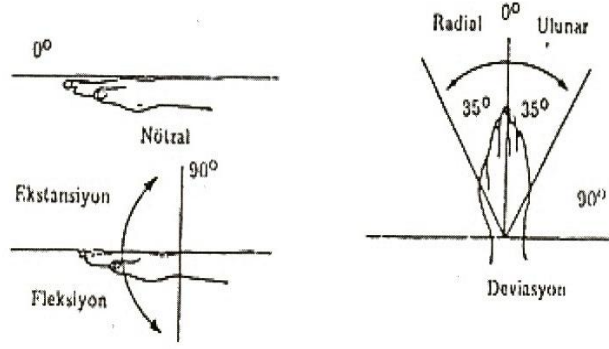
ŞEKİL-1



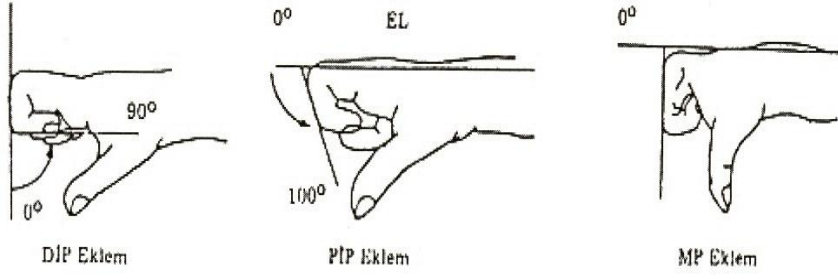




## EL BİLEĞİ

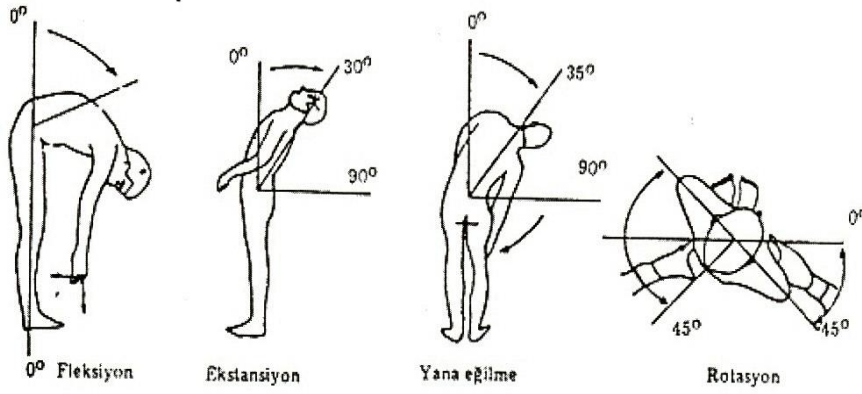
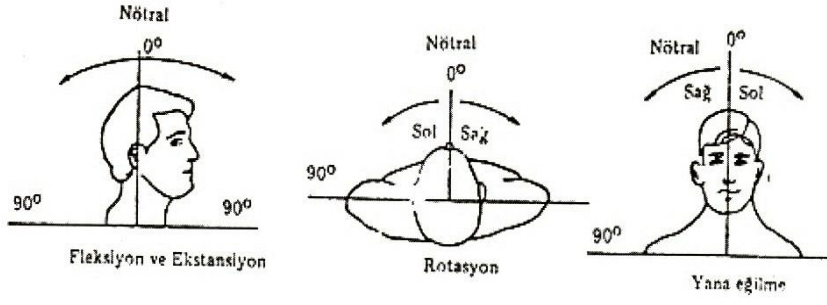


Flexiyon ve Ekstansiyon



## BAŞPARMAK





Sağ bacak kaldırılr.  
(Pelvis sağda kalkar)  
Sol gluteus medius kontrakte dir.

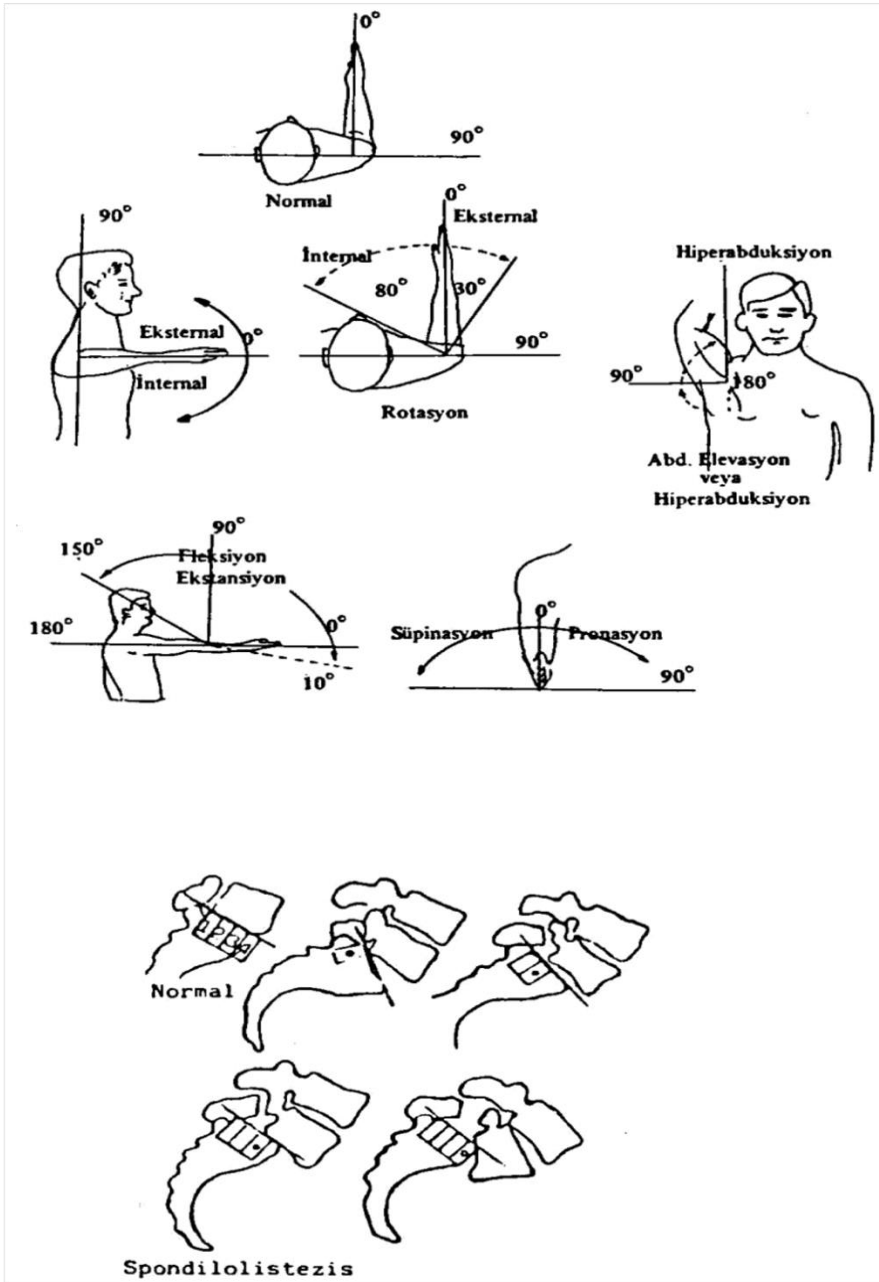


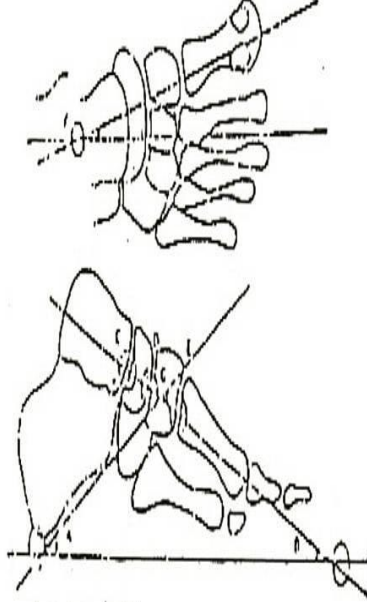
Ayakta dik  
(Glut. medius gevşek)



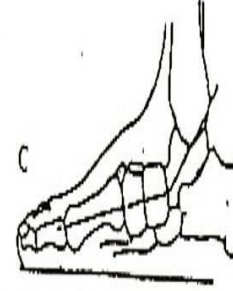
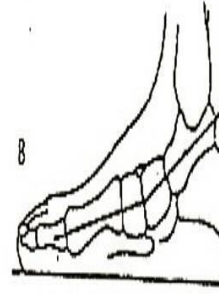
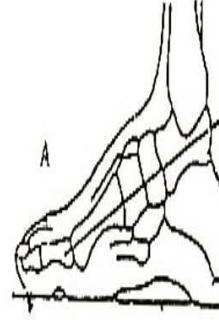
Sol bacak kaldırılr.  
(Pelvis solda aşağıya düşüktür) Sağ gluteus medius mekanizma bozulmuştur.







A açısı normal  
 10° - 20° arasındadır  
 Talokalkaneal ayrılma ve kalkaneal yükseklik  
 açılarının görünümü



Talus, naviküler ve birinci metatarstan  
 geçen düz çizgideki açılanmanın görünümü

**XV. CERRAHİ HASTALIKLAR****MADDE 68**

A) 1. Anüs ve rektumun fonksiyonel bozukluklara yol açmamış şekil bozuklukları, hemoroidleri, anal fissür ve perianal fistülleri, cerrahi tedavi ile düzeltilmiş mukoza prolapsusları (prolapsus ani), anal sfinkter darlık ve yetmezlikleri (Cerrahi tedavi ile tamamen düzeltilmiş anal fissür ve hemoroidler öğrenci olmaya engel teşkil etmez).

2. Sinüs pilonidalis (Basit eksizyon-sütür tekniği ile tedavi edilebilecek olanlar ile bu yöntemle tedavi edilmiş olanlar sağlam kabul edilir.).

3. Komplikasyon yapmamış total rektum prolapsusları veya soliter rektal ülser ile bunların başarılı ameliyatları.

B) 1. Kalıcı anatomik ve fonksiyonel bozukluklara yol açmış total rektum prolapsusu veya soliter rektal ülser ameliyatları; rektumda darlık yapmış, nükslerle seyreden rektal ülserler ve bunların kalıcı fonksiyonel ve anatomik bozukluk yapmış komplikasyonlu ameliyatları, komplike perianal fistüller.

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Sfinkter yetmezliği oluşturmuş veya cerrahi tedaviye rağmen nüks eden total rektum prolapsusları.

2. Birden fazla ameliyata rağmen nüks eden ve kalıcı komplikasyonlar oluşturan perianal, rektal ve rekto-vajinal fistüller.

3. Anüs ve rektumun tedavisi imkânsız önemli darlık ve yetersizlikleri, şekil bozuklukları.

4. Anüs ve rektumun kötü huylu ve tedavisi imkânsız iyi huylu tümörleri.

**MADDE 69**

A) 1. Ameliyatla tedavi edilebilen her çeşit fitıklar ve fitık eğilimi gösteren karın duvarı zayıflıkları (Ameliyat olmuş ve nüks etme olasılığı bulunmayan fitık, apandisit gibi küçük ameliyat nedbeleri sağlam kabul edilir.).

B) 1. Sadece protez materyalleri ile tamir edilebilecek veya edilmiş olan komplike karın duvarı fitıkları (inguinal bölge fitıklarının laparoskopik veya tension free yöntemlerle tamiri hariç).

C) Bu maddenin (A), (B) ve (D) dilimlerinde yer alan hastalıkların tedavi ve nekahet halleri.

D) 1. Cerrahi yöntemlerle tedavisi imkânsız olan karın duvarı fitıkları, lomber, obturator, iskiyadik ve perineal fitıklar.

**KARA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR													
			PİYADE, TOPÇU, HAVA SAVUNMA			SÜVARİ, TANK			İSTİHKÂM			MUHABERE, İSTİHBARAT			KARA HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TÇM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TÇM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TÇM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TÇM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.- KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.
<b>GÖZ HASTALIKLARI</b>																
1			REFERANS MADDESİDİR. İŞLEM İÇİN KULLANILMAZ.													
2	B	1,2,3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	-
4	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
5	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
5	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	A	3	x	+	+	x	+	+	x	+	+	x	+	+	+	+
6	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
6	B	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	+
6	B	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	B	5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	-
6	B	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	D	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
7	B	1,2,3,4	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-
8	A	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	B	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
9	B	1,2,3,4,5,6,7	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
<b>SİNİR HASTALIKLARI</b>																
10	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
11	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
12	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
14	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+



**KARA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR													
			PIYADE, TOPÇU, HAVA SAVUNMA			SÜVARI, TANK			İSTİHKÂM			MUHABERE, İSTİHBARAT			KARA HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.- KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.
<b>DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR</b>																
29	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-	-
29	B	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	B	1,2,3,4,5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
31	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>İÇ HASTALIKLARI</b>																
32	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
35	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
35	B	2,3	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-
36	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCI MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİLİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR.																
37	B	1,2,3,4,5,6	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
38	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
39	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
40	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	B	2	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+
40	D	2	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-
41	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
42	B	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,13	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
42	D	3,10	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
43	A	5	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
43	B	1,2,3,4, 5,6,7,8,9	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
44	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44	D	3,4	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-



**KARA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR													
			PİYADE, TOPÇU, HAVA SAVUNMA			SÜVARİ, TANK			İSTİHKÂM			MUHABERE, İSTİHBARAT			KARA HAVACILIK (Uçuş Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.
<b>KADIN HASTALIKLARI</b>																
56	B	1,2,3,4,5,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	B	7	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
<b>KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																
57	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
58	B	1,2,3,4,5,6,7,8	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
58	B	9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
59	B	1,2,3,4,5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
60	B	1	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
61	B	1,2,3,4	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
62	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-
63	B	1,2,3,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63	B	4,6,7,8	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
64	B	1,2,3,4,5,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
65	B	1,2,4,5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
65	B	3,6	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-
66	B	1,2,3,4,5,6,7,8	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
67	B	1,2,3,4,5,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	x
<b>CERRAHİ HASTALIKLAR</b>																
68	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
69	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-



**KARA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIK- LAR LİSTESİ	SINIFLAR																													
	ULAŞ- TIRMA			TABIP, ECZACI, KİMYAGER, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİS- YEN/ TEKNİKER			MÜHENDİS			PERSONEL, MALİYE, İKMAL, BAKIM (Teknisyen Branşı Hariç)			ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ			BAKIM (Teknis- yen Branşı)			BANDO			HARİTA			ASKERİ HAKİM					
	MADDE NUMARASI	DİLİM	FİKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.AL.B.	KD.ÜÇŞ.-KD.BCŞ.	TGM.-YZB.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.AL.B.	KD.ÜÇŞ.-KD.BCŞ.	TGM.-YZB.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.AL.B.	TGM.-YZB.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.AL.B.	KD.ÜÇŞ.-KD.BCŞ.	TGM.-YZB.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.AL.B.	TGM.-YZB.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.AL.B.	TGM.-YZB.	
<b>GÖZ HASTALIKLARI</b>																														
1	REFERANS MADDESİDİR. İŞLEM İÇİN KULLANILMAZ.																													
2	B	1,2,3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	B	1	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5	B	1	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	B	1	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6	B	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6	B	3,4	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6	B	5	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6	B	6	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6	D	2	x	x	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	+	x	-	-	-	-	x	-	+	+	+	+	+	+	-
7	B	1,2,3,4	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	B	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9	B	1,4,5	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9	B	2,3,6,7	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+



**KARA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR																					
			ULAŞTIRMA	TABİP, ECZACI, KİMYAGER, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYENİ, TEKNİKLER	MÜHENDİS	PERSONEL, MALİYE, İKMAL, BAKIM (Teknisyen Branşı Hariç)	ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ	BAKIM (Teknisyen Branşı)	BANDO	HARİTA	ASKERİ HAKİM													
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KDYZB-KD.ALB.	KDÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.CVC-ÜÇVŞ.	GENERAL	KDYZB-KD.ALB.	KDÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.CVC-ÜÇVŞ.	GENERAL	KDYZB-KD.ALB.	KDÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.CVC-ÜÇVŞ.	GENERAL	KDYZB-KD.ALB.	KDÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.CVC-ÜÇVŞ.		
<b>PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHİ, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DIŞ HASTALIKLARI</b>																								
25	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
26	B	1,2,3,4	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-
27	B	1,2	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	-
28	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR</b>																								
29	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29	B	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	B	1,2,3,4,5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>İÇ HASTALIKLARI</b>																								
32	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35	B	2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCI MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR.																								







**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR															
			GÜVERTE					MAKİNE			DENİZ PİYADE			DENİZ İSTİHKÂM			İSTİHBARAT	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BCVŞ	TGM-YZB. ASB.CVŞ-ÜÇVŞ	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BCVŞ	TGM-YZB. ASB.CVŞ-ÜÇVŞ	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BCVŞ	TGM-YZB. ASB.CVŞ-ÜÇVŞ	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BCVŞ	TGM-YZB. ASB.CVŞ-ÜÇVŞ	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BCVŞ	TGM-YZB. ASB.CVŞ-ÜÇVŞ	
<b>GÖZ HASTALIKLARI</b>																		
1	B	1, 2, 3, 4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-
4	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	B	2, 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	B	1, 3, 4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	B	2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-
6	B	5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	-	-
6	B	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	D	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	-	-
7	B	1, 2, 4	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-
7	B	3	x	x	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-
8	A	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	B	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-
9	B	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-
<b>SİNİR HASTALIKLARI</b>																		
10	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	-	-
11	B	1, 2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-

**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)

12	A	4	x	x	-	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
14	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
<b>RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI</b>																	
15	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
16	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
17	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
17	B	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	A	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
18	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI</b>																	
19	B	1,2,3,4	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-
20	B	1,2,3	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
21	B	1,2	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
21	B	3	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
22	B	1,2,3,4,5	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
22	D	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
23	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
24	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
<b>PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHİ, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DİŞ HASTALIKLARI</b>																	
25	B	1,2,3	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
26	B	1,2,3,4	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
27	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
28	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR</b>																	
29	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
29	B	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
30	B	2,3,4,5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
31	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>İÇ HASTALIKLARI</b>																	
32	B	1,2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+



6719-6721

**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI  
AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)

35	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
35	B	2,3	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
36	B	1,2	x	X	-	x	X	-	x	X	-	X	X	-	x	X	-
HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCI MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİLİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR.																	
37	B	1,2,3, 4,5,6	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
38	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
39	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
40	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
40	B	2	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
40	D	2	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
41	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
42	B	1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
42	D	3,10	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
43	A	5	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-
43	B	1,2,3, 4	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
43	B	5,6,7, 8,9	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
44	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44	D	3,4	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
<b>SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																	
45	B	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45	B	1,2,3, 9,12, 13	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
45	B	5,6,7, 8,10, 11,14, 15,16	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-
45	D	2,3, 13	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	-
<b>GÖĞÜS HASTALIKLARI</b>																	
46	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
47	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
48	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
49	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
<b>GÖĞÜS CERRAHİSİ</b>																	
50	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
51	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+

6720-6722

**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI  
AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

(Değişik: 22/9/2017 - 2017/10844 K.)

ENFEKSİYON HASTALIKLARI																	
52	B	1,2,3	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-
ÜROGENİTAL ORGAN HASTALIKLARI																	
53	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
53	B	2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
53	D	5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-
54	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
55	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
KADIN HASTALIKLARI																	
56	B	1,2,3, 4,5,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
56	B	7	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	+
KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI																	
57	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-
58	B	1,2,3, 4,5,6, 7,8	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	-
58	B	9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
59	B	1,2,3, 4,5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-
60	B	1	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-
61	B	1,2,3, 4	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
62	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
63	B	1,2,3, 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-
63	B	4,6,7, 8	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	+	+	+
64	B	1,2,3, 4,5,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-
65	B	1,2,3, 4	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
65	B	5,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
66	B	1,2,3, 4,5,6, 7,8	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
67	B	1,2,3, 4,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+	+
67	B	5	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+	+
CERRAHİ HASTALIKLAR																	
68	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+
69	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-







**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIK- LAR LİSTESİ	SINIFLAR																				
	TABİP, ECZACI, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/ TEKNİKER			MÜHENDİS			İDARİ, İKMAL			ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ			BANDO			TEK- NİSYEN		ASKERİ HAKİM			
	MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB.
42	D	3,10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43	A	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+	+	+	+
43	B	1,2,3,4, 5,6,7,8, 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	x	-	+	+	+
44	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44	D	3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	-	-	+	+	+
<b>SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																					
45	B	1,2,3,4, 9,12,13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 <sup>(1)</sup>	B	5	+	x	x	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	x	+	+	+	+	+
45 <sup>(2)</sup>	B	6,7,8, 10,11,1 4,15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+
45	B	16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	x	-	+	+	+
45	D	2,3,13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+
<b>GÖĞÜS HASTALIKLARI</b>																					
46	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	x	-	+	+
47	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	x	-	+	+
48	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	x	-	+	+
49	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	x	-	+	+
<b>GÖĞÜS CERRAHİSİ</b>																					
50	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	x	-	+	+
51	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	x	-	+	+

(1) Ek satır: 22/9/2017 - 2017/10844 K., Md. 55

(2) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 55 inci maddesi ile bu satırın fıkra numarası sütununda yer alan "5," ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIK-LAR LİSTESİ			SINIFLAR																						
			TABİP, ECZACI, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNİKER			MÜHENDİS			İDARİ, İKMAL			ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ			BANDO			TEK-NİSYEN		ASKERİ HAKİM					
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	TGM-YZB.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB.	ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	TGM-YZB.		
<b>ENFEKSİYON HASTALIKLARI</b>																									
52	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	x	-	+	+	+	+	
<b>ÜROJENİTAL ORGAN HASTALIKLARI</b>																									
53	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53	D	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
54	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
55	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>KADIN HASTALIKLARI</b>																									
56	B	1,2,3,4,5,6,7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	x	-	+	+	+	+	+
<b>KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																									
57	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	x	-	+	+	+	+	+
58	B	1,2,3,4,5,6,7,8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	x	-	+	+	+	+	+
58	B	9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
59	B	1,2,3,4,5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	x	-	+	+	+	+	+
60	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	x	-	+	+	+	+	+
61	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	x	-	+	+	+	+	+
62	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-	+	+	+	+	+
63	B	1,2,3,5	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	-
63	B	4,6,7,8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+	+

**DENİZ KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIK- LAR LİSTESİ		SINIFLAR																		
		TABİP, ECZACI, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/ TEKNİKER			MÜHENDİS			İDARİ, İKMAL			ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ			BANDO		TEK- NİSYEN		ASKERİ HAKİM		
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	TGM.-YZB.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ. TGM.-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	
64	B	1,2,3, 4,5,6	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-	×	-	+	+	-
65	B	1,2,4, 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+	+	+
65	B	3,6	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-	-
66	B	1,2,3, 4, 5,6,7, 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	×	-	+	+	+
67	B	1,2,3, 4,5,6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	×	-	+	+	+
<b>CERRAHİ HASTALIKLAR</b>																				
68	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
69	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+







**HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI  
GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIK- LAR LİSTESİ	SINIFLAR																				
	UÇUCU SINIFLARI VE HAVA ARACI KATEGORİLERİ														PIYADE, HAVA SAVUNMA, İSTİHKÂM	MUHABERE	KONTROL İHBAR, HAVA TRAFİK	MÜHİMMAT VE MÜHİMMAT TAHRİP	UÇAK BAKIM	İSTİHBARAT, HAVA HAREKAT	
	KATEGORİ-1 HAVA ARACI	KATEGORİ-2 HAVA ARACI	KATEGORİ-3 HAVA ARACI	KATEGORİ-4 UÇUS	SİLAH SİSTEM	SEYRÜSEFER	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.							TGM.-YZB.
MADDENUMARASI	DİLİM	FIRKA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	
22	D	5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
23	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
24	B	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
<b>PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHI, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DIŞ HASTALIKLARI</b>																					
25	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
26	B	1,2,3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
27	B	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
28	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
<b>HASTALIKLARI, HASTALIKLAR LİSTESİNİN PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHI, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DIŞ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (A) DİLİMLERİNE UYAN UÇUCULAR HAKKINDA TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI SAĞLIK YETENEĞİ YÖNETİMELİĞİNİN 67 NCI MADDESİNE GÖRE İŞLEM YAPILIR.</b>																					
<b>DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR</b>																					
29	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
30	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
30	B	2,3,4,5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
31	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
<b>İÇ HASTALIKLARI</b>																					
32	A	1,2	UÇUCULAR HAKKINDA TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI SAĞLIK YETENEĞİ YÖNETİMELİĞİNİN 67 NCI MADDESİNE GÖRE İŞLEM YAPILIR.																		
32	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
32	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
33	A	1	UÇUCULAR HAKKINDA TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI SAĞLIK YETENEĞİ YÖNETİMELİĞİNİN 67 NCI MADDESİNE GÖRE İŞLEM YAPILIR.																		
33	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
35	A	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
35	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
35	B	2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
36	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	
<b>HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCI MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİLİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR.</b>																					







**HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI  
GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIK- LAR LİSTESİ	SINIFLAR																				
	UÇUCU SINIFLARI VE HAVA ARACI KATEGORİLERİ														PIYADE, HAVA SAVUNMA, İSTİHKÂM	MUHABERE	KONTROL İHBAR, HAVA TRAFİK	MÜHİMMAT VE MÜHİMMAT TAHRİP	UÇAK BAKIM	İSTİHBA- RAT, HAVA HAREKAT	
	KATEGORİ-1 HAVA ARACI	KATEGORİ-2 HAVA ARACI	KATEGORİ-3 HAVA ARACI	KATEGORİ-4 UÇUŞ	SİLAH SİSTEM	SEYRÜSEFER															
MADDENUMARASI	DİLİM	FIRKA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	
63	B	1,2, 3,5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x
63	B	4,6, 7,8	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x
64	B	1,2, 3, 4,5, 6	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-
65	B	1,2, 4,5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x
65	B	3,6	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x
66	B	1,2, 3,4, 5,6, 7,8	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-
67	B	1,2, 3,4, 6	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-	x	-	-
67	B	5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x
<b>CERRAHI HASTALIKLAR</b>																					
68	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x
69	B	1	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+
HASTALIKLARI, HASTALIKLAR LİSTESİNİN CERRAHI HASTALIKLAR BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (A) DİMLERİNE UYAN UÇUCULAR HAKKINDA TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ, JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI SAĞLIK YETENEĞİ YÖNETMELİĞİNİN 67 NCI MADDESİNE GÖRE İŞLEM YAPILIR.																					







6736-2



**HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR																							
			ULAŞTIRMA				TABİP, ECZACI, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNİKER				PERSONEL, LEVAZIM, MALİYE, İKMAL				MÜHENDİS		ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ		BANDO		ASKERİ HAKIM					
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB			
35	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
35	B	2, 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
36	B	1, 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCI MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİLİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR.																										
37	A	1, 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
37	A	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	x	-	+	
37	B	1, 2, 3, 4, 5, 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
38	B	1	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
39	B	1, 2, 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
40	B	1, 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
40	D	2	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	
41	B	1	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+	
42	B	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	

**HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR																								
MADDE NUMARASI	DİLİM	FİKRA NUMARASI	ULAŞTIRMA						TABİP, ECZACI, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNIKER			PERSONEL, LEVAZİM, MALİYE, İKMAL			MÜHENDİS			ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ			BANDO			ASKERİ HAKİM			
			GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB ASB.CVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB ASB.CVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB ASB.CVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB ASB.CVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB ASB.CVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB ASB.CVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.AL.B. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM-YZB	
42	D	3,10	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43	B	1,2,3, 4,5,6, 7,8	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43	B	9	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44	D	3,4	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																											
45	B	1,2,3, 4,9, 12,13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 <sup>(1)</sup>	B	5	+	x	x	+	x	x	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45 <sup>(2)</sup>	B	6,7,8, 10,11, 14,15	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45	B	16	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45	D	2,3,13	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>GÖĞÜS HASTALIKLARI</b>																											
46	B	1,2	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
47	B	1,2	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
48	B	1,2	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
49	B	1,2,3	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

(1) Ek satır: 22/9/2017 - 2017/10844 K., Md. 57

(2) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 57 nci maddesi ile bu satırın fıkra numarası sütununda yer alan "5," ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.



**HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI**  
**GENERAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN**  
**HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ SINIFLARI GÖSTEREN**  
**(2) NUMARALI SINIFLANDIRMA ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			SINIFLAR																	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	ULAŞTIRMA			TABİP, ECZACI, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNIKER				PERSONEL, LEVAZIM, MALİYE, İKMAL		MÜHENDİS		ÖĞRETMEN, DİN İŞLERİ		BANDO		ASKERİ HAKIM		
			GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB.
59	B	1, 2, 3, 4, 5	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
60	B	1	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
61	B	1, 2, 3, 4	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
62	B	1, 2	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
63	B	1, 2, 3, 4, 5	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-
63	B	4, 6, 7, 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
64	B	1, 2, 3, 4, 5, 6	+	x	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-
65	B	1, 2, 4, 5	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
65	B	3, 6	+	x	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-
66	B	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+
67	B	1, 2, 3, 4, 5, 6	+	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+





**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			JANDARMA			SAHİL GÜVENLİK			İSTİHKÂM			MUHABERE			HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.CVŞ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.CVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.CVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.CVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	ASB.CVŞ.-ÜÇVŞ.
<b>GÖZ HASTALIKLARI</b>																
1			REFERANS MADDESİDİR. İŞLEM İÇİN KULLANILMAZ.													
2	B	1,2,3, 4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	B	1	x	x	-	-	-	-	x	x	-	x	x	-	+	-
4	B	1	x	x	-	-	-	-	x	x	-	x	x	-	+	+
5	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
5	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	A	3	x	+	+	+	+	+	x	+	+	x	+	+	+	+
6	B	1	x	x	-	-	-	-	x	x	-	x	x	-	x	-
6	B	2	x	x	-	+	+	-	x	x	-	x	x	-	x	+
6	B	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	B	5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	-
6	B	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	D	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
7	B	1,2,4	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+	+	-	+	-
7	B	3	+	+	-	x	x	-	+	+	-	+	+	-	+	-
8	A	1	x	x	x	X	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	B	2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
9	B	1,2,3, 4,5,6, 7	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			JANDARMA			SAHİL GÜVENLİK			İSTİHKÂM			MUHABERE			HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.
<b>SİNİR HASTALIKLARI</b>																
10	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
11	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
12	A	4	+	+	+	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+
12	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
14	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
<b>RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI</b>																
15	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
16	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
17	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
17	B	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	A	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
18	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>KULAK BURUN BOĞAZ HASTALIKLARI</b>																
19	B	1,2,3 ,4	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	x	-	+	+
20	B	1,2,3	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	x	-	+	+
21	B	1,2	+	+	-	+	x	-	+	+	-	+	x	-	+	+
21	B	3	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	x	-	+	+
22	B	1,2,3 ,4,5	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	+
22	D	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
23	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
24	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			JANDARMA			SAHİL GÜVENLİK			İSTİHKÂM			MUHABERE			HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)		
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.- KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	
<b>PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHİ, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DİŞ HASTALIKLARI</b>																	
25	B	1,2,3	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	
26	B	1,2,3 4	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-	
27	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	
28	B	1,2,3 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
<b>DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR</b>																	
29	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-	-	
29	B	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	B	1	x	x	-	-	-	-	x	x	-	x	x	-	+	+	
30	B	2,3,4 5	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	
31	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
<b>İÇ HASTALIKLARI</b>																	
32	B	1	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	
32	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
33	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+	
35	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	
35	B	2,3	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	
36	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-	
HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCI MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAŞ VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİLİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR.																	

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			JANDARMA			SAHİL GÜVENLİK			İSTİHKÂM			MUHABERE			HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KDYZB-KDALB. KDÜÇŞ-KDBÇŞ.	TGM-YZB. ASBÇŞ-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KDYZB-KDALB. KDÜÇŞ-KDBÇŞ.	TGM-YZB. ASBÇŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KDYZB-KDALB. KDÜÇŞ-KDBÇŞ.	TGM-YZB. ASBÇŞ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KDYZB-KDALB. KDÜÇŞ-KDBÇŞ.	TGM-YZB. ASBÇŞ-ÜÇVŞ.	ASBKDÜÇŞ- KDBÇŞ.	ASBÇŞ-ÜÇVŞ.
37	B	1,2,3, 4,5,6	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
38	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
39	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
40	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	B	2	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+
40	D	2	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-
41	B	1	x	x	-	-	-	-	x	x	-	x	x	-	x	-
42	B	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,13	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
42	D	3,10	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
43	A	5	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
43	B	1,2,3, 4	x	x	-	+	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
43	B	5,6,7, 8,9	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
44	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
44	D	3,4	+	x	-	+	-	-	+	x	-	+	x	-	x	-
<b>SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																
45	B	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
45	B	1,2,3, 9,12, 13	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
45	B	5, 6, 7, 8,10, 11,14 ,15	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	+

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			JANDARMA			SAHİL GÜVENLİK			İSTİHKÂM			MUHABERE			HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.- KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.
45	B	16	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
45	D	2,3, 13	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-
<b>GÖĞÜS HASTALIKLARI</b>																
46	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
47	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
48	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
49	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
<b>GÖĞÜS CERRAHİSİ</b>																
50	B	1,2	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
51	B	1,2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
<b>ENFEKSİYON HASTALIKLARI</b>																
52	B	1,2,3	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
<b>ÜROJENİTAL ORGAN HASTALIKLARI</b>																
53	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
53	B	2,3	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	+	+
53	D	5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	-
54	B	1	+	+	+	x	x	-	+	+	+	+	+	+	+	+
55	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>KADIN HASTALIKLARI</b>																
56	B	1,2,3, 4,5,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	B	7	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(1) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			JANDARMA			SAHİL GÜVENLİK			İSTİHKÂM			MUHABERE			HAVACILIK (Uçucu Olmayan Branşlar)	
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.	ASB.KD.ÜÇVŞ.- KD.BÇVŞ.	ASB.ÇVŞ.-ÜÇVŞ.
<b>KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																
57	B	1	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	x	-	x	-
58	B	1,2,3, 4,5,6, 7,8	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
58	B	9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
59	B	1,2,3, 4,5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
60	B	1	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
61	B	1,2,3, 4	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
62	B	1,2	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-
63	B	1,2,3, 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63	B	4,6,7, 8	x	x	-	x	-	-	x	x	-	x	x	-	x	-
64	B	1,2,3, 4,5,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
65	B	1,2,4	+	x	-	+	-	-	+	x	-	+	x	-	x	-
65	B	5	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
65	B	3	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-
65	B	6	+	-	-	+	x	-	+	-	-	+	-	-	-	-
66	B	1,2,3, 4,5,6, 7,8	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	-
67	B	1,2,3, 4,6	+	x	-	+	x	-	+	x	-	+	x	-	x	x
67	B	5	+	x	-	+	-	-	+	x	-	+	x	-	x	x
<b>CERRAHİ HASTALIKLAR</b>																
68	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+
69	B	1	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	-

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(2) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			BRANŞLAR																		
			TABİP, ECZACI, KİMYAGER, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNİKER			MÜHENDİS			PERSONEL, İDARİ MALİYE, İKMAL, BAKIM (Teknisyen Branşı Hariç)			ÖĞRETMEN			BAKIM (Teknisyen Branşı)		BANDO				
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM-YZB.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.		
<b>GÖZ HASTALIKLARI</b>																					
1	REFERANS MADDESİDİR. İŞLEM İÇİN KULLANILMAZ.																				
2	B	1,2,3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	
4	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
5	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	x	x	-	-	
5	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	
6	B	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	
6	B	3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	
6	B	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	
6	B	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+	+	-	
6	B	6	SADECE SAHİL GÜVENLİK K.LİĞİ İDARİ, İKMAL BRANŞI						+	x	x										
6	D	2	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+	+	-	x	-	-	-	-	-	
7	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	
8	B	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8	B	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
9	B	1,4,5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	-	





**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(2) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			BRANŞLAR																
			TABİP, ECZACI, KİMYAĞER, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNİKER			MÜHENDİS			PERSONEL, İDARİ MALİYE, İKİMAL, BAKIM (Teknisyen Branşı Hariç)			ÖĞRETMEN			BAKIM (Teknisyen Branşı)		BANDO		
MADDE NUMARASI	DİLİM	FİKRİ NUMARASI	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASBÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM.-YZB.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASBÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASBÇVÇ.-ÜÇVŞ.	KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	ASBÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BÇVŞ.	TGM.-YZB. ASBÇVÇ.-ÜÇVŞ.
<b>PLASTİK VE REKONSTRÜKTİF CERRAHİ, AĞIZ, ÇENE, YÜZ, BOYUN VE DİŞ HASTALIKLARI</b>																			
25	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
26	B	1,2,3,4	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
27	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
28	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>DERİ VE ZÜHREVİ HASTALIKLAR</b>																			
29	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
29	B	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	B	1,2,3,4, 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
31	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>İÇ HASTALIKLARI</b>																			
32	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
32	B	2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
35	B	2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
36	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
HASTALIKLAR LİSTESİNİN 36 NCİ MADDESİNİN (B) DİLİMİNİN (3) NUMARALI FIKRASI KAPSAMINA GİREN HASTALIKLAR HAKKINDA KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI BÖLÜMÜNDEKİ MADDELERİN (B) DİLİMLERİNDE YER ALAN FIKRALAR GEREĞİNCE İŞLEM YAPILIR. <sup>(1)</sup>																			
37	B	1,2,3,4, 5,6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
38	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
39	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

(1) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 58 inci maddesi ile bu cümlede yer alan "HASTALIK VE ARIZALAR" ibaresi "HASTALIKLAR" şeklinde değiştirilmiştir.

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(2) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			BRANŞLAR																	
			TABIP, ECZACI, KİMYAGER, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNIKER			MÜHENDİS			PERSONEL, İDARİ MALİYE, İKMAL, BAKIM (Teknisyen Branşı Hariç)			ÖĞRETMEN			BAKIM (Teknisyen Branşı)		BANDO			
MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇŞ-KD.BCŞŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB.	TGM-YZB.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇŞ-KD.BCŞŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇŞ-KD.BCŞŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	KD.ÜÇVŞ-KD.BCŞŞ.	ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB-KD.ALB. KD.ÜÇŞ-KD.BCŞŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ-ÜÇVŞ.	
40	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+	+	
40	B	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
40	D	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	
41	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	
42	B	1,2,3,4,5, 6,7,8,9, 10,11,12, 13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	
42	D	3,10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-		
43	A	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	
43	B	1,2,3,4,5, 6,7,8,9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	
44	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
44	D	3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	
<b>SİNDİRİM SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																				
45	B	1,2,3,4, 9,12,13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
45 <sup>(1)</sup>	B	5	+	x	x	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	x	
45 <sup>(2)</sup>	B	6,7,8,10, 11,14,15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	
45	B	16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	
45	D	2,3,13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-	
<b>GÖĞÜS HASTALIKLARI</b>																				
46	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	
47	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	
48	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	
49	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x	-	

(1) Ek satır: 22/9/2017 - 2017/10844 K., Md. 58

(2) 22/9/2017 tarihli ve 2017/10844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 58 inci maddesi ile bu satırın fıkra numarası sütununda yer alan "5," ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

**JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI VE SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI  
GENERAL/AMİRAL, SUBAY VE ASTSUBAYLARIN  
HASTALIKLARINA GÖRE GÖREVLENDİRİLECEKLERİ BRANŞLARI GÖSTEREN  
(2) NUMARALI BRANŞ BELİRLEME ÇİZELGESİ**

HASTALIKLAR LİSTESİ			BRANŞLAR																
			TABİP, ECZACI, KİMYAGER, DIŞ TABİBİ, VETERİNER, SAĞLIK, SAĞLIK TEKNİSYEN/TEKNİKER			MÜHENDİS			PERSONEL, İDARİ MALİYE, İKMAL, BAKIM (Teknisyen Branşı Hariç)			ÖĞRETMEN			BAKIM (Teknisyen Branşı)		BANDO		
MADDE NUMARASI	DİLİM	FİKRA NUMARASI	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB.	TGM-YZB.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL/AMİRAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.	GENERAL	KD.YZB.-KD.ALB. KD.ÜÇVŞ.-KD.BCVŞ.	TGM-YZB. ASB.ÇVÇ.-ÜÇVŞ.
<b>GÖĞÜS CERRAHİSİ</b>																			
50	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	-	-
51	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	-	-
<b>ENFEKSİYON HASTALIKLARI</b>																			
52	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	x
<b>ÜROGENİTAL ORGAN HASTALIKLARI</b>																			
53	B	1,2,3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
53	D	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
54	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
55	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<b>KADIN HASTALIKLARI</b>																			
56	B	1,2,3 4,5,6,7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	-
<b>KAS VE İSKELET SİSTEMİ HASTALIKLARI</b>																			
57	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	-
58	B	1,2,3,4, 5,6,7, 8,9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	-
59	B	1,2,3,4, 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	-
60	B	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	-
61	B	1,2,3,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	-
62	B	1,2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+
63	B	1,2,3,5	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	-	-	+	-	-
63	B	4,6,7,8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	x	-	+	+
64	B	1,2,3 4,5,6	+	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	-	x	-	+	-	-
65	B	1,2,4, 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-	-



PERSONEL ADAYLARININ HASTALIKLARA GÖRE  
DEĞERLENDİRME ÇİZELGESİ

MADDE NUMARASI	DİLİM	FIKRA NUMARASI	UZMAN ERBAŞ VE SÖZLEŞMELİ ERBAŞ/ER ADAYLARI DEĞERLENDİRME SÜTUNU	(1) NUMARALI SUBAY VE ASTSUBAY ADAYLARI DEĞERLENDİRME SÜTUNU	(2) NUMARALI SUBAY VE ASTSUBAY ADAYLARI DEĞERLENDİRME SÜTUNU
1	A	1	REFERANS MADDESİDİR. İŞLEM İÇİN KULLANIL- MAZ.	REFERANS MADDESİ- DİR. İŞLEM İÇİN KULLA- NILMAZ.	REFERANS MADDESİDİR. İŞLEM İÇİN KULLANIL- MAZ.
2	A	2, 3, 4	-	-	-
3	A	1	-	-	-
4	A	1	-	-	-
5	A	1, 2, 3	-	-	-
6	A	1, 2, 3	-	-	-
7	A	1, 2, 3, 4	Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutan- lığı Sağlık Yeteneği Yönet- meliğinin 23 üncü maddesi hükümleri uygulanır.	Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutan- lığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yete- neği Yönetmeliğininin 71 inci maddesi hükümleri uygulanır.	+
8	A	1	-	-	-
9	A	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	-	-	-
10	A	1	-	-	-
11	A	1, 2	-	-	-
12	A	2, 3, 4	-	-	-
13	A	1	-	-	-
14	A	2, 3, 4	-	-	-
16	A	1, 2	-	-	-
17	A	1, 2, 3	-	-	-
18	A	1, 2, 3, 4	-	-	-
19	A	1, 2, 3	-	-	+

20	A	2	-	-	-
21	A	1, 2, 3, 4, 5	-	-	-
22	A	1, 2	-	-	+
23	A	2	-	-	+
25	A	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	-	-	-
26	A	1,4	-	-	+
27	A	1, 3, 4	-	-	-
28	A	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13	-	-	-
29	A	1	-	-	-
30	A	1, 2, 3, 4, 5	-	-	-
32		1,2	Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinin eki ek-A'da yer alan tabloya göre işlem yapılacaktır.		
33	A	1	Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinin eki ek-A'da yer alan tabloya göre işlem yapılacaktır.		
35	A	1,2	-	-	+
37	A	1, 2, 3, 4	-	-	-
39	A	1	-	-	+
40	A	1, 2, 3, 4	-	-	+
41	A	1, 3	-	-	-
41	A	2, 4	-	-	+
42	A	2, 3, 4, 6	-	-	+
43	A	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	-	-	+
44	A	1, 2	-	-	+
45	A	5, 6, 8, 9, 11, 12, 13	-	-	-
46	A	1, 2, 3	-	-	-
47	A	1	-	-	-
48	A	1	-	-	+
49	A	2, 3	-	-	-
50	A	2	-	-	+
51	A	1	-	-	+
52	A	2	-	-	-

## 6756-1

53	A	2, 3, 4, 5	-	-	-
55	A	1, 2	-	-	-
56	A	1, 2, 3, 5, 6, 7	.*	.*	+*
57	A	1	-	-	-
58	A	1, 4, 5	-	-	-
59	A	1, 2, 3	-	-	+
62	A	1	-	-	+
63	A	3, 4, 5	-	-	+
64	A	1, 2, 3	-	-	+
65	A	1, 2, 3, 4	-	-	-
66	A	1, 2, 3	-	-	+
67	A	1, 2, 3, 4, 5	-	-	-
68	A	1, 2, 3	-	-	-
69	A	1	-	-	+
* Bayan adaylar için geçerlidir.					

## AÇIKLAMA:

1) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Sağlık Yeteneği Yönetmeliğinin eki Hastalıklar Listesinin (A) diliminde olup da bu tabloda bulunmayan maddelere ilişkin fıkralar (+) kabul edilir.

2) (1) ve (2) Numaralı Subay ve Astsubay Adayları Değerlendirme sütunlarındaki sınıf ve branşlar yönergede belirtilmektedir.

**31/10/2016 TARİHLİ VE 2016/9431 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE  
YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN  
YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin		Değişen Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Tarihi	Numarası		
22/9/2017	2017/10844	3, 4, 6, 7, 8, 9, 14, 17, 18, 19, 23, 24, 26, 30, 32, 34, 35, 36, 38, 44, 48, 50, 51, 55, 57, 58, 60, 63, 64, 65, 67, 70, 71, 75, 76, 77, 79, 81, 83, 82, EK MADDE 1, EK MADDE 2, EK MADDE 3, EK-A, EK-C, EK-D	25/9/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlı tarihi olan 3/10/2017